

În întâmpinarea
Conferinței
Naționale
a partidului

Reportaje în paginile 6-7, 10-12

Rodnic dialog româno-etioopian

La invitația tovarășului Nicolae Ceaușescu, în această săptămână, președintele Republicii Populare Democratice Etiopia, Mengistu Haile Mariam, a fost oaspetele țării noastre

Comentariu în pagina 3

*Sub președinția**tovarășei academician**doctor inginer***ELENA CEAUȘESCU**
**PLENARA
CONSILIULUI
NAȚIONAL
AL ȘTIINȚEI ȘI
ÎNVĂȚĂMÎNTULUI**

despre lucrările importantului forum al inteligenței românești desfășurat în cursul zilei de miercuri publicăm un amplu comentariu în pagina 5

**Alegerile de la
15 noiembrie 1987**
**Puternică
manifestare
a democrației
și unității**

Alegerile de la 15 noiembrie au înregistrat o strălucită victorie a Frontului Democratiei și Unității Socialiste.

Așa cum s-a subliniat în cadrul ședințelor Biroului Executiv al Consiliului Național al F.D.U.S. și a Consiliului de Stat care au avut loc, sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, luni, 16 noiembrie, participarea masivă a cetățenilor la alegeri și voturile acordate candidaților F.D.U.S. constituie o puternică manifestare a democrației noastre muncitorești-revoluționare, a unității indestructibile a întregii națiuni în jurul partidului, al secretarului său general, ilustrând hotărârea nezdruincată a poporului nostru de a înfăptui în mod exemplar, cu dăruire și angajare comunistă, planurile și programele de

dezvoltare economică și socială, de înflorire continuă a tuturor localităților țării, de ridicare a patriei pe noi culmi de progres și civilizație.

Rezultatele alegerilor de la 15 noiembrie au

Strălucită confirmare

exprimat în cel mai înalt grad adeziunea deplină a cetățenilor patriei la politica internă și externă a partidului și statului, voința de neclintit a întregii națiuni de a transpune neabătut în viață istoricele hotărâri ale Con-

gresului al XIII-lea al partidului, Programul partidului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism.

Potrivit Comunicatului cuprinzând rezultatele centralizate ale alegerilor generale de deputați în consiliile populare, acest important eveniment din viața politică a țării, desfășurat într-o atmosferă de profundă angajare revoluționară, civică și patriotică, s-a constituit — prin rezultatele sale strălucite — într-o elocventă ilustrare a participării active și responsabile a oamenilor muncii la elaborarea hotărârilor și la înfăptuirea obiectivelor dezvoltării noastre economice și sociale, la conducerea tuturor sectoarelor de activitate, a întregii societăți.

Moment de referință în relațiile româno-iugoslave

După cum se știe, în perioada 12-14 noiembrie a.c., tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, a efectuat o vizită oficială de prietenie în Republica Socialistă Federativă Iugoslavia, la invitația tovarășului Lazar Mojsov, președintele Prezidiului Republicii Socialiste Federative Iugoslavia, și a tovarășului Boško Krunici, președintele Prezidiului Comitetului Central al Uniunii Comunistilor din Iugoslavia.

Noul dialog la înalt nivel constituie un moment de referință în relațiile româno-iugoslave, o manifestare grăitoare a trăinicieii și profunzimii legăturilor de prietenie dintre cele două partide, țări și popoare. Vizita desfășurată într-o atmosferă prietenească, plină de căldură, precum și înțelegerile la care s-a ajuns marchează o nouă și importantă contribuție la transpunerea în viață a orientării principale și ferme a politicii externe a partidului și statului nostru de extindere și adâncire a raporturilor de prietenie și colaborare multilaterală cu toate statele socialiste.

Relațiile dintre România și Iugoslavia, dintre popoarele celor două țări se dezvoltă pe bazele trainice care au fost stabilite în decursul numeroaselor întâlniri dintre președinții Nicolae Ceaușescu și Iosip Broz Tito, precum și în cadrul întâlnirilor ulterioare la nivel înalt, și s-au afirmat ca un adevărat model între două state socialiste vecine și prietene. În ansamblul acestor relații — așa cum se menționează și în Comunicatul comun dat publicității luna trecută — un loc important revine colaborării economice dintre cele două țări. O atenție deosebită a fost acordată, în acest cadru, dezvoltării mai intense a acesteia, îndeosebi extinderii formelor de coo-

perare în producție și specializare pe termen lung. Au fost apreciate pozitiv eforturile și acțiunile care se întreprind în direcția întăririi și extinderii acestei colaborări, folosindu-se într-o măsură tot mai mare avantajele ce decurg din nivelul ridicat de dezvoltare al celor două economii și din apropierea lor geografică. În acest context au fost analizate acțiuni concrete, noi căi și modalități în vederea dezvoltării mai intense a colaborării economice bilaterale; s-a reafirmat importanța construirii și utilizării sistemelor hidroenergetice și de navigație de la Porțile de Fier, realizate prin

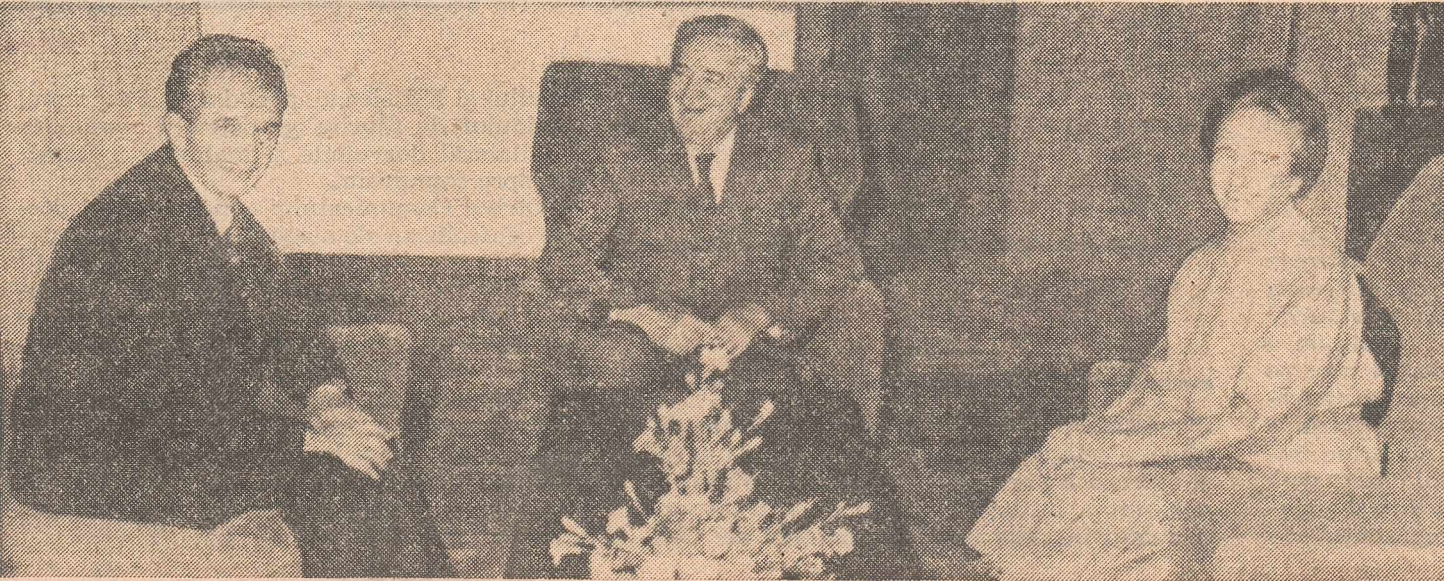
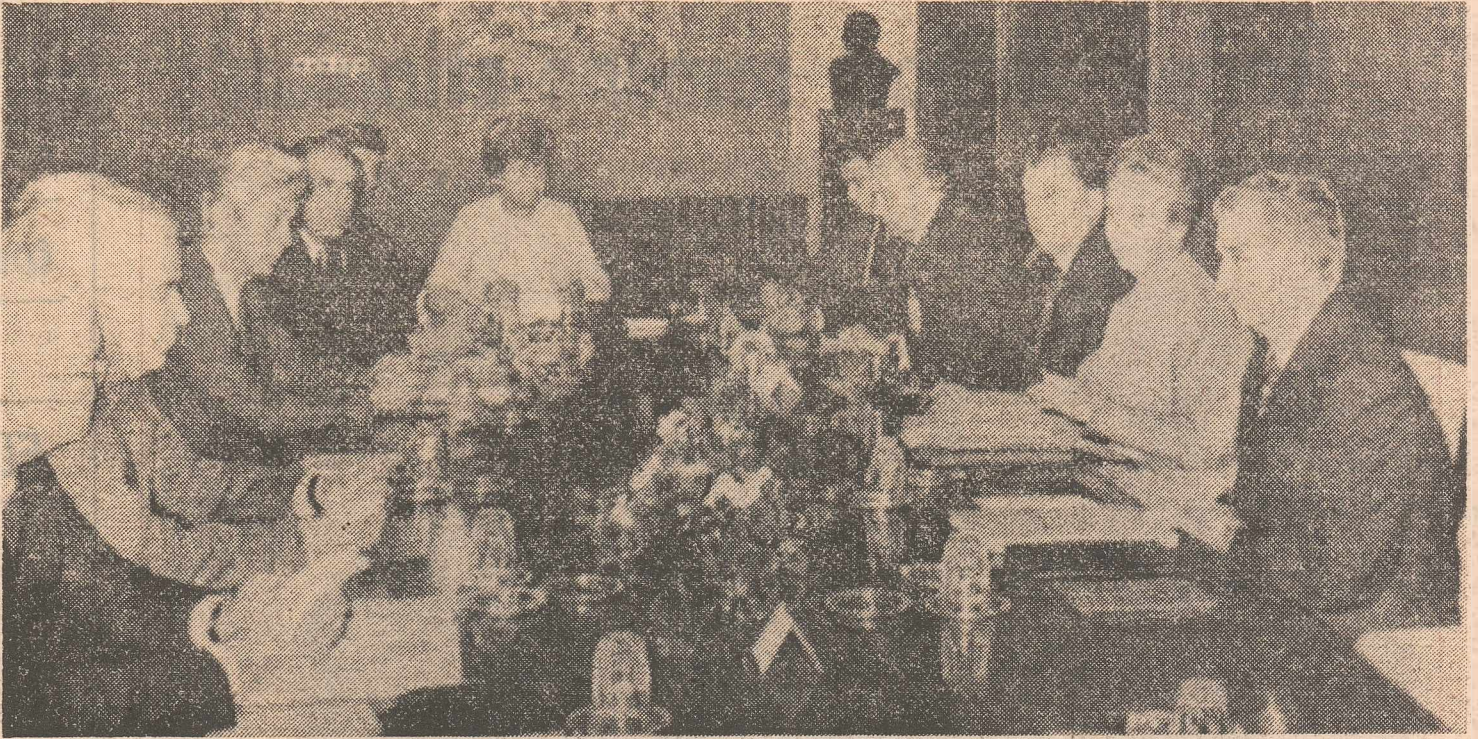
eforturile comune ale celor două țări.

Pornind de la necesitatea dezvoltării în continuare a relațiilor economice bilaterale, cei doi președinți au convenit să se depună eforturi permanente comune în scopul promovării cooperării și specializării în producție, îndeosebi a celei bazate pe tehnologiile moderne și folosirii resurselor existente. De comun acord s-a convenit să se elaboreze un Program de perspectivă privind dezvoltarea și mai puternică a cooperării și specializării în domeniul de mare importanță pentru progresul economico-social al celor două țări, pentru ridicarea pe o nouă

treaptă a colaborării economice și tehnico-științifice dintre România și Iugoslavia. Pe linia promovării raporturilor economice se vor depune eforturi pentru dezvoltarea în continuare a schimburilor de mărfuri, precum și a colaborării în domeniul financiar-bancar, pentru promovarea comerțului bilateral și tranzitului de mărfuri, pentru ocrotirea mediului inconjurător.

Referitor la situația internațională, în cuprinzătorul lor schimb de vederi, cei doi președinți au constatat identitatea sau apropierea punctelor de vedere ale celor două părți în cele mai importante probleme internaționale. S-a apreciat, de comun acord, că situația internațională continuă să fie complexă și contradictorie. Totodată, s-a constatat că în momentul actual se conturează și evoluții pozitive, care deschid o anumită perspectivă pentru relații internaționale mai stabile, la aceasta contribuind eforturile întregii comunități, acțiunile de amploare în favoarea dezarmării și păcii, lupta pentru participarea tuturor statelor la rezolvarea problemelor globale care confruntă omenirea. În context s-a apreciat că înțelegerea de principiu dintre U.R.S.S. și S.U.A. cu privire la lichidarea rachetelor cu rază medie de acțiune și a rachetelor operative-tactice poate avea o importanță istorică pentru începerea procesului real de dezarmare nucleară. Cele două țări s-au pronunțat ferm pentru extinderea unor asemenea măsuri și în alte domenii, pentru reducerea armelor nucleare strategice și a altor arme de distrugere în masă. Paralel cu aceasta, ele sint de părere să se treacă la reducerea substanțială a armamentelor convenționale, a forțelor armate și cheltuielilor militare, așa încât Reuniunea general-europeană de la Viena să se încheie cu rezultate cât mai bune prin realizarea de înțelegeri care să contribuie la obținerea unor progrese reale în direcția dezarmării și întărirea încrederii între toate popoarele europene. Ca țări balcanice, România și Iugoslavia se pronunță cu hotărâre pentru dezvoltarea colaborării între toate țările balcanice, pentru transformarea acestei zone într-o regiune a păcii, stabilității și colaborării multilaterale.

Se poate afirma, asadar, cu deplină certitudine, că rezultatele noului dialog la nivel înalt reprezintă o puternică manifestare a prieteniei tradiționale româno-iugoslave. Ele reafirmă existența unui înalt grad de înțelegere și colaborare între cele două țări, dau o nouă perspectivă, un nou și puternic impuls concilierii pașnice multilaterale dintre popoarele noastre, în interesul afirmării lor tot mai depline pe arena mondială, în interesul înțelegerii și păcii în lume.

Un nou dialog la nivel înalt româno-etioopian

În cadrul relațiilor de colaborare și prietenie promovate consecvent de țara noastră cu țările care își croiesc o dezvoltare proprie, independentă, un drum propriu, conform intereselor legitime ale popoarelor lor, în spiritul edificării unei lumi mai drepte și mai bune, bazate pe egalitate și concurență pașnică între toate statele, zilele trecute s-a desfășurat în România vizita oficială de prietenie a tovarășului Mengistu Haile Mariam, secretar general al Comitetului Central al Partidului Muncitoresc din Etiopia, președintele Republicii Populare Democratice Etiopia.

Evoluția pozitivă a raporturilor dintre cele două țări a permis relevarea condițiilor favorabile pentru lărgirea acestor relații prin dezvoltarea mai substanțială pe tărîm politic, economic și tehnic, în învățămînt, cultură și alte domenii. S-a subliniat însemnătatea extinderii cooperării în producție, a sporirii și diversificării schimburilor comerciale în temeiul unor acorduri de lungă durată, reciproc avantajoase.

În timpul vizitei, membrii celor două delegații au analizat căile și modalitățile concrete de lărgire, în continuare, a colaborării româno-etioapiene în spiritul înțelegerilor convenite la cel mai înalt nivel.

La dineul oficial oferit de tovarășul Nicolae Ceaușescu în onoarea tovarășului Mengistu Haile Mariam, în toastul său, președintele României a spus: „Am salutat cu satisfacție proclamarea, cu puțin timp în urmă, a Republicii Populare Democratice Etiopia — eveniment de importanță istorică în viața poporului etiopian — și dorim să vă adresăm, și în acest cadru, urările noastre de succes deplin în dezvoltarea economico-socială independentă a Etiopiei prietene.

Vizita dumneavoastră în România are loc în anul în care întregul nostru popor va sărbători împlinirea a patru decenii de la proclamarea Republicii. Veți avea prilejul să cunoașteți nemijlocit unele din înfăptuirile istorice obținute în acești 40 de ani, marile transformări revoluționare petrecute în societatea românească. Conferința Națională a partidului — care va avea loc peste câteva săptămîni — va stabili noi obiective și orientări pentru ridicarea la un nivel și mai înalt a întregii activități de construcție socialistă din patria noastră.

România acordă o atenție deosebită vieții internaționale, participă activ la soluționarea constructivă a marilor și complexelor probleme ce confruntă lumea contemporană.

În continuare, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat că: „Soluționarea problemelor complexe ce confruntă epoca noastră impune participarea, în condiții de deplină egalitate, la viața internațională a tuturor statelor, fără deosebire de mărime sau de orînduire socială și, în mod deosebit, a țărilor mici și mijlocii, a țărilor în curs de dezvoltare și nealiniate, care constituie marea majoritate a statelor lumii și sînt nemijlocit interesate într-o politică de pace, independență și colaborare”.

În toastul de răspuns, președintele Etiopiei și-a exprimat deplina convingere că „actuala vizită va întări și mai mult o legătură deja profundă, ridicînd-o la un nou nivel calitativ”.

„Sîntem recunoscători — a spus în continuare înaltul oaspete — pentru ajutorul con-

secvent pe care România și alte țări socialiste ni-l acordă în eforturile neobosite pe care poporul muncitor din Etiopia le depune pentru a înfăptui o nouă orînduire. După convingerea noastră, Comisia economică mixtă înființată de cele două țări ale noastre va contribui la întărirea cooperării bilaterale.

Bogata experiență a României în construcția socialistă, strategiile pe care le-a elaborat, sarcinile pe care le-a înfăptuit în efortul de îmbunătățire a calității vieții propriului popor constituie un imbold pentru țări care — ca și Republica Populară Democrată Etiopia — au pornit pe aceleași cale de dezvoltare.

Sub conducerea înțeleaptă a președintelui Nicolae Ceaușescu, Republica Socialistă România a urmat consec-

vent o politică în favoarea menținerii păcii în lume, înfăptuirii obiectivelor dezarmării și întăririi înțelegerii reciproce între popoare — politică ce constituie un exemplu”.

Prin rezultatele sale, această vizită constituie încă un pas important pe calea adîncirii bunelor relații româno-etioapiene cărora anterioarele întâlniri la cel mai înalt nivel de la București și Addis Abeba le-au fundamentat o temelie trainică.

Bazate pe concluziile desprinse cu ocazia întîlnirilor directe dintre tovarășii Nicolae Ceaușescu și Mengistu Haile Mariam, noile înțelegeri convenite deschid o perspectivă mai largă pentru diversificarea acestor relații prin dezvoltarea mai substanțială pe tărîm politic, economic și tehnic, în învățămînt și cultură, prin extinderea cooperării în

producție, prin sporirea schimburilor comerciale, în temeiul unor acorduri de lungă durată, reciproc avantajoase.

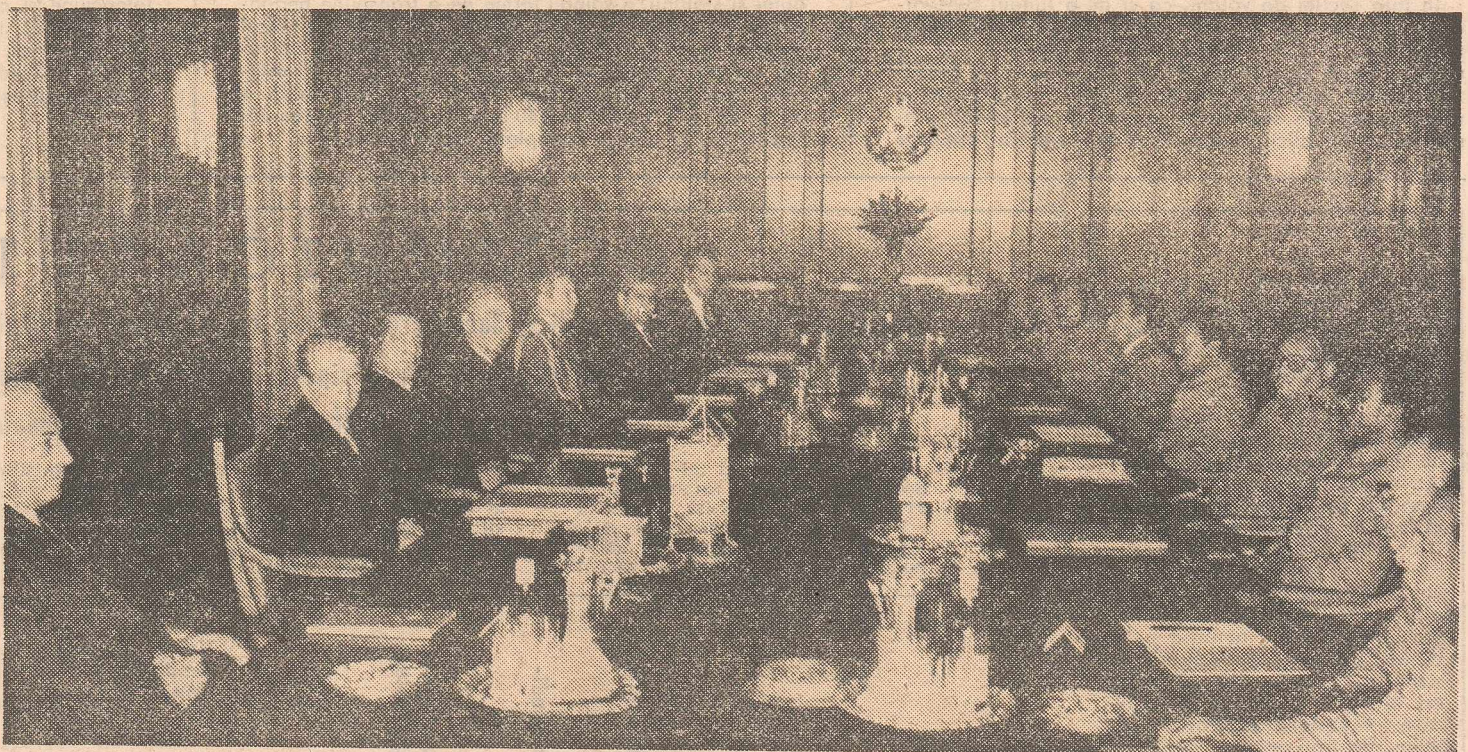
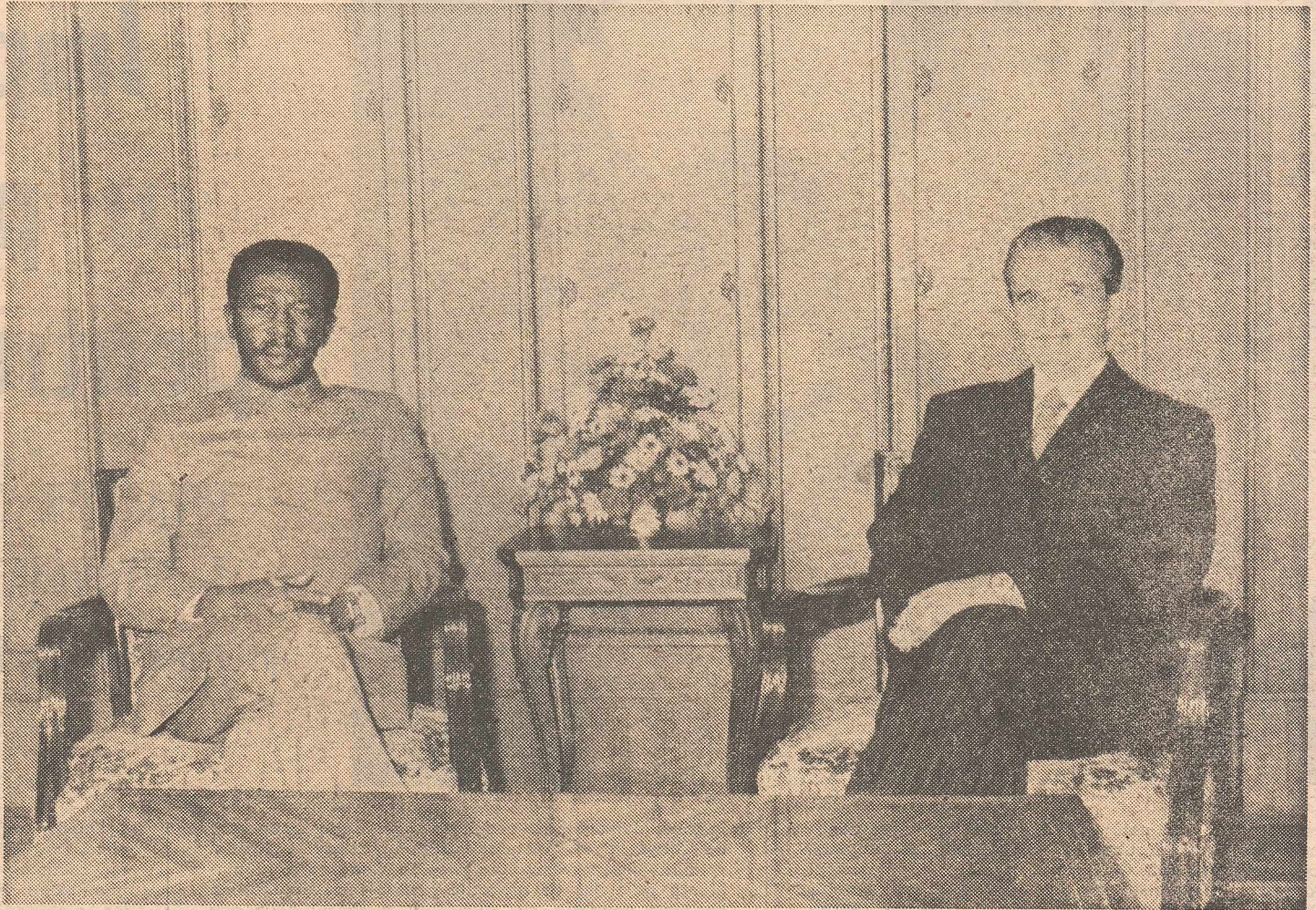
Pe lîngă examinarea stadiului relațiilor bilaterale, vizita a constituit și un prilej pentru cei doi conducători de țări și partide de a-și reafirma poziția fermă pentru colaborare internațională, pentru apărarea păcii și vieții pe Pămînt, pentru oprirea cursei înarmărilor, pentru dezarmare nucleară, dar și pentru reducerea substanțială a trupelor și armamentelor convenționale, a cheltuielilor militare. Concomitent cu măsurile pentru dezarmare, este necesară sporirea eforturilor pentru soluționarea pașnică, pe calea tratatelor, a tuturor problemelor litigioase dintre state. S-a reafirmat sprijinul internaționalist pentru lupta popoarelor oprimate împotriva colo-

nialismului, neocolonialismului și rasismului.

Discuțiile purtate de-a lungul vizitei au confirmat fermitatea principiilor consacrate păcii și libertății popoarelor pe care România socialistă le promovează cu consecvență sub conducerea înțeleaptă a tovarășului Nicolae Ceaușescu.

Întărirea relațiilor româno-etioapiene pe temelia acestei politici dă o și mai puternică rezonanță legăturii firești dintre faptă și vorbă în conduita demnă și fermă a României pe plan internațional, de prietenie cu toate popoarele, de promovare a concurenței pentru ca în mileniul al treilea lumea să intre și să trăiască mai pașnic, mai bine, mai frumos, nu sufocată de tot mal multe chingi ale fricii de războaie, de distrugere, de subdezvoltare.

DORIN GHERGHINESCU ■

Împreună cu poporul, pentru popor

TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU
ȘI TOVARĂȘA ELENA CEAUȘESCU,
prezenți la vot, în mijlocul alegătorilor

Intimpinați de cetățenii Capitalei cu calde sentimente de prețuire și respect, cu neajmărită dragoste, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Frontului Democrației și Unității Socialiste, și tovarășa Elena Ceaușescu au votat, duminică dimineața, la secția nr. 1 din circumscripția electorală „23 August”

În fața secției de votare, ca și de-a lungul Bulevardului Muncii, zeci de mii de oameni ai muncii bucu-reșteni au făcut tovarășului Nicolae Ceaușescu și tovarășei Elena Ceaușescu o primire entuziastă, reflectând grăitor prețuirea pe care întregul nostru popor o nutrește față de secretarul general al partidului, președintele Republicii, pentru istoricele realizări obținute

în toate domeniile de activitate în perioada inaugurată de Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român.

Reintâlnirea tovarășului Nicolae Ceaușescu, în ambianța prilejuită de alegerile generale de deputați în consiliile populare, cu alegătorii, a constituit un nou prilej pentru reafirmarea adeziunii depline a întregului nostru popor la politica internă și externă a partidului și statului, a voinței ferme de a transpune neabătut în viață mărețele obiective stabilite de Congresul al XIII-lea al partidului, a programelor privind ridicarea patriei noastre pe noi culmi de progres și civilizație, pentru întimpinarea Conferinței Naționale a partidului și a celei de-a 40-a aniversări a proclamării Republicii cu noi și exemplare fapte de muncă.

După momentul votării, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu sînt intimpinați, la ieșirea din secția de votare, cu aceleași calde și însuflețite manifestări de dragoste și prețuire. Din adîncul inimilor, alegătorii adresează conducătorului partidului și statului nostru urări de sănătate și viață lungă, multă putere de muncă pentru a conduce țara cu aceeași înțelepciune și cetezanță spre noi victorii în construcția socialismului și comunismului. Pe platoul din fața secției de votare, unde mulțimea flutura eșarfe roșii și tricolore, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu se prind într-o mare horă populară.

D. CONSTANTINESCU ■

Duminică, 15 noiembrie, mai mulți dintre reporterii revistei **Flacăra** au fost prezenți la centrele de votare din Capitală și din țară, unde au consemnat numeroase impresii ale cetățenilor veniți să-și exercite dreptul constituțional de a-i alege pe cei mai buni dintre cei buni, astfel încît destinul patriei să cunoască o înflorire și mai impresionantă. Din relatările de la fața locului se desprinde convingerea de neclintit că viitorul nostru este incredințat unor oameni de nădejde care, urmînd neabătut politica partidului și statului, neprecupețind nici un efort, vor reuși o mobilizare exemplară a tuturor forțelor națiunii pentru ridicarea României pe noi trepte ale civilizației socialiste.

Toate aceste impresii se regăsesc succint, dar edificator, în Comunicatul Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România cu privire la rezultatul alegerilor generale de deputați în consiliile populare municipale, ale sectoarelor municipiului București și Sectorului agricol Ilfov, orașenești și comunale, care exprimă unitatea de voință a poporului nostru de a înfăptui, cu și mai mare însuflețire, mărețele sarcini ale Congresului al XIII-lea al P.C.R., astfel încît anii care vor veni să reprezinte pentru colectivitatea noastră, pentru fiecare dintre membrii societății, o garanție sigură a unei împliniri impresionante, în conformitate cu luminoasele țeluri pe care ni le-am propus.

ION ANDRONE ■

COMUNICATUL

Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România cu privire la rezultatul alegerilor generale de deputați în consiliile populare municipale, ale sectoarelor municipiului București și Sectorului agricol Ilfov, orașenești și comunale

Consiliul de Stat al Republicii Socialiste România, în temeiul art. 94 din Legea electorală, comunică :
La 15 noiembrie 1987 au avut loc alegeri generale pentru 55 consilii populare municipale, 6 consilii

populare ale sectoarelor municipiului București și Consiliul popular al sectorului agricol Ilfov, 181 consilii populare orașenești și 2 705 consilii populare comunale.
Pe baza datelor centralizate de

comisiile electorale ale municipiilor, sectoarelor municipiului București, sectorului agricol Ilfov, orașelor și comunelor, rezultatele alegerilor de deputați sînt următoarele :

Consiliul popular	Numărul circumscripțiilor electorale	Numărul total al candidaților propuși	Numărul alegătorilor potrivit listelor de alegători	Voturi exprimate		Voturi pentru candidații Frontului Democrației și Unității Socialiste		Voturi contra		Voturi nule	
				Cifre absolute	%	Cifre absolute	%	Cifre absolute	%	Cifre absolute	%
Consiliile populare municipale	2 871	5 517	5 199 617	5 198 000	99,97	5 089 372	97,91	108 628	2,09	—	—
Consiliile populare ale sectoarelor municipiului București	410	819	1 585 215	1 585 085	99,99	1 573 364	99,26	11 721	6,74	—	—
Consiliul popular al sectorului agricol Ilfov	65	130	208 170	208 150	99,99	206 912	99,41	1 238	0,50	—	—
Consiliile populare orașenești	4 545	9 060	2 040 771	2 040 671	99,99	2 004 474	98,23	36 197	1,77	—	—
Consiliile populare comunale	49 693	101 823	7 900 172	7 890 935	99,99	7 766 623	98,31	133 312	1,69	—	—

În cele 57 584 circumscripții electorale pentru consiliile populare municipale, ale sectoarelor municipiului București și sectorului agricol Ilfov, orașenești și comunale, au fost depuse de consiliile Frontului Democrației și Unității Socialiste 117 349 candidaturi, din care în 45 945 circumscripții cite două candidaturi și în 6 910 circumscrip-

ții cite trei candidaturi. Au fost aleși 57 531 deputați, din care 2 871 deputați în consiliile populare municipale, 410 deputați în consiliile populare ale sectoarelor municipiului București, 65 deputați în Consiliul popular al sectorului agricol Ilfov, 4 545 deputați în consiliile populare orașenești și 49 690 deputați în consiliile populare comunale.

Au rămas vacante 3 circumscripții electorale comunale. Întrucît nici unul din candidații propuși nu a întrucît cel puțin jumătate plus unu din totalul voturilor exprimate. În circumscripțiile electorale rămase vacante vor avea loc noi alegeri în termenul prevăzut în art. 89 din Legea electorală a Republicii Socialiste România.

Sub președinția
tovarăsei academician
doctor inginer
Elena Ceaușescu

Plenara
Consiliului Național
al Științei
și Învățămîntului

Desfășurată sub președinția tovarăsei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., prim viceprim-ministru al guvernului, președintele Consiliului Național al Științei și Învățămîntului, recenta Plenară a Consiliului Național al Științei și Învățămîntului s-a constituit într-un eveniment major și de referință, cu profunde implicații în toate sferile de activitate politică, economică și socială a patriei socialiste.

Plenara a examinat cu exigență revoluționară rezultatele dobândite în îndeplinirea planului de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și de introducere a progresului tehnic pe anul 1987, în modernizarea învățămîntului și perfecționarea forței de muncă, căile și mijloacele pentru deplina mobilizare a potențialului de cercetare și din învățămînt, în vederea realizării prevederilor pe anul 1988 și, îndeosebi, măsurile ce se impun pentru înfăptuirea, în condiții optime, a sarcinilor trasate acestor importante sectoare de activitate de către secretarul general al partidului nostru. Vorbitorii au dat, totodată, o înaltă apreciere rolului nemijlocit, determinant, al tovarășului Nicolae Ceaușescu în elaborarea și direcționarea politicii interne și externe a partidului și statului nostru, muncii sale neobosite în fundamentarea pe baze științifice a programelor de dezvoltare economică și socială a țării, griii permanente pe care președintele țării o acordă creșterii nivelului de viață și civilizație al poporului nostru, rolului ce revine primului bărbat al României în promovarea unei politici externe privity cu deosebită stimă și grațitudine în lumea întreagă. Plenara a dat expresie, în același timp, prețuirii deosebite față de remarcabila activitate desfășurată de tovarăsa academician doctor inginer Elena Ceaușescu, eminent om politic, savant de renume internațional, față de contribuția de mare însemnătate pe

care o aduce la transpunerea în viață a politicii partidului și statului nostru, la înflorirea fără precedent a științei, învățămîntului și culturii naționale, la aplicarea în toate sectoarele a celor mai valoroase cuceriri ale științei și tehnicii, la îmbogățirea tezaurului mondial al cunoașterii științifice, la punerea cuceririlor geniului uman în slujba păcii și bunăstării popoarelor.

În cadrul discuțiilor, au fost analizate cu exigență și înalt spirit de răspundere sarcinile complexe și de maximă importanță ce revin științei și învățămîntului în cadrul efortului general de făurire pe pământul României a unei economii moderne competitive, de optimizare a efortului creator la toate nivelele, de intensificare a procesului revoluționar instructiv-educativ.

Întreaga asistență și-a manifestat totală adeziune la politica externă a partidului nostru, dînd o înaltă apreciere acțiunilor, inițiativelor și demersurilor întreprinse de secretarul general al partidului, președintele republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pe arena mondială, care l-au impus, spre mîndria întregii țări, drept o personalitate proeminentă a lumii contemporane, erbu al păcii, luptător neobosit pentru realizarea dezarmării, pentru instaurarea unui climat de destindere, securitate, înțelegere și colaborare, pentru asigurarea unei păci trainice pe planeta noastră.

În încheierea lucrărilor, întîmpinată cu îndelungi aplauze, a luat cuvîntul tovarăsa academician doctor inginer Elena Ceaușescu.

Cuvîntarea a reafirmat odată mai mult faptul că revoluția științifică și tehnică este parte integrantă, inseparabilă a procesului revoluționar de dezvoltare a societății noastre.

Evidențiind în acest context rezultatele dobîndite, rolul ce revine cercetării științifice în dezvoltarea economică a țării, tovarăsa Elena Ceaușescu a arătat totodată că o serie de obiective înscrise în planul pe

acest an nu au fost realizate și aplicate în producție, ceea ce a influențat buna desfășurare a activității generale. Toate acestea, a subliniat tovarăsa Elena Ceaușescu, îi obligă pe cei ce lucrează în acest important sector de activitate, să tragă concluziile corespunzătoare și să întreprindă toate măsurile pentru ca, într-o strînsă colaborare cu învățămîntul și producția, să-și sporească și mai mult contribuția la soluționarea problemelor de bază ale realizării sarcinilor economice, a planurilor de dezvoltare, la înfăptuirea programelor de organizare și modernizare a producției.

Tovarăsa academician doctor inginer Elena Ceaușescu s-a referit în continuare, în cadrul unei judicioase și profunde analize, la sarcinile de maximă răspundere ce revin Comitetului Național pentru Știință și Tehnologie în pregătirea temeinică și realizarea tuturor obiectivelor cuprinse în planul pe 1988, un obiectiv esențial reprezentîndu-l acțiunea de organizare științifică și modernizare a producției.

În acest sens, a arătat tovarăsa Elena Ceaușescu, se impune lărgirea și asigurarea bazei de materii prime, desfășurării în mai bune condiții a cercetării geologice, elaborarea și introducerea în practica curentă a unor noi tehnologii de extracție. Cu mai multă fermitate trebuie să se acționeze de asemenea pentru eliminarea neajunsurilor manifestate în sectorul energetic, cercetarea științifică avînd în acest domeniu un rol de mare importanță. În egală măsură, s-a precizat în continuare, omul de știință trebuie să se afirme nemijlocit prin rezultatele investigațiilor sale în optimizarea muncii în industria prelucrătoare, în domeniul metalurgiei și siderurgiei, în cadrul efortului permanent de reducere a consumurilor de coes și energie, în industria chimică și petrochimică, în cea de utilaj greu și constructoare de mașini, în domeniul fizicii și energiei nucleare.

Adresîndu-se în continuare

celor însărcinați cu pregătirea, educarea și instruirea tinerei generații, tovarăsa Elena Ceaușescu a ținut să sublinieze că principalul obiectiv care trebuie să stea în fața învățămîntului trebuie să fie ridicarea calității pregătirii forței de muncă la nivelul cerut de tehnica modernă, că în acest sens trebuie să se pună un accent deosebit pe îmbunătățirea programelor de învățămînt, a cursurilor și manualelor, prin includerea, alături de cunoștințele de bază, a celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii moderne. În același timp, o bună și temeinică instrucție este de neconceput fără încadrarea tot mai strînsă a învățămîntului cu cercetarea și producția. În același timp, a precizat tovarăsa Elena Ceaușescu, școala poate și trebuie să-și sporească rolul educativ, de formare a concepției materialist-științifice despre lume și viață, a convingerilor comuniste, patriotice, revoluționare, a unei noi atitudini de angajare revoluționară față de munca întregului popor. Educația trebuie să se realizeze în mod permanent prin muncă și pentru muncă. Tocmai de aceea, a ținut să reamintească tovarăsa academician doctor inginer Elena Ceaușescu, trebuie să pornim de la adevărul, subliniat în repetate rînduri de secretarul general al partidului, potrivit căruia știința și învățămîntul constituie factori de cea mai mare importanță ai progresului contemporan. „Societatea socialistă multilateral dezvoltată și societatea comunistă — a precizat în acest context tovarăsa Elena Ceaușescu — pot fi edificate cu succes numai pe baza celor mai înaintate cuceriri ale științei și tehnicii! Numai printr-o asemenea intensă activitate de cercetare științifică, printr-un învățămînt bun, printr-o temeinică pregătire a cadrelor, a muncitorilor, a inginerilor, a specialiștilor, prin reciclarea lor continuă, vom putea înfăptui în bune condiții marile sarcini și obiective de dezvoltare intensivă a economiei naționale, de ridi-

care la nivel superior a întregii activități, de realizare a hotărîrilor Congresului al XIII-lea, a programului partidului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism.

Cuvîntarea tovarăsei Elena Ceaușescu a fost urmărită cu deosebit interes și subliniată cu vii aplauze, participanții la plenară exprimîndu-și respectuoase mulțumiri pentru orientările de cea mai mare importanță, pentru directivarea politică și profesională date de tovarăsa academician doctor inginer Elena Ceaușescu întregii munci de cercetare și învățămînt din țara noastră.

În continuare au fost adoptate documentele înscrise pe ordinea de zi.

Plenara a aprobat Apelul către oamenii de știință de pretutindeni, pentru progres, cooperare, dezarmare și pace în lume. A fost de asemenea, adoptată Hotărîrea Plenarei Consiliului Național al Științei și Învățămîntului.

Într-o atmosferă de entuziasm, de însuflețire, de vi-brant patriotism, participanții au adresat o telegramă tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România. În telegramă sînt exprimate sentimentele de neînmurită dragoste, de prețuire și grațitudine față de conducătorul partidului și statului nostru, omul, ce-și consacră întreaga putere de muncă progresului neîntrerupt al patriei, ridicării ei pe noi trepte de progres, bunăstare și civilizație. A fost reafirmată, totodată, hotărîrea celor ce muncesc în domeniul cercetării și învățămîntului de a acționa cu întreaga lor capacitate creatoare la înflorirea necontenită a științei și școlii românești, de a investi puterea lor de muncă și gîndire edificării socialismului și comunismului, de a cinsti prin realizări marcante apropiata Conferința Națională a partidului și cea de a 40-a aniversare a proclamării republicii.

LIVIU TIMBUȘ ■

Nici un bob risipit pe marele șantier al pînii

Neodihna semănată în brazdă

Cu scrisul ei mărunț și ordonat, ingenera șefă Aurica Tirnăcop de la C.U.A.S.C. Dragănești-Vlașca și-a notat în carnetul pentru astăzi, două pagini pline de acțiuni de îndeplinit. Chiar dacă acestea ar fi concentrate în același loc și tot ar fi mult. Dar nu este așa, căci acolo unde se arată că sînt probleme ale C.A.P.-urilor din Dragănești, Comoara, Bujoreni, Botoroaga, Tirnava și Valea Cireșului, unități răspindite pe zeci de kilometri. Inginera simte însă cu viața ei orice palmă de pămînt, a bătut cu piciorul fiecare metru, nu numai fiindcă s-a născut și a copilărit aici, dar și pentru că de 18 ani a fost șefă de fermă la toate pe rînd. Este mai mult decît agronom și lumină. Deseori ajunge acasă de la treburile brazdei cînd ceasul arată că a început a doua zi. Acum are sufletul mai ușor căci de două săptămîni s-au terminat cu bine marile bătălii ale recoltatului porumbului și sfeclei de zahăr. Toate cantitățile au fost transportate din cîmp cu mijloace proprii. A fost un adevărat raliu al porumbului cînd 450 de cîrute de scrișitau sub greutatea roadelor au mers

cu Dacia miliției de circulație în față pentru a nu se ocupa toată șoseaua. Acum se accelerează aratul și eliberarea terenurilor ca să se pună punct de final în 2-3 zile. Agricultură, făcută după toate regulile, e aproape o tehnologie cu foc continuu, zice. Cea mai mare parte din zi o petrece la C.A.P. Botoroaga, unde, de mai mult timp, inginerul șef e bolnav și ea i-a preluat toate responsabilitățile. Pînă a ajunge acolo, dă o raită pe la Bujoreni ca să vadă cum se îndeplinește ritmul stabilit de eliberare a terenului. În urma lui Asan Stancu, Anei Matei și a celorlalți pădurea de coceni se pleacă la pămînt creînd semafor verde a doua zi pentru tractoare, în ființa lui nea Stancu parcă s-au incrustat toate semnele ogorului. Fata mai păstrează bronzul de Teleorman din vremea grîului, pe mîini se văd tăieturile panușii de știulete iar acum, prin părul brunet se împletesc firele galbene ale tulpinii porumbului. La C.A.P. Dragănești, echipa lui Marin Iscriu pregătește terenul pentru legume. Au terminat din octombrie recoltatul verzei, ridichilor, tomatelor,

Front liber pentru tractoare

La Ghimpați, grija pentru recoltă nu e doar o vorbă frumoasă

vinetelor, care, îngrijite de ei, au înfruntat arșița uscată. Rodica Glăvan, Valeria Popescu și ceilalți, cu lopata în mînă, desfundă răsădnicile pregătind culcușul viitoarei semințe. Pe pămînturile C.A.P.-ului Botoroaga, divizia de blindate pașnice a tractoarelor avansează cu 120 de hectare zilnic. Mecanizatorii Leonida Surcel, Alexandru Tucan. Stoica Cocos și ortacii lor de la volan răsădnică cam 4 hectare de brazdă fiecare. Șefii de ferme Maria Călin și Marcel Bălașa ce măsoară adîncimea arăturii se arată mulțumiți: „În maximum 3 zile, cele 300 de hectare care n-au încă culoarea neagră, sănătoasă din urma plugului, vor fi și ele gata”. La ferma zootehnică s-au insiloizat 900 de tone de coceni și s-au depozitat peste 1800 de tone de grosiere, astfel că cele 700 de bovine și 1000 de oi vor avea mincare pînă la primăvară. După ce a stabilit ce are de făcut a doua zi fiecare echipă, Aurica Tirnăcop are o întrevedere cu șefii de ferme de la Valea Cireșului și Comoara, rămase mai în urmă cu fertilizarea chimică a pășoaselor. Cele 1600 de hectare restante vor primi botezul îngrășămintelor pînă la 1 decembrie. Tirziu, revenită în birou, ingenera șefă începe să întocmească planurile noului an de învățămînt agrozootehnic. Pămîntul bun al Teleormanului trebuie să aibă slujitorii pricepuți. Pe terenurile C.A.P.-ului Cetatea din C.U.A.S.C. Turnu-Măgurele s-au prezentat la datoria pînii și cei din unitățile economice

ale municipiului. Maistrul Cetătică Chiriță și 50 dintre băieții lui de la Combinatul de Îngrășăminte string manual cocenii din zor și pînă pe-nserat. Messterul a lăsat la fabrică halatul, a îmbrăcat o pufoaică, și-a pus cizme de cauciuc care au acum pîngele de 3-4 centimetri de noroi și „tunde” tulpinile ce-l depășesc în înălțime.

Se inserează și parcă toți norii văzduhului au coborît în Teleorman încît nu vezi nici la doi metri. Ceafa e altă de compactă că parcă te afli într-un ghemotoc de vată. Doar tractoarele decupează fișii de beznă tulpure cu farurile. Grupul de licurici cu motoarele duindu-nd creează impresia unei piste de aeroport noaptea. Tractoriștii Florea Bălăceanu, Tudorică Petre, Gheorghe Zimbrea și alții înfig brăzdarele plugurilor la 30 de centimetri. Directorul S.M.A.-ului, Ion Lozneanu, e cu ei să verifice dacă scormonitoriile suplimentare mai adîncesc cu încă 10 centimetri arătura. „Deși roțile patinează în noroi, stratul scos la suprafață e uscat și galben căci seceta a mușcat din pămînt fără milă, spune. Cu scormonitoriile mai afinăm, să dăm cale liberă apei în profunzime. Băieții lucrează pînă noaptea tîrziu, respectă vitezele planificate și, desi cooperativele Cetatea, Ciuperceni, Segarcea, Islaz și Unirea mai au o treabă din terenuri ncarate, în 4-5 zile ele vor fi pregătite pentru însămîntat”. Constructorii pînii pregătesc marele șantier al ogoarelor pentru întîlnirea cu iarna.

FLORIN CONDURĂTEANU

Legumicultorii din Dragănești Vlașca abia au încheiat un an de muncă și încep un altul

Batalionul pașnic al pînii

La Ghimpați, iarna poate să vină și mâine

Pe unii așa i-am auzit spunând, că dacă în toamna asta au avut de cules nuci multe, înseamnă că urmează o iarnă grea. Inșă alții păreau a privi cu neîncredere aceste cuvinte și cu o oarecare malițiozitate răspundeau că, desigur, nucii lor n-au prea rodit. Până se va lămurii controversa, abia la primăvară, nu putem fi siguri decât că astăzi, în această zi de la mijlocul lui noiembrie, dacă ar fi fost frig am fi crezut că a venit iarna, dar pentru că vremea este încă destul de blândă zicem că e o zi de toamnă frumoasă. Cu atât mai bine, pentru că în agricultură mai sînt cîteva lucruri de făcut și se știe că o zi bună de lucru, acum, face cit o săptămînă de mai tîrziu.

Pînă în urmă cu un an se găsea aici o bază volantă. Co-operativele agricole din Ghimpați și din împrejurimi își aduceau produsele, după ce le recoltau, tocmai la Chiriacu. Cum pînă acolo drumul e cam lung, din toamna trecută s-a hotărît înființarea unei baze de recepție chiar aici, la Ghimpați. Iar ceea ce s-a construit pe locul destinat acestuia nu are nicidecum înfățișarea lucrului făcut de mîntuială și prin grăbite improvizate. În timpul verii s-a lucrat cu nădejde, și nu numai repede dar și bine, adică solid și îngrijit, chiar frumos. Șeful acestei baze, Ion Răboj, s-a arătat a fi un gospodar destoinic, fără îndoială. Pentru că el a avut grijă în primul rînd, desigur, ca spațiile de depozitare să răspundă întocmai cerințelor de păstrare în bune condiții a recoltei, dar prin eforturi asupra cărora nu se cade să insistăm a reușit să boteze drumurile interioare și în general a izbutit să infirmuseze locul în așa fel încît acesta să dea impresia de curat și proaspăt, de loc în care munca se vede că are o disciplină a ei, pentru că nimeni nu stă în calea nimănui, pentru că nici un om nu încurcă pe altul, pentru că fiecare știe ce are de făcut. Chiar dacă ziua s-a scurtat iar pămîntul, sub picioare, se răcește mereu, chiar dacă lumina zilei apare încetșoșată, de parcă s-ar strecura print-un bob de strugure, și prinde să se mai limpezească abia spre amiază, cei șapte oameni din această bază de recepție își fac datoria și asta înseamnă că în depozit se lucrează în plin, că pătulele sînt în bună ordine sau că din cele 38 de arioaie chiar acum, în aceste ore, se încheie acoperișul ultimelor două sau trei. Dar care e situația preluării? Răspunsul ni-l dau contabilă șefă Ioana Bucică și laboranta Gherghina Stoian: cei din comună, adică de la C.A.P.-urile Ghimpați și Naipu, au reușit să aducă, în termen, întreaga cantitate de porumb pe care trebuia s-o predea la bază. Dar cei din Letca Nouă, din 1000 de tone, cit trebuie să predea, mai au de adus 754. Cei din Schitu au adus 340 și mai trebuie să aducă 1551 de tone. Cei din Letca Veche au predat 1066 și mai au de adus 466 de tone. Porumbul care trebuie să ajungă la bază se află deocamdată în aceste unități agricole în custo-

die. Și ca să se înscrie în termenul pînă la care era planificat ca ele să aducă la bază toate aceste cantități de porumb, unitățile agricole menționate nu mai aveau la dispoziție decît o zi!

Cei de la Ghimpați s-au înscriș în termen pentru că baza de recepție se află chiar pe teritoriul comunei lor, s-ar putea zice. Sigur că s-ar putea crede așa, dar vom vedea imediat că motivul pentru care unii au reușit să predea la bază întreaga recoltă, iar alții nu, trebuie căutat în altă parte. De la locurile cele mai îndepărtate dinșpre care ar putea porni către această bază produsele agricole, drumul nu e mai lung de 15 kilometri iar această distanță, înțeleg oricine, nu se străbate plecînd dimineața ca să ajungi seara. Problema este însă că, la Ghimpați, anumite operații din campaniile agricole, cum ar fi aceea de transportare a porumbului la baza de recepție, contează nu substanțial ci total pe existența a 600 de căruțe cu cai, dintre care 400 se află la C.A.P. În timp ce, așa după cum se spune Marian Donțu, președintele Consiliului unic agroindustrial Ghimpați, cele două C.A.P.-uri de la Letca Veche și Letca Nouă au împreună vreo 80 de atelaje iar C.A.P.-ul Schitu nu are decît vreo 30.

În această toamnă, C.A.P.-ul Ghimpați și-a transportat întreaga cantitate de porumb fără să folosească nici măcar o găleată de motorină. Faptul acesta, după cum ne încredințăm și primarul comunei, Ștefan Tone, explică de ce în urma eliberării terenurilor, după ce coceni de porumb au fost tăiați și după ce, tot cu căruțele, au fost transportați în sat, ritmul cu care s-a înaintat în executarea arăturilor de toamnă a făcut ca lucrarea aceasta să se înscrie și ea în termenul optim. Și dacă este adevărat că, atunci cînd munca nu prea merge în plin, omul parcă se simte pedepsit că trebuie s-o facă, la Ghimpați se impune reversul acestui adevăr. La capătul unui an de muncă, oamenii își pot da pălăria mai spre ceafă, ca să zicem așa, și privind în jurul lor pot spune, fără a se teme, că iarna poate să vină și mâine. Ei și-au făcut munca pînă la capăt, au știut de unde și pînă unde se întinde datoria fiecăruia, iar cantitatea de porumb, ce reprezintă retribuția pentru acordul global al oamenilor de la cele două C.A.P.-uri din comună, ar fi dovadă că oamenii acestia, care au muncit din greu, știu și de ce și pe ce au muncit.

Ghimpați este una dintre comunele din țară care cultivă tutun pe mari suprafețe. Inșă, în ciuda acestui fapt, aici se găsesc foarte puțini dintre acia care, pentru a reaminti o expresie a lui Argezi, se dedau în voie ticăloșiei de a bea tutun. În orice caz, țărani din comuna Ghimpați, din județul Giurgiu, n-au trăit niciodată de pe urma confuziei la care s-ar ajunge prin echivalența dintre a fuma și a munci.

D. CONSTANTINESCU

IN PAS CU LUMEA, CU UN PAS ÎNAINTEA LUMII

Pe la începutul anilor '80, județul Botoșani se număra printre ultimele județe din țară în privința cererilor de brevete de invenții. De cîteva ani el se află pe un loc de frunte în această privință. Și cele mai multe invenții breveteate aparțin întreprinderii „Electrocontact”.

Ca să deschizi vorba despre această întreprindere din Botoșani nu mai este nevoie să recurgi la evocarea timpului cînd pe locul ei se întindeau mari lanuri de porumb, la marginea orașului, sau cînd primul excavator a început să sape groapa pentru fundații. Despre trecut e necesar a vorbi cu prilejuri aniversare sau ca să știm, desigur, de unde am plecat. Dar altfel, orice altă discuție poate intra în subiect, de la început, fără ocolișuri. Pentru că la 12 ani de la înființarea întreprinderii, după cum ne spune directorul ei, inginerul Mihai Emil Alexa, „Electrocontact” și-a cîștigat cu îndrăzneală și competență tehnică renumele de-a fabrica produse ale căror însușiri le situează la nivelul calitativ mondial. În multe țări, din China și India pînă în Statele Unite ale Americii, produsele acestei întreprinderi sînt privite cu încrederea pe care orice cumpărător o are într-o firmă solidă. Și s-a ajuns la această frumoasă realitate pentru că viața de aici, adică munca din această întreprindere, nu e apă stătătoare. Ea palpită și strălucește ca șampania într-un pahar de cristal, fulgerată de o rază de soare. Explicația acestui fapt constă în primul rînd în hotărîrea, despre care am putea spune că a fost și este eroică, de a trece de la statutul unei întreprinderi întrucîtva anonime la impunerea numelui întreprinderii ca unitate de frunte a electronicii și electrotehnicii românești. Călea nu era decît una singură și pe ea s-a mers, de cîteva ani, în pas accelerat, dîndu-se curs ideilor noi și nelăsînd să treacă o zi de muncă fără ca oamenii, fiecare om, să se întrebare: acum, aici, ce bine pot face? „E loc destul în munca noastră ca să ne punem, mereu, această întrebare, zice directorul Mihai Emil Alexa, iar sutele de dosare cu cereri de brevete înaintate către Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci ar fi o dovadă, credem, că întrebării acesteia i s-au găsit întotdeauna răspunsuri noi”. Prin crearea, în întreprindere, a unui climat de veritabilă colegialitate, care a dus la o stare de spirit nouă, făcînd să crească bucuria de a munci și străduința fiecăruia de a contribui la progresul întreprinderii, la consolidarea numelui ei, ritmul de înnoire a producției s-a accentuat iar produsele fabricate de „Electrocontact” au dobîndit o superioritate tehnică și calitativă care le-a mărit gradul de competitivitate și le-a situat la nivelul a ceea ce numim produse de vîrf. O seamă dintre aceste idei și inițiative s-au concretizat într-un aparat numit „Genion”. Și vorbim despre el pentru că nu putem aminti aici, desigur, despre toate.

În varianta, să zicem așa, casnică, oricine l-ar vedea și n-ar ști prea bine despre ce e vorba ar fi înclinat să creadă că nu-i cine știe ce de el. În această variantă constructivă, care poate fi văzută în vitrinele multor magazine din țară — dar și în Statele Unite, de exemplu — „Genion” nu-i mai mare decît un pachet de țigări. Pe dinafară nu vezi decît o carcasă de plastic, colorată, și atîta tot. Nu are butoane, clape sau manete cu care să te joci, pe care să le minuiști greșit, să strici

ceva iar pe urmă să spui că aparatul nu-i bun. „Genion” nu are decît un beculeț minuscul care atunci cînd se aprinde îți dă de știre că aparatul funcționează. Cu prețul a vreo 200 și ceva de lei, cit costă acest aparat, oricine-l invită în casă pe „Genion” reușește să aducă, la domiciliu, aerul pur, ozonat, al muntelui, aerul din preajma pădurilor de conifere, în căutarea căruia mulți răsucesc volanul mașinii pe sute de kilometri, în concedii. Chiar așa? Da, ne răspunde inginerul Mihai Emil Alexa, el însuși autor al mai multor invenții în beneficiul întreprinderii „Electrocontact”.

Se cere o explicație, desigur, și ea poate porni de la faptul că organismul viu se compor-

tivi, pot fi produse în mod artificial elementele naturale caracteristice mediului nepoluat. Aceste elemente se regăsesc, prin dărnicia naturii, în zonele de munte cu păduri de brad sau în preajma cascadeelor, acolo unde ionizarea puternică negativă a aerului este o sursă sigură de sănătate, unde aerul pare curat și proaspăt ca un fruct cules pe rouă.

Cercetările medicale care au fost întreprinse — iar școala românească de medicină s-a făcut remarcată prin contribuții importante în această privință — au dovedit că aeroionizarea negativă poate fi folosită atît ca factor de mediu, cum arătăm, dar și în scop terapeutic. Pentru că, pe această cale, au fost obținute rezultate notabile în tratarea unor afecțiuni ca astmul bronșic, migrenele, rinitele alergice, tulburări neuropsihice, boli endocrine. Efectele benefice ale ionilor negativi se vădese în echilibrarea metabolismului, îmbunătățirea circulației sîngelui, accentuarea reactivității imunitare și potențarea rezistenței generale a organismului. Nu apare surprinzător că „Genion” este, de fapt, rodul unei colaborări a întreprinderii „Electrocontact” cu Institutul de Medicină și Farmacie și cu Institutul de igienă și sănătate publică din Cluj-Napoca, precum și cu Institutul de științe biologice și cu Centrul de cercetări științifice pentru protecția muncii din București.

„Genion” atît poate, atît face: unde e viață, ajută viața

„Genion” își găsește însă utilitatea nu numai pentru că face să adie o boare de aer proaspăt, ca la Herculeane bunăoară, care este una dintre stațiunile cu cea mai puternică ionizare negativă din lume. Avantajele folosirii lui sînt mult mai largi. Tratarea experimentală a semînțelor cu aeroioni negativi a condus, de exemplu, la înregistrarea unor sporuri de producție. Se mai zice că într-un astfel de mediu legumele și fructele pot fi păstrate, în stare proaspătă, pe durata mai multor luni. În zootehnie, folosirea lui a dus la creșterea în greutate a animalelor, la scăderea mortalității; viței au scăpat de pacoștea virozelor, și numai atît dacă ar fi izbutit aparatul „Genion”, numai această faptă bună dacă ar fi reușit s-o facă, tot s-ar fi dovedit că el merita să existe, să fie inventat. Iată și un exemplu din industrie: ionizînd negativ aerul în spații de producție din industria textilă s-a reușit o reducere substanțială a ruperilor de fire ce se datorau, între altele, încărcării electrostatice care apărea ca urmare a trecerii acelor fire prin diverse procese tehnologice. Acest aparat ajută, așadar, atît cit poate el ajuta, la realizarea unor consumuri specifice mai mici, la obținerea unui spor de calitate, la creșterea productivității. Evidentul larg de domenii în care el își poate găsi utilizarea a condus, de altfel, la fabricarea acestui aparat, pînă acum, în cîteva zeci de variante constructive.

Da, acest aparat ca o jucărie e în stare să ajute ca plantele să crească mai mult și mai repede, vacile să dea ceva mai mult lapte, albinele să dea ceva mai multă miere, noi să fim mai sănătoși, înșă din asta nu trebuie să înțelegem că el ne rezolvă toate problemele. Utilitatea lui, după cum ni s-a spus, se dovedește oriunde există viață. Și el atît știe, atîta poate, atît face: unde e viață, ajută viața. E puțin?

D. CONSTANTINESCU

De aproape 15 ani, doi inventatori timișoreni, Gheorghe Lucaci și Viorel Abrudan, aduc dovada unei confreri profesionale exenplare, bazate pe identitate și complementaritate de idei, ca și pe o remarcabilă vocație pentru gândirea și elaborarea unor tehnici și soluții originale în cele mai diverse domenii de activitate. Ocupația lor de bază este una netrecută în nici un catalog de meserii: cea de inventator profesionist. În această calitate, recunoscută ca atare, cei doi cercetători își desfășoară munca într-un laborator din Timișoara, situat pe strada Karl Marx nr. 3.

Gheorghe Lucaci și Vasile Abrudan sînt cunoscuți în cercurile științifice din țară mai ales ca autori ai unei descoperiri ce continuă să exercite un mare interes printre specialiști. Este vorba de identificarea în apa obișnuită a unei structuri dizotopice (în procent de unu la un milion), denumită simbolic „Apa vie”, compus investit cu proprietatea de a vibra pe o gamă de frecvență de la ordinul hertilor la cel al megahertilor. Despre importanța dar mai ales despre speranțele legate de această descoperire s-a vorbit pe larg cu ani în urmă și o vom face și noi, din nou, cu alt prilej. De data aceasta ne propunem să prezentăm cititorilor noștri câteva din cele mai recente înfăptuiri ale celor doi inventatori.

Pentru început, citeva cuvinte despre generatorul de gaz combustibil și energie electrică, (brevet de invenție nr. 67331 din 17 II 1978), capabil de a furniza printr-un procedeu original, căldură și curent electric.

În fața noastră au fost așezate trei piese distincte: o plită obișnuită pentru aragaz (fabricată la întreprinderea „Unio” Satu Mare), conectată la un mic aparat de măsură și control și, deopotrivă, la un recipient paralelipipedic, acesta din urmă destinat spre a găzdui carburantul. Rezervorul a fost umplut cu 20 litri apă la care s-au adăugat doi litri din soluția-combustibil preparată după rețeta inventatorilor. Aproape imediat, becul de control a indicat prezența electricității. Aceasta este rezultatul unor reacții chimice. În continuare, după scoaterea aerului din recipient, pe ochiul plitei, a izbucnit, la o simplă scintilă, flama gazului născut și el din amestecul de apă și carburant lichid și din procentul de hidrogen rezultat prin disocierea apei. Nu vom intra în amănunte. Important ni se pare să arătăm că instalația, cu încărcătura de carburant amintită, poate produce concomitent, timp de patru ore, căldură și energie electrică. La nevoie, sau la dorința celui ce o folosește, electricitatea, poate fi stocată într-un acumulator și utilizată ulterior. Ea este suficientă pentru a alimenta un bec de 15 wați vreme de 15-20 ore sau de a face să funcționeze un televizor de mici dimensiuni mai bine de cinci ore.

Instalația nu folosește, cu alte cuvinte, nici un combustibil clasic cunoscut, ci un lichid preparat din deșeurile industriale. Producerea acestuia la scară industrială în paralel cu intrarea generatorului în producția de serie (în cadrul întreprinderii județene de pro-

ducție industrială și prestări de servicii Timișoara), va pune, sperăm, la dispoziția publicului larg un aparat casnic în stare de a furniza căldură, lumină și energie electrică în afara folosirii surselor clasice de energie.

Într-o variantă a generatorului, deocamdată în stadiu experimental, Gheorghe Lucaci și Viorel Abrudan, au izbutit să obțină — de data aceasta în prezența curentului electric și în cea a unui lichid special — disocierea apei în hidrogen și oxigen, astfel încît plita amintită să funcționeze în exclusivitate cu hidrogen. Noutatea o reprezintă, desigur, nu descompunerea apei și obținerea pe această cale a gazului combustibil, ci faptul că pentru acest lucru inventatorii români au cheltuit o cantitate mică de energie electrică. Hidrogenul, acest combustibil inepuizabil, nu constituie deocamdată, cum bine se știe, principala resursă energetică a Terrei, deoarece producerea lui este încă extrem de costisitoare. Prin procedeu folosit de cei doi cercetători români, cu un consum de 15 wați se poate obține gaz hidrogen suficient pentru a alimenta o plită obișnuită (un singur ochi) timp de o oră.

Gîndesc mult și gîndesc bine

Următoarele două invenții vizează sondele de extracție, ceea ce ne obligă să remarcăm din nou cât de diverse și neașteptate sînt traseele pe care se îndreaptă spiritul iscoditor al celor doi creatori timișoreni. Deci, după energetică, domeniul extracției de țitei.

Interlocutorii noștri ne-au arătat mai întîi un fragment de țevă tubing, deci o porțiune dintr-o coloană de extracție a țiteiului. În interior, conducta apărea obturată de un strat cenușiu, gros de cîteva centimetri. Aceste depuneri, alcătuite din carbonați de calciu și magneziu, apar în mod firesc în timpul procesului de extracție și sîrșesc prin a închide drumul țiteiului spre suprafață. Acest strat rigid nu poate fi îndepărtat în nici un chip, nici chiar în cuptoare, deoarece carbonatul de calciu produce explozie. Avînd în vedere că zece metri de tubing costă 500 lei și că în terenurile de extracție se folosesc kilometri de tubing, ne putem face ușor o idee de cheltuielile pe care le reclamă schimbarea periodică a coloanelor de extracție. Ei bine, inventatorii Lucaci și Abrudan au izbutit să realizeze o soluție capabilă de a dizolva în numai 15 minute depunerile nedorite și totul la un preț de numai

25 lei! Cu alte cuvinte, cu o investiție de 2.500 lei poate fi recuperată o țevă de 1.000 metri în valoare de 50.000 lei. Procedeu (brevet de invenție nr. 864.000 din 1982) a fost experimentat cu succes la Șcheia Șandra din județul Timiș.

Următoarea invenție (brevet nr. 84.631 din 26 aprilie 1984), propune, un „Procedeu de tratament a unei zone de strat adiacente unei găuri forate”. În fapt este vorba de realizarea unei soluții apoase (după o rețetă originală), ce se injectează în straturile de carburant, aici avînd proprietatea de a permeabiliza țiteiul și de a-i mări aflulx spre gaura de sondă. Experimentul s-a făcut tot la Șcheia de extracție Șandra, rezultatul fiind dublarea producției de țitei. Iată de altfel și punctul de vedere al Ministerului Petrolului, așa cum reiese el dintr-o adresă întocmită în martie 1984 de Direcția de coordonare a producției de țitei și gaze: „În anul 1983 au fost tratate cu soluții acide și apă oxigenată 185 sonde. De la toate aceste sonde s-a obținut o producție suplimentară cumulată de 9.100 tone țitei, revenind circa 49 tone pe operație. Procentul de reușită a fost de 35 la sută, numai 66 sonde au înregistrat un aport suplimentar de producție față de potențial”. În continuare se exprimă dorința pentru continuarea colaborării și îmbunătățirea tehnologiei.

În sfîrșit, să aducem un exemplu dintr-un alt domeniu de cercetare: bălăia pentru sănătate. Cititorul nostru va fi probabil uimit, și are toate motivele, aflînd că cei doi inventatori vizează și acest domeniu, pasiunea este însă mai veche și a început odată cu descoperirea „Apei vie”, folosită, cum s-a mai spus, în tratamentul unor maladii severe. De data aceasta este însă vorba de un aparat destinat combaterii durerilor reumatismale. El este simplu de minuit, și nu reclamă prezența cadrului medical. Piesa este alcătuită dintr-un panou de magneziu legat printr-un cordon de o piesă metalică. Pacientul nu are altceva de făcut decît să se așeze într-o cadă cu apă, dar în care, în prealabil, a fost dizolvată o cantitate de sare de bucătărie. Ținînd într-o mină placa de magneziu (aflată în imersiune), el o apropie de zona dureroasă, în timp ce în cealaltă mină are piesa metalică conectată la placa de magneziu. În felul acesta, sînt de părere autorii, între organism, încărcat cu electricitate pozitivă și placa de magneziu (pol negativ) curentul rezultat se scurtcircuitează în corpul nostru, creînd o pernă de ioni liberi, care absorbiți, realizează în țesuturi un masaj la scară microscopică. Spre deosebire de electroterapia pe folosește curent de la rețea, susțin în continuare creatorii aparatului, tratamentul folosește o energie produsă chiar de către organism, deci care nu depășește bariera optimă. De altfel, experimentele desfășurate pe 20 de pacienți la Policlinica nr. 2 s-au dovedit promițătoare, ameliorînd redorile articulare și durerile reumatismale.

LIVIU TIMBUS ■

Anestezie cu zîmbet și bicarbonat

Cu umor și caracteristic, românul zice: „două lucruri sînt pe lume / nemiapomenit de grele / dragostea cea infocată / și durerea de măsele!”. Și într-adevăr de aceste boli nu scapă nimeni. Fiecare măcar o dată în viață simte tahicardia sentimentală și rămîne cu gura căscată la stomatolog. Peste 90 la sută din populație are de-a face cu chinuțoarea carie, care neglijată, avansează rapid complicînd tratamentul. Această amănare păgubitoare este alimentată de un adevărat sindrom în masă de teamă față de actul stomatologic. De la „cațindatul” lui nenea Iancu umblind prin carnaval să-și anestezieze cu rachiu falca asimetrică, pînă la omul modern, aproape toți consideră cabinetul stomatologic ca pe o adevărată cameră de tortură. Bineînțeles, o intervenție la dinți nu este chiar o mișcare de obraz, dar medișina a făcut progrese importante în limitarea durerii pricinuite de aceasta. În orice sală de așteptare a unei unități stomatologice se simte fîlfîitul de aripă al fricii. La Dispensarul Policlinic Chimie Coltea, cei ce intră crispați în cabinetul doctorului Dumitru Tomescu ies radiosi și veseli. Atît el cît și asistenta Lușă Tone îi întîmpină surizători și prietenoși inoculîndu-le calm și încredere. Într-un colț, un mic radio transmite muzică, medicul comentează etapa de fotbal sau un film astfel că gîndurile celor care cred că li se va întîmpla o tragedie sînt comutate spre zone mai senine. Li se anesteziază frica prin zîmbet și o vorbă caldă. Stomatologul, care fredonează tot timpul lucrînd cu mâini ușoare ca fulgul, practicînd un fel de psihoterapie pentru liniștire, Dumitru Tomescu le mai oferă și alte surprize plăcute cum ar fi noua lui formulă de material nedureros și neresorabil pentru obturarea canalelor.

Problema ar părea la prima vedere simplistă dar cu această strategie se poate diminua starea emotivă nejustificată care întîrzie prezentarea la medic și împiedică desfășurarea în bune condiții a intervențiilor. De altfel, la Congresul Național de Medicină Generală a stîrnit un deosebit interes comunicarea științifică a unui grup de specialiști de la Dispensarul Policlinic al Spitalului Sectorului 4 privind stresul indus de actul stomatologic. Doctorul Florin Ionescu în fruntea unui colectiv a analizat pe un lot de 600 de subiecți incidența și efectele acestui stress. Dintre cei care vin la unitatea de stomatologie, 83 la sută au o evidentă stare de agitație. În urma determinărilor obiective, s-a constatat că pulsul bătea peste 100, tensiunea arterială se manifesta cu creșteri și scăderi importante, apăreau frecvent tremurături, paloare, transpirații reci. Femeile între 35 și 45 de ani prezentau labilitatea cea mai accentuată și, surprinzător, bărbații între 20 și 35 de ani erau iepurașii cei mai infri-

sați. „Un tînăr de 25 de ani cîi muntele a leșinat de cum a intrat în cabinet în timp ce-și punea haina în cuier și exemplul asemănător sînt multe, spune doctorul Florin Ionescu. Administrarea de tranchilizante este o soluție comodă dar cu dezavantaje. Pe lingă faptul că există un risc în folosirea oricărui medicament, prin intoleranțe, efecte secundare, contra-indicații, ea este o metodă scumpă la asemenea proporție de masă și lungeste actul stomatologic pentru a se aștepta efectul. Apoi, sub calmante, re-integrarea omului în mediul lui se face cu întîrziere și nu este indicat, ca avînd reflexe incontrolabile, acesta să se prezinte la locul de muncă sau să conducă autoturismul. Starea de liniște se poate obține și prin folosirea unor elemente simple de psihoterapie sau prin metode de tip placebo”. Într-adevăr explicîndu-se celor stressați că medicul stăpînește o gamă largă de procedee ce înlătură durerea, ca freze de înaltă durată anestezii locale cu sprayuri, injecții sau tamponări, starea de neliniște s-a ameliorat. „O convorbire de 2-3 minute care reinstalează confortul psihic nu este nici pe departe o pierdere de timp ci o cale la îndemina oricui cu efecte benefice pe toată durata tratamentului”, continuă Florin Ionescu.

În cazurile în care acest dialog nu a dat rezultate, s-au experimentat metodele de tip placebo folosite în general în testarea medicamentelor. Starea de disconfort nervos fiind generată de o componentă psihică fără substrat organic se mizează pe autosugestia individului care are încredere în preparatele tradiționale tranchilizante și antialgice. I se dă o substanță care nu are efectul medicamentului dar seamănă la aspect și gust cu el. Este o mică păcăleală cu substrat științific și cu efect favorabil. Un bărbat care avea de obicei tensiunea 13/7, deși masca încordarea nervoasă, ajunsese în anticamera durerii la 18/10. După ce a înghițit cea mai banală pilulă de Viplez crezînd că este Distonocalm s-a liniștit, reechilibrîndu-se doar prin autosugestie și propriile rezerve psihice. La fel, o tînără și-a redobîndit calmul după „eficientul” tranchilizant care era de fapt cel mai anonim hap de bicarbonat. O femeie se văita că e chinată de o măsea care, culmea, avea nervul scos și canalul obturat. Peste 2 zile s-a răntors fericită la tratament, spunînd că nu mai are dureri și lăudînd soluția pusă sub pansament, fără să știe că ea fusese cel mai inofensiv dezinfectant. Impotriva acestei laturi a stressului care este frica, autosugestionarea prin metoda placebo a dat rezultate în peste 90 la sută din cazuri. E atît de ușor să ne ducem la medicul stomatolog ca la un prieten!

FLORIN CONDURĂȚEANU ■

TRADIȚII ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNICE ROMÂNEȘTI

Civilizația geto-dacică (IV)

Ne-am referit în trecut, într-un articol al producției sticlei, care implica o tehnologie extrem de complexă. Ei bine, și în acest domeniu dovezile arheologice de care dispunem sînt grăitoare. I. Glodariu și E. Iaroslavski, deja citați de noi, amintesc de un creuzet de topit sticla descoperit la Grădiștea Muncelului; tot acolo s-a găsit și un tub pentru suflarea sticlei, de asemenea un bulgăre de sticlă, avînd în interior bule de aer. Există, putem conchide, în inima Daciei, un atelier de sticlărie — și aceasta înaintea cuceririi romane, deși tehnologia era, foarte probabil, de inspirație romană.

O tehnică rafinată era desigur necesară pentru construirea instrumentelor muzicale, foarte diverse și numeroase la

geto-daci. E interesant de menționat că grecii atribuiau tracilor inventarea lirei. Tacitus istorisește că pînă și în timpul luptelor pe care le purtau pentru a se apăra împotriva dușmanilor ce năzăuiau să le acapareze pămînturile, intonau cîntece și dăntăuiau „după obiceiul neamului lor”. Femeile getilor, scrie Strabon, „loveau chimvalele” cu prilejul sărbătorilor. Tot Strabon afirmă că „muzica întreagă, privită atît ca melodie, cît și ca ritm, și cuprînzînd în accepțiunea ei și instrumentele, e socotită ca fiind de obîrsie tracă și asiatică”. Chiar exagerată, cum pare, afirmația este o dovadă a rolului important pe care muzica îl juca. „Geții, scrie Theopompus în Istoriile sale, cîntă din cîterele lor cînd se duc într-o solie”.

Foarte răspîndite erau fluterile, iar Ovidiu menționează năsurile getilor. Într-o dăvă din județul Bacău s-au descoperit, cu prilejul săpăturilor arheologice, trei flutiere de os, altele s-au identificat în județul Buzău, de asemenea la Barboși, în județul Galați. Dar fluterile se mai lucrau din lemn sau trestie, materiale perisabile, care nu s-au păstrat.

Xenofon scrie despre folosirea buciului, din scoarță de copac sau alteori din piele de bou. I.H. Crișan opiniază că geto-dacii utilizau ca instrument și trompeta — aceasta din bronz —, cu pilnia terminată în forma capului unui animal, cu gura larg deschisă; s-a descoperit un mustiuc de bronz al unui instrument de suflat (sec. I î.e.n.), trompeta fiind reprezentată și pe Columna lui Traian. Să nu uităm nici toba care susținea elementul ritmic.

Cele mai felurite activități erau însoțite de dansuri acompaniate, firește, de muzică. Pomponius Mela descrie înormintările-sărbători ale geto-dacilor, care erau prilej de „cînt și joc”. Xenofon descrie dansuri ale săbiilor, tot felul

de dansuri rituale cu muzică erau și ele curențe. Iar această proliferare muzicală era condiționată de construirea de instrumente corespunzătoare.

Sarea se extrăgea cel mai lesnicios cînd se afla la suprafață, sub forma unor „maluri de sare”. Tot de veche tradiție era extragerea ei din izvoare sărate (slatine), cum era izvorul care va purta semnificativ denumirea de Slatina Mare, de la Solca (județul Suceava), cu o concentrație foarte ridicată. Aci apa era fiartă în vase mari de lut, iar terciul rezultat era turnat în tipare și uscat sub formă de brichete. Acest procedeu, al brichetării sării, ampu folosit de geto-daci, își are obîrsia încă din neolitic, în cadrul culturii Criș, fiind anterior celui utilizat în apropiere de Cracovia, pînă recent socotit cel mai vechi.

Acolo unde însă sarea se afla în adîncime, era exploatăată prin puțuri ce coborau pînă la 10-16 metri, diametrul excavației lărgindu-se progresiv pînă la 13 metri, pe măsura înalțării în profunzime. Se realizau astfel adevărate „camere” de exploatare.

Într-un masiv de sare din preajma comunei Ploscaș (județul Cluj) s-au găsit în anul 1938 vestigiile mai multor asemenea puțuri. Norocul a făcut ca într-unul din ele să se descopere, la o adîncime de circa 10 metri, într-o masă argilooasă sărată, un mare număr de unelte de lemn, perfect conservate, o împrejurare absolut excepțională (conservantul fiind, evident, sarea). Sînt unelte din lemn de carpen, cu grijă fasonate, cu ajutorul cărora lucrau anticii mineri: lopeți de diferite mărimi, o cazma, o săpălișă, un ghionoi pentru tăiat sare, pîrghii, o troacă cu fund perforat, o rîșniță de piatră etc. Astfel s-a putut identifica tot arsenalul de unelte al exploatării, după cum se vede destul de complex.

Este sigur că mai ales bogăția în aur și sare a Daciei i-a atras pe romani aci, cucerirea avînd pentru ei în primul rînd un obiectiv economic, ceea ce a dus și la dezvoltarea și înmulțirea acestor exploatari în Dacia romană.

L. M. ȘTEFAN ■

Flacăra

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

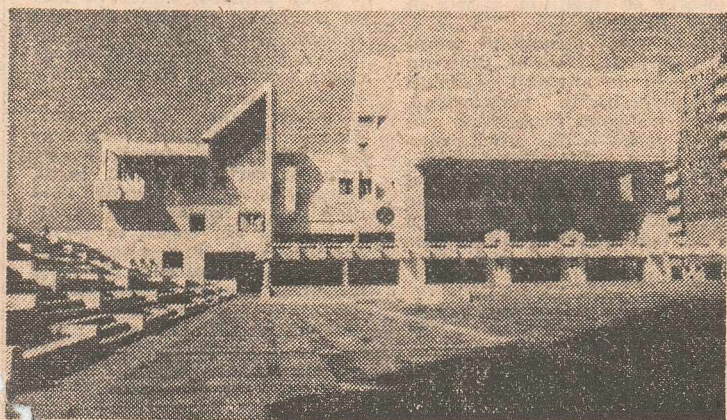
POEM PENTRU PATRIE

Ninsori cu lună

Genunchii ninsorilor calme
Blăjini adormindu-ne-n palme
Ce ropot, ce foșnet de mici
Pe dîmburi cu simburile zei !
Reumple-ne, tulnic al lumii,
Să nu uităm nașterea cum i-i
Arhaică, tu scaldătoare.
Cu zvon de Cuvînt, din izvoare...
Ninsori nuntitoare, desculțe,
Convoi troienit de căruțe

Cu oale, cu blide, ulcioare
Ofrande străbunului soare...
Ninsori la Abrud, la Cîmpeni,
Procovițe moi, despletite,
în lanțul de munți Apuseni
Sălașuri pe nori răzlețite...
Aduceți corinda străbună
prin porți luminindu-ne-n Dor...
Ninsori zărândene, cu lună
Cit pila pe frunze,-n cuplor...

EUGEN EVU ■

Ajuns dimineața la Satu Mare după o absență de foarte mulți ani, două au fost impresiile încercate. În primul rînd mi s-a părut că nu mai recunosc orașul deși, prin câteva străzi, prin câteva clădiri amintirile din mai vechi vizite se redeseptau întreșesute acum de gîndul că două cetăți și-au unit statura pentru a da chip noului, de nu chiar viitorului. Al doilea al meu gînd a fost că orașul e locuit cu osebire de tineri. Numărul lor îmi părea fără sfîrșit și freamătul de început de zi se umplea de o delicată și stenică rumoare.

Am avut privilegiul de a-l cunoaște pe Ioan Tou, unul dintre conducătorii organizației municipale de tineret și prin el m-am familiarizat atît cu tineretea orașului din nord cit și cu istoria lui de totdeauna și de acum. Bărbat frumos, cu profil parcă și el desprins, ca atîtea altele de pe Columna romană prin care Apollodor Damaschinul a nemurit vitejile dacilor. Ioan Tou e, înainte de toate un om realist, cu o exprimată lipsă de emfază deși vorbește cu îndreptățită fală despre toate curcerile urbei.

Mi-am început rapida recercetare a fluidelor „mistere” ale orașului înaintînd către chiar inima lui de piatră și marmură în mijlocul căreia, îl observasem încă din tren, se profila supul catarg al palatului ce găzduiește centrul civic al orașului, catarg ce-mi părea cînd un abore fabulos, cînd trunchiul lustruit de zbor al unei nave celeste. În jurul lui, armonizîndu-se într-un desen implacabil, o uriașă casă de cultură, blocuri

de locuințe, magazine. Arhitectura acestei adevărate minuni de inspirație și tenacitate, mi s-a spus, locuiește și el într-unul din apartamentele cu ferestre deschise către o piață de beton avînd și ea un aer cosmic. E ca și cînd un romancier ar viețui în propriile-i înjghebări epice ori ca un poet populîndu-și poemul cu însași viața lui.

Hlamida arhitecturală nouă nu respinge tot ce s-a păstrat din trecut și stilurile se întrepătrund armonice. Truda contemporanilor s-a vădit în conso-

Desene pe asfalt

Desen din Nord

nanță cu meșteșugul meșterilor mai vechi, în dialog fericit cu acest meșteșug și trebuie spus că Satu Mare a devenit astfel un manual de arhitectură vitruvian cu file care sînt străzi și coperte ce sînt palate și uzine de renume. Unele chiar de renume mondial. Nu se numește una chiar „Mondială”? Unele de unică însemnătate. Nu se numește o cetate a muncii chiar „Unjo”?

Bătrîni arbori sînt desovărați de frunze și îngăduie ochiului să se învețe cu lunecarea de smalt topit a Somesului, cu curgere înecat și muzicală; totuși, prin oraș, înșelătoare, gata să se reverse pe mari spa-

MIHAI BENIUC:

„Idea de dreptate este fundamentală”

— Deci, e ca și cum m-aș afla la tablă: dumneata pui întrebările ca un profesor iar eu răspund ca un elev. La ce materie o să fiu ascultat?

— La cea mai grea: Despre viață. Cum v-a fost viața, Mihai Beniuc?

— N-a fost nici așa plăcută și nici altă de ușor de suportat cum s-ar crede la prima vedere. Dar drumul pe care mi l-am ales n-a fost cel mai

rău din toate.

— De ce?

— Fiindcă mă simt un om împlinit.

— Și cum e un om împlinit? Are poziție socială? Trăiește în indigestie? E influent?

— Eu mă simt împlinit din alte pricini.

— Din care anume?

— De fapt, dintr-o singură pricină: aceea de a fi ales drumul poeziei. Ascultîndu-mi astfel înclinațiile din copilărie.

— Chiar din copilărie?

— Nu. De fapt, pe-atunci visam s-ajung lăcătuș. Și-acum îmi mai place să meșteresc prin garaj.

— Și totuși, cum rămîne cu poezia?

— Tatăl meu a fost opt ani muncitor la Ford, în Detroit. S-a dus acolo sărac și s-a întors cu datorii. Aveam numai trei hectare de pămînt pe marginea Crișului Alb. Odată, la un cules de porumb, i-am auzit pe părinții mei discutînd în legătură cu mine. Eram cel mai mic, eram cel mai plîpînd dintre frații mei. „Din băiatul ăsta care e cam slab nu putem face un plugar” — zicea tata. În realitate eram puternic. La nici o bătaie nu mă dădeam în lături. Mama i-a răspuns: „Să-l facem popă”. Tata de colo: „Mai bine scrietor”. M-au dat pînă la urmă la liceu.

— Ați învățat bine?

— Nu eram un tocalar. Dar iubeam mult cartea. Umblam într-o vreme cu un volum de Eminescu într-un buzunar și cu un volum de Baudelaire în celălalt.

— Și ați ajuns „scrietor”.

— Crezi că a fost ușor? Dar la un moment dat am ajuns să mă întreb: ce fel de oameni sînt aceștia care scriu versuri? Eu oare nu pot să scriu ca ei? Odată, într-o vacanță, aflat la mine în sat, m-am urcat în podul de la

Scriitorul — conștiință a epocii sale

grajdul vitelor, și într-o ambianță plină de ceapă, de usturoi, de liliaci am scris primele versuri pe care le țin minte pînă azi.

— Mi le spuneți și mie?

— E ceva primitiv.

— N-are importanță.

— Bine. Iată cum sunau: În această lume plină de amar

Trăia într-o parte un sârman zidar

El cu-a lui soție și cu al său fiu

Aveau o căsuță zidită-n pustiu.

— De rimat, rimau... Dar despre începuturile dumneavoastră literare ați mai vorbit cu alte ocazii. Rețin doar un aspect: n-ați mințit mergînd pe un drum ales de alții, de părinții dumneavoastră, fiindcă acesta venea în întîmpinarea propriei dumneavoastră vocații. Ca urmare, ați fost scutit de decepții, de amărăciunea de a fi în contradicție cu ceea ce v-ar fi plăcut să faceți.

— Ce spui dumneata e adevărat... Cîți nu suferă și nu-și dau cu pumnii în cap fiindcă din lene, din dorința de a trăi mai ușor, merg pe o cale ce nu le aparține? Cînd își dau seama de eroarea săvîrșită e de obicei prea tîrziu. De-aici apare și sentimentul ratării la unii. Orice meserie e extraordinară dacă o faci cu plăcere și nu-ți este povară.

— Deci, n-ați mințit în copilărie cînd v-ați conturat destinul. Dar n-ați mințit niciodată?

— Am urît totdeauna nedreptatea și minciuna. Nu numai atunci cînd le-am constatat la alții. M-am ferit pe mine însumi să mă întinez de astfel de păcate. Ideea de dreptate este fundamentală în poezia mea.

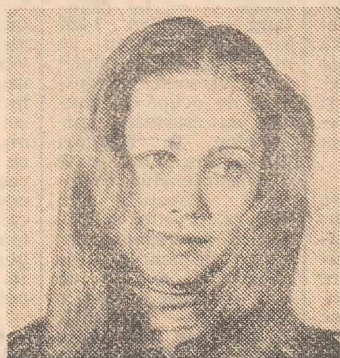
GEORGE ARION ■

(Continuare în pag. 15)

Imagini din viața culturală

O nouă operă de Liana Alexandra, în labirint, își pregătește primul contact cu publicul. În fotografie — Ruxandra Donose, Georgeta Stoleriu, Constantin Gabor, Cătălina Buzoianu, Vladimír Deveselu și compozitoarea

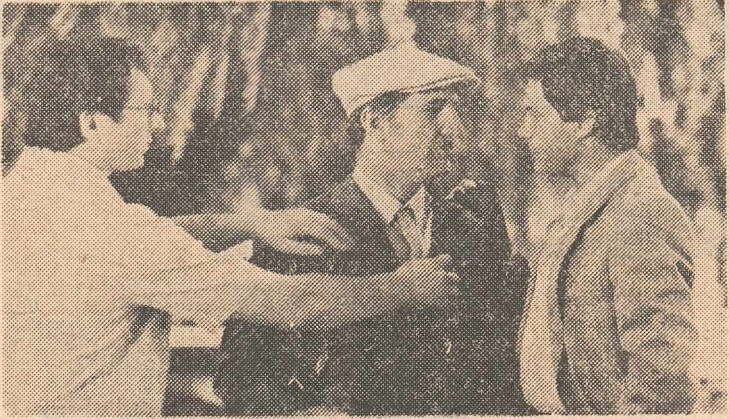
Prezență de valoare pe scena Operei române: balerina Roxana Colceag.

Montserrat în viziunea lui Dan Alecsandrescu

Vitrina artelor

Film

Cu bine și rău

A fost odată un individ, pe nume Nae Mugurel Siseanu (ce prenume candido!), mai scurt N.M. Siseanu, Nemesi-seanu, sau pur și simplu Nemesis (spus marțial, cu ochii la pronia justiției și-a răzburării). Și el ieșise la pensie și se făcuse administrator de bloc și... de suflute. Colocatarii (nu toți!) îi ziceau „săru'mina, stă-pine“, indiferent de vîrstă sau sex, iar eroul nostru îi teroriza cu har, angajîndu-i într-o susținută campanie de calomnii și procese fictive. Omul cu două fețe, respectiv „nenea Nemesis“, avea de fapt numai una — malefică, dar ridicol malefică. În descifrarea ei se angajează noul film al regizorului Geo Saizescu, realizat pe baza unui scenariu simpatice, semnat de Titus Popovici.

După succesul de care s-a bucurat **Secretul lui Bachus** în urmă cu mai mulți ani, o reluare, în alte coordonate epice, dar în aceeași manieră cinematografică — alertă, de un comic suculent, dar care nu ocolește mijloacele satirei — nu putea fi decît binevenită. **Secretul lui Nemesis** este un film foarte plăcut, interpretat la un înalt nivel artistic (în rolul principal — o creație deosebită a lui Gheorghe Dinică), cu o mare încercătură de fapte, situații, bine articulate, în ciuda unor comprimări care se simt totuși pe alocuri.

Dacă portretul de „Dometie“ (vezi personajul din romanul lui Dinu Săraru, **Clipa**, precum și pe cel admirabil interpretat de Emanoil Petruț în filmul cu același titlu) al cetățeanului N.M. Siseanu, reclamagiu, șantațist, fals principal, machia-velic — oferă suficiente delicii spectatorului, coautor prin risul lui pedepsitor, scenaristul și regizorul preferă să nu se oprească numai la atât. De la un punct încolo, descoperim că nu era destul rău și că numitul Siseanu era și capul unui simulacru de sectă, manevrînd veniturile, valorile și destinele unei turme de indivizi creduli.

Din fericire, ceea ce decurge din acest „altor“ scenaristic nu este propriu-zis o satiră, un film despre sectanți, ci un material de caricat, o nouă direcție de manifestare a umorului. Scenele de „inițiere“ sînt de-a dreptul savuroase și nu preocupesc nici un element din recuzita genului, bine adaptată, firește, la tonul burlesc.

Bineînțeles, Gheorghe Dinică reușește să polarizeze aproape întreg interesul spectatorilor. Mefisto cu șapcă și haină de piele, dar și în redingotă albă dacă e nevoie, grobian, dar și abil, N.M. Siseanu e un personaj care va face carieră, fără îndoială. Alături de el, în roluri de mai mică întindere, dar în general bine desenate și chiar cu momente memorabile, îi reîntîlnim pe Carmen Galin (o avocată vajnică în robă și pisicoasă în familie, îndeplinind în scenariu rolul unui Saint-Just în rochie de pinză topită), Emil Hossu (eternul băiat bun, cu caracter și principii, din filmele de actualitate ale ultimilor ani), Ileana Stana Ionescu, Sebastian Papaiani, Stela Popescu, Dumitru Rucăreanu, Rodica Popescu-Bitănescu, Ion Besoiu, Horațiu Mălăele, Cezara Dafinescu și alții.

Secretul lui Nemesis e o comedie în forță, filmată cu poftă (imaginea Aurel Kostrakievicz), și care se încheie, ca toate poveștile, cu bine și rău. Bine pentru cei buni și drepti, rău pentru ceilalți.

TANIA RADU ■

Muzică

Camerele

Din sumedenia de manifestări muzicale, un concert de muzică de cameră — cu un program variat și judicios întocmit — este oricînd binevenit; mai cu seamă dacă interpreții sînt, în majoritate, tineri.

După ce, cu două zile înainte, violonista **Irina Mureșanu**, prin abordarea unor lucrări dificile (Mozart „Sonata nr. 4 în mi minor“, J.S. Bach „Partita nr. 2“, Enescu „Impromptu concertant“, Paganini „Capriciul nr. 9“,

Stravinski „Sua italiana“, după ce această elevă din clasa a X-a — acompaniată la pian de **Doina Miron** — arătase progresele importante făcute în înțelegerea stilului (câci muzicalitatea sa deosebită o consemnasem de mai multă vreme), iată-ne în Studioul de Concerte al RTV, bucurîndu-ne să observăm prezența unui numeros public, față de acest gen dificil, public ce s-a dovedit a fi foarte atent, receptiv și chiar entuziasat față de prestațiile întru totul laudabile ale interpreților.

Tineretea a planat asupra întregului concert, care a fost deschis de violonistul **Florin Ionescu** — Galați, elev în ultima clasă de liceu, ce prin însușirile sale de excepție, muzicalitate, tehnică și fiorul trăirii actului interpretativ, promite încă de pe acum o carieră solistică strălucită. Preludiul din Partita în mi major, de J.S. Bach și Introducere și Rondo Capricioso, de Saint Saëns, au relevat fie sobrietatea, fie exuberanța, ori chiar intimitatea camerală — în secțiunea finală a Rondoului — precum și un vibrato adecvat romantismului.

Dan Dediu, student la Conservatorul „Ciprian Porumbescu“, este una dintre marile speranțe ale catedrei de compoziție, iar cea de-a doua sonată a sa a afirmat plenar această credință. Un șuvoi năvalnic și dramatic; secțiuni bine conturate tematice și ca atmosferă; sonorități pianistice eclatante — realizate în registrul subgrav și supraacut — de la clopote și pină la jocuri scipitoare, diafane; o cunoaștere remarcabilă a mijloacelor de expresie, dar și o tehnică de excepție în stăpînirea pianului; un simț al proporțiilor, cu totul deosebit; iată un tot care spune multe despre tînrul, în cauză și, sintem convinși, el va avea un cuvînt important de spus în ierarhia generației sale. Ca și **Ana Maria Avram**, fosta studentă a compozitorului Dan Constantinescu, ce a confirmat și de această dată muzicalitatea sa, prezentîndu-și propria Sonată pentru pian, care emană o muzică interesantă realizată prin mijloace aparte, cum ar fi ciupirea ori zgîrierea corzilor pianului cu pedala de forte deschisă.

Tinerii interpreți, mezzosoprană **Liliana Nichiteanu** și violonistul **Florin Croitoru**, împreună cu sensibilul pianist **Ovidiu Cucu**, într-un dialog continuu — în care și-au pus în evidență toate resursele remarcabile pe care le cunoaștem de mai multă vreme, au redat muzica plină de sobrietate, scrisă de altfel cu mult meșteșug, de **Anton Dogaru**; patru liederuri în care l-am recunoscut pe Dogaru așa cum îl cunoaștem: serios, precupit și interiorizat. Așa cum soprana **Cristina Popescu**, acompaniată la pian de **Despina Oproiu**, a tălmăcit cunoscutele liederuri „Dorul“ și „Sus“, ale lui Doru Popovici, cu o voce bine timbrată, înclinată chiar spre operă, cu o bună aprofundare a frazei și scoțînd acele fine nuanțe, atît de numeroase în

muzica acestui compozitor.

Momentul înălțător al seriei l-au constituit însă, mai puțin programatele liederuri ale **Smarandei Oțeanu**, șase lucrări extrase din ciclurile „Cugetări engleze“, „Cugetări persane“ și „Cugetări latine“, interpretate de Florin Diaconescu — acompaniat la pian de Doina Micu — și, respectiv, Cristian Mihăilescu, în dialog pianist — vocal cu însăși compozitoarea. Zicem surpriză, deoarece Smaranda Oțeanu, cunoscută mai mult în calitate de critic muzical (eminent) decît de creatoare, se dovedește a fi drept una din personalitățile puternice ale creației de gen, drept care, iată, acest drum ar trebui intensificat; cantabilitatea ei, ancorarea într-o scriitură modernă și modală fără a stînjeni vocea și chiar ajutînd-o, intervalica aleasă, recitativul evasi-parlat care poartă dialoguri voce-instrument, sensibilitatea și afectivitatea sa către muzică-filosofie, se constituie aparte în acest domeniu.

În sfîrșit, ansamblul coral „Pro Arte“, format dintr-un mănunchi de studenți pasionați din universitățile bucureștene, ne-a transpus fermecător în lumea veche — dar atît de prezentă — a madrigalului renascentist, atestînd o dată mai mult, faptul că tineretea ține de mai mult timp ștacheta valorică la un înalt nivel al concertelor camerale. Împlinire și înțelepciune culturală!

CLAUDIU NEGULESCU ■

Teatru

Păcatul perfecțiunii

În 1963 criticul L. Guissard observa că **Montserrat** are „drept cadru Venezuela anulul 1812, dar ar putea fi deplasată în prezent“; își pune doar întrebarea dacă nu cumva o asemenea literatură a tragicului contemporan nu va muri prea tînră. Între timp piesa lui Emmanuel Roblès s-a jucat pe toate meridianele lumii, în afară de locurile aflate sub dictatura militară (cum însuși remarca), depășindu-și sistematic propriile-i limite de spațiu, timp și acțiune. Fiindcă, în fond, e o piesă construită clasic, poate chiar convențional, numai că exact acest mesaj transportabil despre valoarea sacrificiului în lupta împotriva dictaturii o menține în prezența timpului și în permanența spațiului. Dan Alesandrescu, regizorul spectacolului de la Baia Mare (teatru care a mai jucat **Montserrat** în 1959), a intuit că limitele impuse de text pot fi desfăcute sau reinterpretate. Spațiul închis inițial l-a transformat într-o arenă de circ (cușca leilor este modelul scenografiei de sub semnătura lui Cornel Ceuca), în care este

izolată de public însăși Puterea (dresorii) și din care evadează (e drept, prin moarte violentă) doar victimele. Timpul și acțiunea le-a permanentizat, renunțînd la referințele la persoana lui Simon Bolivar și la costumația de epocă. În acest cadru fix și infinit în același timp, personajele devin simboluri clare. În afara **Puterii** (Izquierdo) și a **Sacrificiului** (Montserrat), cele șase victime nevinovate ce trebuie să moară dacă nu va interveni Trădarea sînt tot atîtea simboluri: Mama (Viorica Geantă Chelbea, decisa, convingătoare prin forță interioară) reprezintă bineînțeles Viața în continuitatea ei firească; Tînră (Lovász Tünde — într-un rol fără text, dar expresiv redat prin mișcare) figurează, desigur, Tineretea și Dragostea; Tînrul (Lucian Prodan) exprimă Poezia; Olarul (Vasile Constantinescu, într-un rol lucrat cu sensibilitate) reprezintă Munca; Negustorul (Cornel Mititelu) aduce în scena tragediei **Bogația** deșartă; Actorul (Adrian Răfoi), într-un delicat și plin de emoție rol de clown, interpretat cu har). Toate aceste personaje ce cad sub gloanțele terorii lasă în scenă, dincolo de moarte, însemnele lor nepieritoare: copiii, umbra trupului, cartea, ulciorul, banii, chitara. În scena finală, cînd dictatorul și eroul cad răpuși deopotrivă vor regăsi în țărîna aceste obiecte, la care se adaugă cravașa lui Izquierdo. Pe acest tablou al reunirii semnificațiilor Dan Alesandrescu așază încă un simbol, al morții nivelatoare. Cerasela Stan îndeplinește cu finută și prezentă vocală adecvată această concluzie de viață și de spectacol, prin intermediul unui superb sonet shakespearian.

Se înțelege că regia a condus spectacolul cu profesionalism, atît teoretic, cit și scenic, că nu a mizat atît pe efecte, cit pe semnificații. Emoția însăși este reținută în cadrul unui „statu quo“ obsedant. Mișcarea personajelor este organizată exact, echilibrată. Acestea sînt de fapt calitățile, dar și limitele spectacolului. Actorii sînt frînați continuu și se întîmplă că un bun actor ca Ștefan Mareș apare șters, frustrat chiar de „gloria“ rolului. În schimb este pus în valoare, mai mult decît permitea rolul, tînrul Dan Aștîlean.

În altă ordine de idei, în spectacol există multe secvențe realizate perfect, dar sînt neglijate unele detalii, astfel încît uneori scena pare goliță de teatru. Mișcarea interioară, profundă, tranzitivă (după expresia lui Tudor Vianu) inhibă mișcarea exterioară. Un personaj zice la un moment dat că ei se află într-o situație absurdă. Regia face din ea una extrem de gravă, prea gravă. Paradoxul ar fi deci că spectacolul păcătuiește prin perfecțiune. Dar rămîne un spectacol solid, fără fisuri, omogen, capabil a transmite o mare cantitate de simțire și gîndire. Reușit fiind, îi regret doar absența riscului.

VALENTIN TAȘCU ■

CAP LIMPEDE

● Trei sute. Revista **Secolul 20** a ajuns la numărul 300. Momentul aniversar este marcat printr-un frumos grupaj de autografe (de ieri și de astăzi) ale cititorilor revistei, din țară și din străinătate. Sub titlul **O universalitate activă** semnează asadar Zaharia Stancu, Eugenio Montale, Damaso Alonso, William Saroyan, Pierre Emmanuel, Ernesto Sabato, Henry Moore, Giorgio Bassani, George Steiner, Eugen Ionescu, Ștefan Bănuțescu, Anton Dumitriu, Zoe Dumitrescu-Busulenga, Nathalie Sarraute, Odysseas Elytis, Serban Cioculescu, Lucian Pintilie, Ernst Jünger și alții. ● Foarte utile. **Secvențele cronolo-**

gice sînt de fapt un îndreptar pentru cititori, un fișier bibliografic al revistei. ● Tineri scriitori și critici alcătuiesc grupajul **Mărturii dinspre mine** — o anchetă nedeclarată care s-ar fi putut intitula „ce a însemnat, ce înseamnă **Secolul 20** pentru dumneavoastră?“ ● Numărul propriu-zis este dedicat personalității și operei lui Samuel Beckett. Alături de traducerea „Ultimului Beckett“ **Eu, nu, Atunci, Ohio impromptu, Solo** (traduse de Ludmila Patlanjoglu și Adriana Bittel), recentul număr mai cuprinde o serie de interesante colaborări de peste hotare, unele „în exclusivitate pentru **Secolul 20**“ (cum este de pildă

masa rotundă organizată de Ludmila Patlanjoglu, la care participă Martin Esslin, John Calder, James Knowlson și Pierre Chabert). ● Se mai citesc cu interes două piese radiofonice ale lui S. Beckett (în traducere), precum și numeroase studii despre opera dramaturgului.

● O reușită este Almanahul **Cutezători** pe anul 1988. Subiecte tentante, ilustrație bogată, o mare diversitate a problematicii abordate fac din el o lectură profitabilă pentru copiii școlari. ● Terra se dovedește a fi încă un tărîm prea puțin cunoscut. Sintem siguri că mulți se vor mira să afle (ca și

noi!) că undeva, la 5000 de metri altitudine, în masivul Himalaia se află țara numită **Mustang**. Capitala ei — **Lo Manlang** — numără 1200 de locuitori, nu cu mult mai mulți decît țara întreagă. Locuitorii se ocupă în special cu creșterea animalelor. ● Relații din China, noi date despre ofensiva împotriva deșertului în Sahara, precum și alte pagini interesante pot cuceri pe amatorii de geografie. ● De ce cad frunzele? Iată o întrebare incitantă. Din păcate însă n-am reușit să aflăm (nimic nou) din lectura articolului, destul de confuz, și nici din divagațiile drapate științifice. Credem că nici copiii! ● Anima-

lele sînt și ele prezente: întîmplări pilduitoare, amănunte despre strămoșii struțului (care pare să fi fost, la origini, nu o pasăre, ci o reptilă alergătoare!). ● Povestea panscluzelor este și ea binevenită în sumar, invîntînd pe cei mici să știe cit mai mult despre ceea ce ne înconjoară. În rest, benzi desenate, cuvinte încrucișate (un careu are ca temă romanul **Moromeții**!), glume. Cu alte cuvinte, un cadou potrivit pentru apropiata iarnă.

● S-a tipărit la Sibiu broșura jubiliară a **Colocviilor de critică ale revistei Transilvania**. Tema în dezbateri a cea de a X-a ediție — **Relația cultură-istorie**, subsu-

mind aici și aniversarea a 125 de ani de la constituirea **ASTREI**. ● O secțiune „aniversară“ alătură citeva texte în care atmosfera Colocviilor, rostul lor în cultura română contemporană sînt evocate cu căldură și participare familiară. Semnează Ion Pop, Alexandru George, Mihai Zamfir și alții. ● În continuare, broșura cuprinde comunicări prezentate în cadrul celei de-a X-a ediții a Colocviilor de critică și care propun o meditație colectivă în jurul conceptului de istorie în cultură, în literatură. Sînt prezenți în sumar Dana Dumitriu, Radu Ciobanu, Alexandru George, Cornel Ungureanu, Mihai Zam-

fir, Anton Cosma, Vasile Chifor, Ecaterina Tarălungă, Pamfil Matei și Domițian Cese-reanu.

● Numărul 44 al revistei timișorene **Orizont** cuprinde de această dată 16 pagini consistente, cu mult mai multe oferte către cititor decît în alte dați. ● Semnalăm o frumoasă pagină esecistică — **Despre arme și litere (pseudostrategikos)** — semnată de Adriana Babeți. ● Cronica literară este asigurată în acest număr de Marian Odan-giu (despre romanul lui Aurel Maria Baros, **Pămîntul ne rabdă pe toți**) și respectiv Vasile Popovici (despre volumul lui Florin Mugur, **Șchițe despre fericire**). Așadar, o propunere pen-

Vitrina cărților

■ Deschidem seria celor mai recente apariții de la Editura „Univers” cu cel de-al doilea volum dedicat operei lui A. P. Cehov, care cuprinde, pe lângă romanul **Dramă la vânătoare** (O întâmplare reală), 147 de schițe și povestiri scrise între anii 1884—1885. Avem de-a face, de fapt, cu o ediție critică de traduceri revizuite și definitivitate de Anda Boldur, Natalia Radovici, Alexandra Bărcăcilă, Otilia Cazimir și Nicolae Guma. Reperete de is-

literaturii, ai filozofiei, ai sociologiei și ai folcloricilor, compoziția operei lui îi va preocupa pe muzicologi, pe naturalisti, pe istoricii culturii materiale și pe lingviști, cărora Mysliwski le oferă teme de studii pentru mulți ani”.

■ Din volumul **Cîntecul esențial**, aparținând poeziei Bulat Okudjava, una din cele mai interesante voci ale lirismului sovietic contemporan, vom transcrie chiar poemul care dă titlul volumului: „Pesemne,

literaturii, ai filozofiei, ai sociologiei și ai folcloricilor, compoziția operei lui îi va preocupa pe muzicologi, pe naturalisti, pe istoricii culturii materiale și pe lingviști, cărora Mysliwski le oferă teme de studii pentru mulți ani”.

■ Tot în colecția **Romanul secolului XX** reapare și impunătorul roman **Calvarul**, de Alexei Tolstoi, impunătoare radiografie a societății ruse de dinaintea și din timpul Marii Revoluții din Octombrie. Despre această trilogie, compusă din volumele **Surorile**, **Dimineața mohorâtă** și **Anul 1919**, tradusă de Otilia Cazimir și Gheorghe C. Stere, scriitorul Konstantin Fedin scria: „Tolstoi știe ca nimeni altul să zugrăvească omul simplu, dornic de a avea partea lui de fericire, și care plutește ca o picătură de apă în oceanul evenimentelor trăite de popor. În această privință, talentul lui Alexei Tolstoi se aseamănă mult cu cel al lui Victor Hugo, ale cărui romane ne-au desfășurat în tinerețe”.

■ Din volumul **Cîntecul esențial**, aparținând poeziei Bulat Okudjava, una din cele mai interesante voci ale lirismului sovietic contemporan, vom transcrie chiar poemul care dă titlul volumului: „Pesemne,

aici, pe pământul / pe care-mi
port pașii grăbit, / ascult cit de
splendid e cîntul / ce-n sufletul
meu s-a trezit // El n-a fost
cîntat deocamdată, / E verde ca
iarba crescînd. / Da-n muzica
lui luminată / se-asează cuvîn-
tele-n rînd // Prin timpul ce
fi-va să fie, / prin risul cel
scurt, prin plînsul trist / ascult:
melodia o scrie / un nou, ne-
știut trompetist // Și vesel, ușor
ca o scamă, / dă roată-n
răscruce, colo sus, / chiar cîntecul
lui cel mai de seamă. / dar
eu încă nu l-am compus”. O
precizare: volumul este tradus
de Passionaria Stoicescu și Du-
mitru Bălan, ce-l de-al doilea
traducător semnînd totodată
prefața și notele respectivului
volum.

■ O foarte interesantă și, în
același timp, captivantă carte
cuprinzînd povestiri și nuvele
de inspirație fantastică semnează
Jean Muno, scriitor belgian.
Intitulate **Povestiri neobișnuite**,
prozele sale, publicate în limba
franceză dezvăluie o „lume ce
se bazează pe două ordine com-

plementare: unul static, stereo-
tip, al disciplinei, constringerii,
imobilității cotidiene, rutinei,
prostiei, iar celălalt, al unei di-
namici a imaginarului, visului,
amintirii, a evadării spirituale
prin breșa umorului, risului,
parodiei”.

■ Acest text patetic, dar
totodată simplu și clar precum
corul copiilor care seara pără-
sesc școala, acest text de ză-
padă și de lacrimi, în care nici
un cuvînt nu este însemnat cu
cerneală înainte de a fi cunos-
cut singele, este atât de răscolitor
pentru mine, încît aștept
propria-mi amintire să se des-
chidă în toată plinătatea ei, ca
o ușă ce dă în noapte și prin
care îl văd pe Verlaine al
virstei mele de douăzeci de ani
pe vremea cînd el trăia exact
toate mocirlele și luminisurile,
și căderile și speranțele de care
vorbește aici...” scrie poetul
Leon Paul Fargue despre una
din cărțile de referință ale lui
Paul Verlaine, **Confesiuni** (Note
autobiografice), volum tradus
de Ion Stăvăruc care semnează
tabelul cronologic și notele
respective.

■ Încheiem această succintă
prezentare a celor mai recente
apariții de la Editura „Univers”
semnalînd cel de-al V-lea volu-
m al Operei lui Goethe. Din
cuprinsul volumului: **Suferințele
finărului Werther**, **Scrisori
din Elveția**, **Basmul Afinitățile
elective** și **Nuvelă**. Traducători:
Eugen Filotti, Al. Philippide,
Jean Livescu și Sevilla Rădu-
canu. Studii introductive, note
și comentarii de Sevilla Rădu-
canu. În loc de oricare alt co-
mentariu, iată aprecierile criti-
cului Roland Barthes vizînd ro-
manul **Suferințele finărului
Werther**: „Dacă în trecut mulți
s-au identificat cu Werther, su-
ferînd, iubind, chiar luîndu-și
viața — și astăzi această iden-
tificare este încă posibilă. Căci
un lung șir de echivalențe îi
leagă pe toți cei ce iubesc pre-
tutîndeni prin timp și spațiu,
chiar împotriva dorinței lor. Și
dacă astăzi teoria literară nu
mai pretuiește proiectarea citi-
torului asupra eroului, ea ră-
mîne totuși domeniul cel mai
vechi și orginar al tuturor lec-
turilor imaginare: citînd un ro-
man de dragoste nu mă proiectez
doar asupra figurii îndră-
gostiților — asta ar fi prea pu-
țin — ci mă identific cu el...
Închis cu imaginea lor în miez-
ul cărții...”.

Cronica literară de Romul Munteanu

Ce știu poeții?

Nu, evident că nu mă gîndesc acum la știința poezilor
despre alte cărți, la erudiția lor culturală. Am simțit mai
degrabă nevoia să mă întreb ce știu poeții despre ei înșiși,
cît de mare este capacitatea lor de cunoaștere a relației lor
dintre interior și exterior, ce aud și ce văd poeții prin înșăși
opera lor? Fiindcă, în măsura în care sintem gata să admi-
tem că poezia este aptă să transmită printr-un limbaj spe-
cific „informații” de care nu putem lua act prin alte tipuri
de limbaje, se impune să interogăm poezia asupra unor
„mistere” pe care doar ea singură poate să le lumineze.

În principiu, orice operă poetică poate fi supusă acestui
experiment cu condiția ca ea să nu fie vidată de orice tip de
informații. Dar credem că din acest unghi de vedere, „**po-
ezia pură**” nu poate să existe.

Mi-am propus, așadar, să fac un asemenea test pe volumul
de versuri al Elenei Ștefci, **Repetiție zilnică** (Editura Emi-
nescu, 1986). Opțiunea mea nu are o explicație particulară
decît în măsura în care autoarea se anunța odată cu volumul
de debut, **Linia de plutire** (1983), ca un poet adevărat, înves-
tit de la început cu o anumită miză literară. Și pentru a
intra în universul existențial al scriitoarei, începem să-i in-
terogăm opera. Ce își aduce aminte poeta despre sine:
„Altădată pămîm fără milă / gura vulcanului / Acum abia
îndrăznesc să respir / sub bocancii aurii / ai poveștii / (Mult
mai tîrziu). Așadar, o anumită anxietate sau frică existen-
țială? Se pare că da, fiindcă același motiv informațional
despre starea sa interioară revine în altă poezie: „zi de zi
frica / cea fără de hotare / mă prefac într-un norișor / de
mucegai auriu” (**Odă gîndului zilnic**). Citite prin mesajul lor
latent, „odele” Elenei Ștefci produc un efort paradoxal, opus
total uneori conceptului enunțat. Starea de anxietate nu per-
turbează însă vederea scriitoarei, nu-i întunecă perspectiva.
Peisajul creionat de Elena Ștefci este luminos, depresiunea
și anxietatea fiind transferate în zonele abisale ale conștiin-
ței. Răul înfricoșător începe să fie conjugat la trecut: „Maci,
albăstrițe, neghine / Pe balta cea limpede topăie / o boțoașă
poveste, / faste ispite, suspine” (**Odă singurătății infloritoare**).
Instanțele dorinței se cuvîne și ele să fie ascultate, fie prin
ceea ce mărturisesc, fie prin ceea ce ascund. Ei bine, dezide-
ratele poetei nu trădează nimic imposibil. „Drumul spre acalmie
sau spre gestul gratuit este ușor lizibil: „Mi-e dor / de
neliniștea prea teoretică / mi-e dor de răul de mare, / de
vijelia sălbatică / din talpa / dansatorului pe frînghie” (**Odă
atolputerniciei amintirii**). Prin urmare nici chestionarea do-
rințelor nu trădează nimic deosebit. Auzul nu este însă nici
el lipsit de semnificație. Elena Ștefci ne avertizează că: „De
cîteva zile — spre asfințit, un greiere cîntă / la ușă” (**Tab-
lou estival III**). Se poate, ne vine să zicem, așa s-a mai în-
tîmplat și cu alții, care spun același lucru în proză. Cînd au-
toarea dorește să fie chestionată, întrebările puse ar vrea să
se refere la respirație, locul de așternut culcușul și dispera-
rea ieftină din jurul inelarului. Și în acest caz, cu excepția
inelarului, totul este inocent, firesc.

Există o singură întrebare neliniștitoare, privitoare la des-
tinul artei sale, **întrebare-supoziție** la care Elena Ștefci răs-
punde tot **interogativ** prin proiecția vinei spre exterior (altul,
celălalt): „Miinile tale / să mă fi îngropat / în această min-
ciună ca stîncă / la ani-lumină distanță / de marea poezie a
lumii?” (**La ani lumină distanță**). Într-adevăr, toate între-
bările puse versurilor autoarei duc la o fișă psihologică ba-
nală, cu efecte negative pentru poezie. La urma urmei, testul
adresat eului poetei este elocvent prin iradiția sa slabă, ce
prinde în oglinda sufletului doar informații și desiderate de
o mare platitudine. S-ar putea obiecta că, prin însuși ca-
racterul lui reducăționist, un astfel de „chestionar” nu reface
poezia în totalitatea sa. Este adevărat că faptul acesta, inter-
pretat izolat, nu conferă singur dovezi certe de validare este-
tică, dar oferă **indicii**. Fiindcă atunci cînd **Weltanschauung**-ul
unui scriitor este grefat pe asemenea informații, el nu capătă
nici o consistență, specifică pentru universul poeziei, privită
chiar ca o utopie a unui limbaj capabil să transmită infor-
mații unice. Că lucrurile stau așa și în altfel, se poate ve-
dea din alte poezii ale Elenei Ștefci, **Epistola feminină** pu-
tînd fi interpretată ca o adevărată **odă a sincerității**: „Dra-
gul meu: / mindria gramaticală / a epidermei / trece prin
bezna / cum treceau altădată / zeii / prin legendele lumii”.

Din păcate, insulele mici de poezie și **Repetiție zilnică**
sînt extrem de puține. Sondajul de conștiință se degradează
discret odată cu numirea sa prin cuvînte: „Întunecimi
boțite, cotcodăcînd / așteaptă cîna cea de taină” (**Odă atolpu-
terniciei amintirii**). Limbajul devine dintr-o dată precar și
neadecvat. Aventura intelectuală a poeziei Elenei Ștefci,
marcată de căutarea unor „peisaje romantice forte”, ca și de
sondarea geologică a crăpăturilor pămîntului unde se ascunde
calma intelctuală „a strămoșeștii gramaticii”, nu s-a soldat
cu nici un efect literar demn de înregistrat.

Fondat pe sentimente rarefiate, ratat prin înșăși substanța
sa poetică, pustiit de absența unor idei directoare, volumul
Repetiție zilnică este în cea mai mare măsură doar o moară
de cuvînte devitalizate care se macină în gol.

Retragerea poetei într-o ipostază ciudată de dezangajare
existențială ocultează din textele sale orice nucleu mai dens
de poeticitate și trăire, capabil să acrozeze conștiința citito-
rului.

Fără îndoială că Elena Ștefci nu trece prin nici un fel de
proces de **despovărire de talent**. Despovărirea ei a vizat,
se pare, altceva: așa ne putem explica replierea sa într-un
gen ciudat de **poezie neutralistă**. Nu-mi vine să cred că
timpul nostru așteaptă o asemenea poezie. Faptul acesta se
confirmă și prin rezonanța sa redusă în rîndurile cititorilor.

Elena Ștefci, trebuie așteptată din nou în armura sa de
cavaler al cuvîntului, capabil să trezească acele conștiințe
retrase într-o calmă stare de hibernare. Fiindcă nu încap
nici o îndoială că potențialul său creator este mult mai mare
decît blinda și repetabila ofertă lirică ce a făcut-o cu acest
prilej publicului. Despre poetă știm, așadar, mai mult decît
dorește să ne spună ea înșăși în **Repetiție zilnică**, volum
exasperant uneori prin lipsa de dragoste a scriitoarei față de
unele versuri ale sale. Titlurile unor „**poezii fericite**” își au
și ele propria lor istorie care se vorbește singură prin din
text.

CAP LIMPEDE

tru „prima linie a
prozatorilor din noul
val” și, respectiv, un
profil literar, pe cît
de succint, pe atît de
avizat. ● Insemnări
despre **Matei Iliescu**,
romanul lui Radu Pe-
trescu (de Carmen
Uțanu), istorie literară
— corespondență
Anisoara Odeanu—Al.
Jebeleanu), un iscusit
„pretext” de Șerban
Foartă întregesc un
posibil sumar selectiv
al paginilor literare
ale revistei.

● **Ramuri nr. 10**.
Numărul atrage prin-
tr-o bună selecție a
volumelor destinate
comentariilor critice.
Sînt consemnate ast-
fel apariții din dome-
niul criticii și teoriei
literare (Al. Piru,
Discursul critic, Edgar
Papu, **Despre stiluri**),

al istoriei și esteticii
artei (**Estetica operei
lui Constantin Brân-
cuși**, de Ion Mocioi),
cărți de proză (sem-
nalăm deosebi un
text pertinent al lui
Ion Pecie despre pro-
za lui Bedros Hora-
sangian) și altele. ●
Caligrame, rubrica
susținută de criticul
Eugen Simion, se ocu-
pă în acest număr
de scrierile lui Radu
Petrescu. ● Pe ulti-
ma pagină a revistei,
Marin Mincu traduce
din poezia italiană
Camillo Sbarbaro, pe
care-l și prezintă ci-
titorului român prin-
tr-o notă bibliogra-
fică. Textele traduse
constituie o avanpre-
mieră la volumul
**Poeți italieni din se-
colul XX**, aflat sub
tipar.

● La sediul Muzeu-

lui literaturii române
din București a avut
loc recent o nouă seară
de evocări literare
„**Rotonda 13**”. Prezi-
dată de acad. Șerban
Cioculescu, întîlnirea
a omagiat personalita-
tea și opera lui Mi-
hail Sebastian. (T.M.)
● A apărut, iată, și
numărul 11 al revistei
Tomis. În paginile
sale un grupaj și un
interviu (cu Traian
Coșovei) dedicate re-
portajului ca litera-
tură. Cu un preambul
afectuos, interviul
semnat de Victor Cor-
cheș este mai mult
decît respectuos față
de interlocutor, lăsin-
du-i aproape integral
inițiativa în alegerea
problematicii discus-
ției, pe baza unor mi-
nime provocări repor-
tercești. ● „Din
punct de vedere al

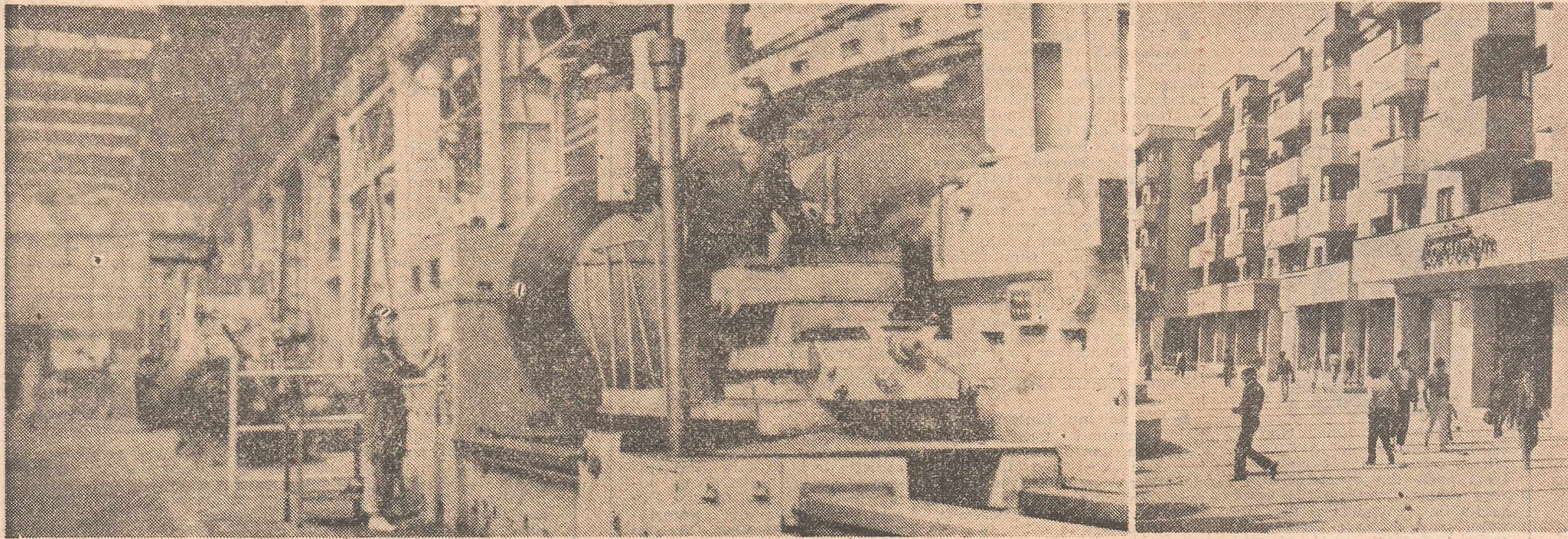
poveștii, Pontice nu
se încheie, ci figu-
rează epic mai degrabă
o așteptare ovidiană
(de **ici** poate și titlul)
a unui Eveniment”.
Am citat din cronica
semnată în acest nu-
măr al revistei **Tomis**
de Gabriel Rusu la
ultimul roman al lui
Paul Georgescu. Un
text atent, pătrunzător,
imprumutînd însă
și ceva din „aștepta-
rea” prudentă pe
care o detectează în
romanul comentat. ●
Tomis continuă ini-
țiativa de a oferi în
fiecare număr o pa-
gină școlii și proble-
melor ei. Fără a avea
încă un profil foarte
atractiv, această ru-
brică are meritul de a
deschide dialogul
un domeniu de cea
mai mare însemnă-
tate.

Privind cum crește

— reportaj c

Mă gândisem la început la un alt titlu: „Zestre pentru mileniul trei”. Dar pentru un astfel de reportaj cele două pagini generos dăruite de Flacăra străvechului Cluj românesc mi-au părut cam puține. Ar trebui poate o revistă întreagă! Toate paginile... În fond, ce a mai rămas din Clujul de odinioară? Mai nimic! Ceva nesemnificativ: poate nici zece procente din locuințe și un procent ce tinde spre zero din „industria” de odinioară, rămas și el așa, simbolic. Și dacă vom deschide porțile uzinelor, uluirea va fi și mai mare! Să intrăm împreună pentru câteva clipe la Metalul roșu. Uzina-bunică, de fapt niște rudimentare ateliere în care produsele de bază se încadrau în tehnicitatea pe care o cerea execuția mașinilor de tocat carne sau a celor de curățit cartofi, a devenit de mult o amintire. După cum, tot amintiri au devenit chiar și marile succese de acum un deceniu-două: premii la saloane internaționale ale invențiilor! Da, și tehnologiile ce erau atunci premiere mondiale au devenit amintiri. Se urcă spre alte piscuri. A venit și aici era robotizării! Iar pentru asta, drumurile spre Politehnică sînt tot mai dese. Ambitia uzinei? Să realizeze cele mai bune mașini de imprimat ale Europei! Fiabile, conduse cu calculatorul electronic, de cea mai înaltă productivitate. Ca și la Unirea, de altfel. O uzină de profil mecanic, pornită de la fabricarea fiarelor de călcat, în care, în ultimii ani, „pulsul” de acces al electronicii și automatizării și unel care i-a cam pus pe gânduri pe mecanicii-veterani. I-a pus pe gânduri și ritmul de înnoire: nimic nu e definitiv. Totul se modernizează în pas cu lumea științei și a tehnicii cu lumea nouă, de mine, a producției. Strategii fiabile pentru urcușul cerut de acest sfîrșit de veac!

Dar Tehnofrig-ul? Gîndiți-vă: prin anii '50, printre dărîmăturile lăsate de război, acolo unde a fost cîndva o fabrică de chibrituri, din care, ca amintire peste veacuri, edilii Clujului n-au păstrat decît un nume de stradă — strada Fabricii de chibrituri — vreo 40 de oameni au început un mic atelier de reparat utilaje din industria alimentară. Romantice vremuri... Mai sînt și azi în uzină cîțiva oameni, în prag de pensionare, care își amintesc de un moment generos sîrbătorit, un adevărat eveniment al Cetății, încoronat chiar și cu Premiul de Stat: la Tehnofrig se realizase primul compresor frigorific românesc! Iar „zbucriumul” de-atunci al cercetătorilor, cițiva la început, a dus la înălțarea, în chiar incinta uzinei, a unuia dintre cele mai puternice și mai interesante

institute de cercetare științifică și inginerie tehnologică din țara. Dar ce lungă e calea de la acel prim compresor românesc al anilor '50 și pînă la marile impliniri trăite azi de colectivul clujean și consemnate în aceste pagini despre Clujul contemporan!

M-ar tenta să fiu ghidul cuiva care a cunoscut foarte bine Clujul de odinioară... Va ști unde e Cetățuia, imi va arăta locul unde a fost spinzurat gînditorul și istoricul Stefan Ludwig Roth, cel care îndrăzni să apere cauza românilor ardeleni, dar va rămîne uluit cînd se va întîlni cu impunătorul complex „Transilvania”, cîtorit aici parcă pentru a fi rege — suveran al Cetății. Il vor uimi și modernele stadioane ridicare aici — fie cel al ceferiștilor, fie cel al constructorilor. Il va ului apoi priveliștea și noile peisaje pe care nu le-a mai văzut: practic se va întîlni cu trei-patru orașe satelit, de dimensiunile Clujului de odinioară. Cu Zorilor, cartierul ce domină orașul, cu Mănăsturul, binisor trecut de suta de mii de locuitori, cu Grigorescu... Și n-am mai pus la socoteală pri-

Cetatea mereu tînără

mul mare cartier construit la Cluj-Napoca: Gheorgheani. Și nici pe cel mai nou, în curs de definitivare: Măraști...

Și va privi clujeanul de odinioară spre nordul orașului... Iar dacă ar vrea, ne-am și putea plimba într-acolo cu tramvaiul! Tramvai, la Cluj? Da, a trecut deja vremea probelor. Ne putem imbarca de la gară și să pornim... A, să nu greșesc. Știe clujeanul de odinioară și ceva despre industria din zonă: despre „Colina”, cîndva o modernă fabrică de cărămidă... Dar mai departe, acolo unde știa că se află cartierul „Bulgaria”, nu va mai înțelege nimic. Din goana tramvaiului va citi doar firme de uzine neștiute aici: Sinterom, I.M.A.I.A., Terapia, Fabrica de mașini de rectificat, Unirea II, Combinatul de utilaj greu... Și se va mai întîlni și cu institute ce n-au fost

nicînd la Cluj: cel pentru cercetări chimico-farmaceutice, care realizează în fiecare an premiere românești, dar și mondiale; cel pentru cercetarea și proiectarea utilajelor termo-energetice... Ce va zice cînd va fi față în față, acolo, unde odinioară i se părea a fi capătul lumii, cu noua și modernă Facultate de Mecanică, ea singură cu mai mulți studenți decît Clujul de el știut cîndva? Ar fi poate el, oaspetele, tentat să mă întrebă cîți oameni lucrează în această zonă, „botezată”... Platforma industrială Someș-Nord, dar cum nu sînt la zi cu statisticile acestea, i-aș oferi o cifră aproximativă, neactualizată: în jur de douăzeci de mii! Și va înțelege, abia atunci, ce rost au cantinele acelea ultramoderne amplasate vizavi de fabrici, ce rost are liceul acela mare, vizavi de Combinatul de Utilaj Greu, amîndouă vizitate în multe rînduri de chiar șeful statului, din inițiativa căruia au fost și cîtorite, de ce s-a înălțat chiar aici acel Templu al Invățămîntului Tehnic din Cluj-Napoca...

Aproape sigur ar mai dori să zăbovească în Templul de care vorbeam, mai ales că i se poate oferi ceva spectaculos din Clujul nevăzut toată ziua. Aici e „sediul” școlii românești de „Metalurgie a pulberilor”. Aici se nasc o parte din roboții destinați industriei clujene. Aici... Și ne mai putem opri și la „Napotehnică”. Va fi și asta o surpriză: cam două luni pe an, parterul muzeului de artă își deschide porțile pentru creațiile din industrie, din învățămînt și cercetare. O spectaculoasă întîlnire într-o lume dominată de grija oamenilor Cetății pentru „miine”. E o întîlnire anuală de orgoliu a creatorilor din lumea tehnicii... Ce ar fi mai interesant de privit? Decizie greu de luat: cercetările pentru industria electronucleară? cele de sinteză fină ale chimiștilor?; cele ale constructorilor de la „Politehnică”? lupta pentru miniroboți a „grupului” interdisciplinar de la Facultatea de electrotehnică?; remarcabilele realizări din lumea criogeniei în care Cetatea deține destule priorități nu numai europene?; realizările — altădată incluse în lumea inventată a lui Jules Verne — informaticienilor de la „Teritorial”, bine conectați la „pulsul” Europei?; negînditele altădată și neașteptatele soluții date în zeci de situații-limită de către „dascălii” deveniți și cercetători — de la Facultatea de Construcții?; despre prezența inteligenței clujene pe meleagurile lumii?...

CONSTANTIN MUSTAȚA ■

Fotografii de NICOLAE PETCU ■

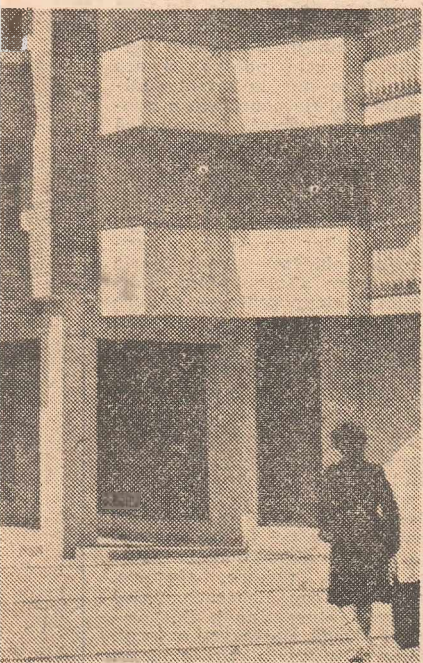
Imaginația imprevizibilă a unui edil în pană de inspirație, dacă nu hazardul, sub semnul căruia e posibil orice, a făcut ca ulița periferică, lungă, înecată în nori de praf sau în noroaie, după cum se potrivea vremea, să fie botezată cu numele suav-naturist, strada Podgoriei. Nu sînt cu mult peste 15 ani de cînd aceasta străbătea un fel de sat, cu case rare, de oameni așezați, gospodari, avînd ca ocupație de bază grădinaritul. Orățaniile și patrupedele grohăitoare ce populau, numeroase, ogrăzile confereau așezării, altfel cufundată într-o nebulburată tihnă patriarhală, un fundal sonor cum nu se poate mai potrivit. Pămîntul dintre apa riului și dealurile cam goale dinspre nord, cultivate cu pricepere și devoțiune, îi aduseseră un bun renume: cartierul Bulgaria, legumele și zarzavaturile de aici, vindute pe piețele marii cetăți bimilenare din apropiere, rivalizînd în frumusețe cu cele ce proveneau din zonele de sud ale țării, incomparabil mai favorizate de climă și de fertilitatea solului. Și tot pe aici își găsiseră amplasament favorabil, vad cu beneficii mai mult sentimentale, un pitoresc și inventiv Taica Lazăr local, multipli-

cat în chipurile zecilor de negustori improvizați, ce ofereau, duminical, amatorilor, o gamă pestriță de mărfuri — obiecte diverse ieșite de mult din uz — înaintea cărora fantezia oricî de bogată a unui om normal paraliza pur și simplu: lacăte fără chei, pantofi scilcițați, hăinării îndelung controlată de molii, cărți ferfenițite, potcoave ruginite și șuruburi așisderea Podgorii?... Vor fi fost — cînd le mai ține mîntre acum? — risipite răzleț pe pantele dealurilor din jur, căci numele ulițe prăfos-gloduroase nu putea veni decît de la ele, în nici un caz de la umbroasele bolți de vie. Se arcuiau pe pari prin curțile caselor... Orașul a crescut, s-a întins. Gospodarii s-au mutat iar piața de vechituri a dispărut și ea, de nu în amintire, atunci cu siguranță în alt loc. Ceea ce fusese uliță a devenit bulevard firește nu peste noapte și nu fără trudă. Și din tot ce fusese: cu ani în urmă acolo a rămas doar un nume: strada Podgoriei. Un urmaș al edilului pe merit la început, mai realist, mai bine-văzător, privind d jur-impjur, citind apoi încă dată numele de pe tăblița fixată pe tencuiala proaspătă a unei impozante clădiri, a remarcat

„așul

Cluj-Napoca —

Că a crescut de citeva sute de ori producția industrială a Clujului față de anul 1938? Trebuie să recunoaștem că o astfel de cifră nu ne mai impresionează azi cu nimic. Ni se pare că se poate de firească în vremea cind altele au devenit pretențiile: nu ne mai întrecem numai cu noi! Sintem în luptă cu timpul, vrem să urcăm spre piscurile lumii, și asta nu oricum!

Cine și-a putut imagina cu zece-cincisprezece ani în urmă că rectorul Politehnicii din Cluj va trebui să-și rezerve în anul 1988 citeva bune jumătăți de oră pentru dialogurile cu uzinele? Că dascălii de aici și cercetătorii din alte institute se vor întoarce în amfiteatre direct din halele de producție, cu lecții învățate și aici, în această vie și frumoasă confruntare cu viața?

O, dar Clujul înseamnă și altceva. Înseamnă și cea mereu tulburătoare viață culturală. Înseamnă acea lume de aur a oamenilor în halate albe, crescuți la marea școală citorită din primele zile ale Marii Uniri.

Despre citeva secvențe din aceste amintiri ne propunem să „vorbit” în paginile de reportaj dedicate Clujului. Citeva pagini care vor încerca să contureze, în tot firescul lor, munca și viața oamenilor de pe aceste meleaguri acum, în preajma evenimentelor electorale din luna noiembrie și a Conferinței Naționale a Partidului, cea care va aduce, în pas cu acest dinamic ritm de dezvoltare, alte prefaceri și pe aceste străvechi meleaguri românești.

discrepanța. Și strada Podgoriei s-a preschimbât în bulevardul Muncii. Un capriciu? De astă dată, nu! Numele acesta era impus de realitate, platforma industrială Someș-Nord existind, impunătoare, viguroasă, modernă. Chiar dacă, pe neobservate aproape, între timp apăruseră, pe terase geometrice trasate, pe dealurile cindva cam golașe, li-

Citeva panouri — reprezentând grafic și la scară mărită citeva performanțe ale muncii și realizărilor obținute pe calculator — (pentru că se pare, și nu numai se pare dar sintem siguri că, toate nu pot fi și nici nu vor putea fi cuprinse vreodată!) — citeva panouri așadar, plasate în holul de intrare al Centrului Teritorial de Calcul Electronic Cluj (C.T.C.E.), o nouă și impozantă clădire situată pe mai multe etaje — uimesc, în continuare, privitorul neavizat. Încintindu-l, totodată, prin grația design-ului; prin surprinzătoarea varietate și funcționalitate mai ales a „subiectelor” propuse a fi create pe viu, curind, în propria noastră vecinătate: pe stradă, în casă, sau în cosmos...

Inițiat în 1969 — în cadrul Institutului Central pentru Conducere și Informatică — C.T.C.E. Cluj a desfășurat o activitate susținută în vederea introducerii informaticii în unitățile economico-sociale ale județului, conținând și reușind de cele mai multe ori să sprijine aceste unități în perfecționarea activităților lor pe criterii de eficiență, activitatea de proiectare orientându-se cu precădere în sfera factorilor de influență asupra productivității muncii. Dacă în anii de început ai activității domeniile abordate țineau de sfera evidenței operative, odată cu trecerea timpului aplicațiile abordate și finalizate au avut ca obiectiv prelucrarea datelor pentru conducerea și organizarea activităților de pregătire a fabricației, de programare-lansare-urmărire a producției, de

urmărire a comenzilor și contractelor de aprovizionare-desfacere, de gestiune a valorilor materiale, evidența costurilor și consumurilor de materiale, de evidență a personalului și calcul al retribuțiilor, de evidență a consumatorilor de energie pe județ, a abonajilor telefonici, a relațiilor dintre bănci și unitățile economice, de prelucrare a datelor statistice sau sociologice și multe altele. Un aspect cu totul nou în activitatea acestui centru l-a constituit orientarea,

ciar, la lucrări cu caracter general, la produse program cu personalitate proprie care se identifică prin ele însele, interesul pentru lucrările C.T.C.E. Cluj depășind astfel limitele județului, produsele program putind fi folosite oriunde în țară, și nu numai. Sub acest din urmă aspect, ne-am adresat directorului C.T.C.E. Cluj — dr. Vasile Peteanu — care ne-a prezentat o realizare de ultimă oră: „Este binecunoscut faptul că o mare parte din problemele

de vedere matematic, pot fi formulate ca și probleme de programare liniară „multicriteriu”, în cadrul colectivului de cercetare din cadrul C.T.C.E. au fost realizate două pachete de programare: PLMC — adresat unor utilizatori care posedă cunoștințe de programare liniară, și INTERCOB.

Pachetul INTERCOB a fost realizat cu scopul de a pune la dispoziția factorilor de conducere din întreprinderi un instrument util și eficient în fundamentarea științifică a deciziilor, fără a presupune cunoștințe de informatică din partea utilizatorului. Pachetul este exploatabil în regim conversațional, alegerea soluției finale revenind utilizatorului care operează doar asupra obiectivelor (max. 20). Printr-un dialog simplu și sugestiv, comunicind opțiunile sale asupra obiectivelor (ponderi de prioritate, sau limite impuse), utilizatorul primește din partea calculatorului soluția conformă cu opțiunile sale; în cazul cind aceasta nu este acceptabilă, dialogul se reia — cu modificarea opțiunilor — pină la obținerea soluției dorite.

În întreprinderi industriale pachetul INTERCOB poate fi utilizat pentru rezolvarea unor probleme de planificare, încărcarea utilajelor, elaborarea unor programe de fabricație; în același timp, pachetul poate fi utilizat ca „joc de întreprindere”, putind fi foarte util în pregătirea sau perfecționarea cadrelor de conducere din economie.”

HORIA PATRAȘCU ■

Decizii cu ajutorul... claviaturii

după anul 1980, înspre o utilizare intensivă și extensivă a tehnicii de calcul în activitatea de dezvoltare-cercetare. Conjugată cu o evoluție remarcabilă în domeniul dotării cu tehnică de calcul prin apariția mini și microcalculatoarelor împreună cu dispozitive grafice de tip masă de desen automat, digitizor și display grafic, în cadrul centrului a apărut un nucleu orientat în direcția elaborării de produse program destinate cercetării și proiectării asistate de calculator. S-a trecut în același timp de la lucrările și proiectele elaborate „pe măsură”, deci pentru un singur benefici-

de decizie în conducerea științifică a întreprinderilor, presupune realizarea la un nivel cât mai bun a mai multor indicatori economici (producție fizică, beneficiu, cheltuieli etc.). De multe ori însă, optimizarea unuia dintre acești indicatori, conduce la valori inacceptabile pentru ceilalți, astfel încit decidentul (factorul de decizie) este confruntat cu delicata problemă a alegerii unor soluții de „compromis” — care să asigure totuși realizarea la niveluri corespunzătoare a fiecărui indicator.

Pentru rezolvarea problemelor de acest tip (care, din punct

„il rog să formuleze o opinie, cit mai concisă; mai exact, să-mi transmită citeva gânduri personale asupra muncii pe care o desfășoară aici și o face imediat, dagajat, deși încruntându-se ușor, semn, pe de o parte, că nu e pentru prima oară cind i se face o astfel de propunere, pe de alta că dorește într-adevăr să fie cit mai concis și la obiect:

„În zootehnie, creșterea vacilor cu lapte este fără indoială cea mai grea, cea mai delicată... este necesară o disciplină deosebită, atit în respectarea programului de lucru cit și în urmărirea aplicării exemplare a tehnologiilor specifice — mai ales cind este vorba de marile unități, așa cum e și cea a noastră... 365 din cele 365 de zile ale anului, programul începe la orele 4,30 dimineața și se încheie, de cele mai multe ori, după orele 8,30 seara... E o muncă grea, repet, dar care îți aduce și satisfacții deosebite (exprimate în cifre, acestea mă tem că nu vă vor spune mare lucru, iată, de exemplu: pornind de la o producție de 2.000 litri lapte în 1967, cind a luat ființă acest complex, s-a ajuns la 4.270 litri pe fiecare cap de vacă dintr-o sumă de 2.000!) — firește că și cifrele pot da o imagine asupra unei activități anume, cred însă că principalul, în munca noastră, este altul...”

„Care?”
„Trebuie, mai ales, să-ți

placă!”
Medicul veterinar Ovidiu Ciurdăreanu are 43 de ani, vîrstă, și 20 de cind lucrează în această unitate, impliniți în chiar luna în care ne aflăm. Director al I.A.S. „MIHAI VITEAZUL” — Turda, este unul dintre personajele cele mai active și cunoscute ale județului Cluj și faptul că județul nu duce lipsă de astfel de oameni, nu-i minimizează cu nimic meritele de bun conducător și organizator al uneia dintre cele mai mari și importante unități de profil din țară.

de a șasea fiind ferma de porci menționată mai sus).

Și încă: trei ferme vegetale cu profil mixt: culturi de cimp și baze furajere. Iar odată aflați aici, este bine să menționăm un aspect ce ilustrează pe deplin vorba din bătrini cum că „omul sfîntește locul” (noi am zice: mina gospodarului sfîntește locul!), pentru că, iată, chiar și în acest sector „secundar” cum ar putea fi socotit cel vegetal, gospodarul condus cu pasiune și competență de către Ovidiu Ciurdăreanu (abia în clipa cind scriu aceste rânduri realizez că

În fermă își desfășoară activitatea 450 de oameni ai muncii. Rezultatele deosebite obținute aici în zootehnie se oglindesc și în planul ciștigurilor personale (pentru a da un exemplu, ciștigul mediu al ingrijitorilor de animale — meserie deloc simplă cum pare la prima vedere și distribuită aici masiv din punct de vedere numeric — depășește suma de 3.000 lei!), cointeresearea materială fiind evidentă. Dotările tehnice sînt impresionante, mecanizarea muncii deosebită, astfel încit I.A.S.-ul din Turda este, el, o unitate agricolă prin excelență, dar nici termenul de „industrie” nu îi poate fi socotit impropriu.

Îmi amintesc în incheiere vorbele directorului: „...trebuie să-ți placă!”. Și totuși, cifrele...!

Trebuie să-ți placă — un adevăr incontestabil. Și poți descrie, dacă vrei, la modul sentimental, o zi din munca cea de fiecare zi a unui om de aici; sau descrie, plin de entuziasm, performanțele unor instalații tehnice la prima vedere; sau înfățișa, cit mai colorat, întinderile plantațiilor, sau mișcarea greoaie a turmelor de vite etc. Într-un spațiu tipografic dat însă, așa cum este cel de față, totuși cifrele sînt cele ce pot prezenta, mai ales, coordonatele unei activități de vîrf, într-o unitate de vîrf — așa cum este I.A.S. „MIHAI VITEAZUL” din județul Cluj.

P. HORIA ■

Totuși, cifrele...!

Ferma este specializată în creșterea vacilor cu lapte în profil industrial (2.000 de capete) — zilnic, pe porțile ei „ies” între 22—23.000 litri lapte luind drumul prelucrării și consumului. Am minimaliza însă, dacă ne-am rezuma la atit: efectivul mării unități cuprinde cca. 5.000 taurine (din care efectiv mazăc 2.770 capete), plus o fermă de selecție și testare a rasei de porci „marele alb” (cca. 9.000 capete). Cuprinde șase ferme zootehnice: patru destinate creșterii vacilor cu lapte și una specializată în creșterea tineretului taurin de reproducție (cea

numele acestui om e parcă predestinat muncii. căreia i s-a aplecat timp de 20 de ani!), au realizat — la cultura orzului — 8.800 kg/ha, dînd astfel posibilitatea I.A.S. „MIHAI VITEAZUL” — Turda de a candida, în acest an, la titlul de „Erou al Noii Revoluții Agrare”.

Care poate fi desigur un titlu de mîndrie, nicidecum însă o răsplată valorică în premieră: ferma clujeană a mai fost încununată cu ocuparea locului 3 pe țară (1983), cu locul al doilea (1984), a obținut de două ori „Ordinul Muncii clasa a II-a” (1984—1985, consecutiv).

capacități de producție, detașându-se prin importanța lor ca și a produselor pe care le realizează, Fabrica de mașini termoelectrice, Fabrica de mașini grele și Fabrica metalurgică — se ridică astăzi la 4,7 miliarde lei. Dotată la nivelul tehnicii celei mai avansate pe plan mondial, produce la nivel mondial! Utilajele energetice complexe,

în cel mai mare grad, numai și pentru faptul că noutățile, premiile se înlanțuie cu rapiditate. Iar acestea nu presupun numai un profesionalism fără cusur, ci și cutezanță — cutezanța de a vrea să-ți depășești propriile limite, adaptîndu-te la cote de exigență mereu mai ridicate. Indiferent de nivelul pregătirii: muncitor, tehnician,

aceeași platformă (deci tot în str. Podgoriei) au fost amplasate Facultatea de mecanică a Institutului politehnic și Liceul industrial nr. 9, acesta din urmă frecventat de peste 2.000 de elevi, pregătind însă și maiștri. Instalația de pulberi metalice din metal lichid, instalația de tratament termotehnic, alte 45 de asemenea utilaje, concepute, proiectate și realizate de studenții Politehnicii sub îndrumarea cadrelor didactice și a specialiștilor Combinatului, realizările ingenioase, nu puține la număr și deloc simple, ale elevilor, a căror valoare a fost răsplatită de premii ale Festivalului național „Cîntarea României” și atestată de recunoașteri direct practice, productive, demonstrează eficiența unui învățămînt racordat direct la nevoile concrete, imediate, ale producției. Și într-un fel se leagă de (și explică) performanțele tehnice pe care le ating complicatelor, uriașele utilaje ce ies pe porțile Combinatului cu destinații din România sau de peste hotare. Peste 23 de țări din Europa, Asia și Africa se află, deocamdată (iarăși, deocamdată!) printre beneficiarii mulțumiți ai C.U.G.-ului clujean. De curind, la C.U.G. a

fost realizată, în premieră, prima presă mecanică de ambulat caroserii auto destinată liniei mecanizate de presaj greu de la Întreprinderea de autoturisme „Dacia” Pitești, cea mai mare instalație de acest fel făcută la noi, comparabilă ca parametri tehnico-funcționali cu cele similare din lume. Peisajul noului mare cartier clujean e întregit de vîlcetele blocuri de locuințe din Mărăți — modernă poartă de intrare în municipiu, unul dintre cele mai noi și mai impetuoase cartiere ale Clujului, de căminele studenților politehniști, de ansamblurile și amenajările social-culturale. O operă edilitară fără reproș, ilustrînd prin toate ideea de civilizație industrial-urbană socialistă, impresionînd prin echilibru și rigoare. Circulația spre această zonă de mare concentrare umană a fost înlesnită, foarte recent, de punerea în funcțiune a primului tronson al liniei de tramvai ce va lega Mărășturul de C.U.G. — în această primă fază asigurîndu-se legătura între gară și zona industrială a Nordului.

„Bulevardul Muncii” — un nume simbolic pentru ceea ce se vrea a fi Cluj-Napoca astăzi și în viitor. TIBERIU IANCU ■

Amintiri de ieri și de azi de pe strada Podgoriei

vezi și plantații de vii, toponimicul avînd de acum acoperire... Întru justificarea celui de al doilea, ipotetic, edil, iată acum argumente.

În primul rînd, Combinatul de utilaj greu. Aproape 7.000 de oameni ai muncii. Deocamdată. Unitate reprezentativă a industriei constructoare de mașini din țara noastră. La temelii cărăia, în iunie 1976, secretarul general al partidului, președintele României, tovarășul Nicolae Ceaușescu a turnat prima cupă de beton. Zestrea combinatului — care cuprinde 10

turbinele, utilajele tehnologice pentru industria grea, utilajele de deformare plastică, cilindrii de laminor, piesele turnate din oțeluri aliate și fontă, atit de necesare economiei naționale, sînt din ce în ce mai căutate și pe piața mondială, grație performanțelor lor înalte, calității ireproșabile a execuției. Creativitatea, spiritul novator al oamenilor, capacitatea lor de inteligență și efort, coeziunea lor, responsabilitatea — într-un cuvînt spiritul revoluționar care-i animă, sînt aici permanent puse la încercare, solicitate continuu

inginer; indiferent de funcția incredințată: executant sau conducător — fiecare om de la C.U.G. se simte, se știe dator și o face: învață. Așa încit, faptul că în cadrul C.U.G.-ului există o politehnică muncitorească, cu profesori și studenți recrutați dintre angajați — care trec firesc din bancă la catedră — nu trebuie să mire, și nici nu mai miră, pe nimeni. Din aceeași rațiune, asigurarea unei perfecte funcționalități a triadei învățămînt-cercetare-producție, ale cărei componente se găsesc într-o intercondiționare complexă, pe

S-a întâmplat ca anul trecut, cam tot pe vremea aceasta, să mă aflu într-o vestită fabrică de sticlărie de menaj, în Bohemia, la „Moser“, lângă Karlovy Vary. Într-o expoziție, amenajată chiar la intrarea în întreprindere — vizitată intens de turiști din toată lumea, toți cei care vin în celebra stațiune —, am putut medita la evoluția fantastică, în decursul unui veac, a formelor posibile de modelat în pasta de foc. Magic, de-a dreptul, atât de străvechiul meșteșug rămâne, se pare, cea mai revoluționară artă dintre toate artele decorative. Este sugestia pe care ne-o oferă și o recentă expoziție de design pentru sticlărie industrială, deci pentru obiecte utilitare, deschisă într-unul din cele mai noi centre cu acest profil din țară, la Tg. Jiu. Involuntar, memoria așază față în față piese văzute la „Moser“ și piesele grupului celor 15 tineri designeri participanți la o tabără de creație organizată în toamna aceasta pe lângă atit de tinăra fabrică (abia a trecut un deceniu de la intrarea în producție) din Gorjul lui Brâncuși. Și, oricât de exigent ar fi ochiul și oricât de severă judecata, obiectele prezente pe simnezele Muzeului din Tg. Jiu rămân în competiție. Prin originalitatea creației, prin inventivitatea formelor, prin procedee și tehnici noi ce conferă sticlei, executate industrial, expresivități artistice surprinzătoare. De altfel, în lume se vorbește, cu drept temei, despre existența unei școli românești de sticlărie de artă. Mihai Țopescu, de pildă, designer pregătit în Institutul de arte plastice din Cluj-Napoca și repartizat la Tg. Jiu, a urmat în 1985, cursurile de vară ale Academiei de sticlă din Viena, unde se aflau, ca profesori ori ca „elevi“, titani ai genului pe plan mondial. Apoi, a fost invitat să participe la un mare concurs de „sticlă tinăra“ — „Elbertoft“ — din Danemarca, într-un centru cu îndelungi tradiții ale meșteșugului și unde ființază un muzeu de sticlărie de artă tinăra, unic în Europa. După o riguroasă selecție, din 460 de concurenți (artiști pînă în 35 de ani) din lumea întreagă, au rămas doar 38 de finaliști, printre care 2 români. Mihai Țopescu și Adriana Popescu. Revista internațională „New Glass“ a semnalat faptul că acest concurs (ce se va desfășura trienal) a avut, în prima sa ediție, două mari surprize: participarea artiștilor din România și cucerirea de către unul din ei, Adriana Popescu din Cluj-Napoca, a Marei premii. Succesul său venea să confirme recunoașterea școlii românești de sticlă afirmată cu un an înainte, la Coubourg, în Germania Federală, unde artistul plastic Silviu Dancea din București a fost distins, cu o mențiune specială a juriului. Laurențiu Anghelache, designer la Centrul de estetică industrială al Centralei sticlei și ceramicii fine din București,

(elev al sculptoriței Zoe Băicoianu) este distins cu Diploma de onoare la Expoziția internațională de sticlărie din țările socialiste, de la Erfurt. Tinăra Ana Maria Nagy, o alta dintre participanții la tabăra din Tg. Jiu, absolventă de la Cluj-Napoca, designer la Întreprinderea de sticlărie din Turda este, de asemenea, cunoscută pe plan internațional. La Concursul de lucrări prezentate în diapozitive, organizat anual de Muzeul „Corning“ din New York pentru sticlari din toată lumea, și unde se prezintă în jur de 2.000 participanți, din care se alege doar 100 concurenți propriu-zis, în 1986, una dintre

boratoarele Centrului de estetică al Ministerului Industriei Ușoare. Ideea sa, de a implica pe creatorii tineri în problemele producției fabricilor tinere este profund socială, cu profit de ambele părți, în ultimă instanță, pentru economia națională. Ajutate de design, întreprinderile încă puțin cunoscute pe piața externă, pot să se afirme mai rapid, pot să propună produse care să trezească un mare interes. Astfel, șeful compartimentului de creație al centralei, a convocat anul acesta la Tg. Jiu — avînd sprețul total și receptivitatea deplină a conducerii fabricii — tineri designeri și creatori (cu

colorată. Unele sînt figurative, altele pline de umor dar toate la un loc sugestive și „de mare viitor“, cum spune prof. univ. arh. Virgil Salvanu, șeful catedrei de design de la Institutul de arte plastice din Cluj-Napoca. De ce nu și pentru actualul prezent?, mărturisesc cu voce tare, căci le și văd decorînd inspirat, cu bun gust și rafinament, interioare moderne din blocuri moderne de locuit, cu mobilier ales de oameni moderni. Valer Neag creează pentru oamenii timpului său, pentru gustul artistic al epocii sale. Tehnica aceasta a incluziunilor este o tendință pe plan mondial și cu ea putem

petitivitatea înseamnă nu doar forme noi, ci eficiență, calitate, cheltuieli mai mici pe produs în același timp cu creșterea prețului de vânzare, ceea ce se poate obține prin încorporarea de creativitate în obiect. De regulă, cîștigă piața, externă și internă, acele întreprinderi care vin, de la un an la altul cu un mai mare grad de nou. Un exemplu este Fabrica din Tomesti (Timiș) cea mai veche întreprindere de sticlărie din țara noastră, care anual vine cu 28 la sută nouități. Cu creații originale. Și asta pentru că are foarte bine pus la punct compartimentul de concepție a produselor. Consecința economică este directă — anul acesta a obținut un plus valoric la preț pe fiecare produs contractat de 14 lei. E mult și e bine. Merita, deopotrivă, atenția producătorilor ca și a comercianților obiectele Anei Maria Nagy. Intre altele îmbină două tehnici arhicunoscute — pictura pe sticlă și mălăuire, obținînd expresivități estetice de mare subtilitate. Ideea sa a pornit de la dificultățile uneia dintre secțiile fabricii de la Turda, unde lucrează. Secția de pictură (procedeu căzut în desuetudine), rămînea fără comenzi, generînd astfel probleme economice, dar și sociale. Combinațiile ei de culoare, mălăuire, șlefuire și gravură, „topite“ în forme meditate pentru obiecte strict utilitare (boluri, pahare, sfeșnice, scrumiere) sau decorative sînt de nivel internațional. Pot oricînd să atragă parteneri externi. Lucian Butucariu, utilizînd în alte moduri tehnica mălăuirii cu cea a șlefuirii, a realizat și propus un grup de vase pentru flori cu totul inedite, surprinzătoare în frumusețea lor. Laurențiu Anghelache se amuză „construînd“ pavuți și panofii Louis XV, negri ori incolori, demonstrînd, încă și încă orlată numeroasele posibilități ale acestei materii prime. Este punctul său de vedere. Este argumentul său în pledoaria pentru plastica mică din sticlă, destinată decoratiei de interior. Este o replică inteligentă dată celor care mai siluiesc solenizarea sticlei în obiecte de duzină și de gang, dată kitschului. Dan Popovici dă o altă lecție — cum se poate face un pahar frumos, cu o formă încă năimeștată și rafinată în raportul proporțiilor ei. Rămîne așadar deschisă întrebarea: cine va prelua abundența de idei, de inventivitate de creativitate pe care cei 15 designeri s-au străduț s-o aducă la Tg. Jiu. Sticla de artă și arta sticlei sînt, astăzi, în lume, într-un moment de apogeu, se afirmă tot mai mult ca un material nou de limbaj plastic. Ori, sticlarii noștri îi cunosc tainele, drept pentru care au nevoie de mai mult curaj și de mai multă îndrăzneală din partea celor care conduc procesele de producție.

Un fapt inedit la Tg. Jiu — tabăra de design pentru sticlărie industrială

Arta — mijloc de producție

creațiile sale, o „Structură spațială“, a fost reținută și publicată, pentru originalitate, în revista muzeului. Revistă unde figurează și numele lui Dan Popovici, primul designer pe care l-a avut fabrica gorjană, imediat cînd acesta absolvise facultatea. Acum el însuși este cadru didactic la catedra de design a Institutului de arte plastice din Capitală. Cum s-a născut expoziția din Tg. Jiu? Expoziție ce va rămîne și ea un dar nobil al participanților pentru muzeul local, unde se intenționează înființarea, pornind de acum și de aici, a unei secții de sticlărie de artă modernă? A fost, de fapt, punctul final al unui Simpozion național de sticlărie industrială — SNISI — aflat la a doua ediție, prima desfășurîndu-se anul trecut, la Dorohoi, oraș în care industria sticlei a pătruns de asemenea în ultimul deceniu. Iar inițiativa acestuia, cu totul remarcabilă, aparține unui împătimit al designului, Iulian Crețu de la Centrala industrială a sticlei și ceramicii fine. El știu de 20 de ani la fel de entuziast susținător al promovării noului în creația industrială, ca și în prima zi cînd l-am cunoscut în la-

media de vîrstă 28 de ani) din întreaga țară. S-au prezentat 15, atit dintre cei legați direct de creația industrială, de producție — din întreprinderile de profil din București, Pădurea Neagră, Turda, Poiana Codrului, Suceava, Dorohoi, Avrig și orașul-gază —, cit și din cadrul Uniunii artiștilor plastici. Talentați, serioși, maturi ei au dovedit a fi înțeles rolul și rostul acestui simpozion-schimb de experiență prin inșiși lucrările realizate în intervalul de durată al taberei de creație. Pornind de la și cu ajutorul tehnologiilor din fabrică, au abordat două direcții majore sub care pot contribui, prin arta lor, la înnoirea producției, la personalitatea uneia sau alteia dintre întreprinderile de sticlărie din țară. Creația de forme noi pentru obiecte decorative destinate interioarelor noastre și designul pentru obiecte utilitare, conferindu-le valori și expresivități deosebite. Pe această linie se inscriu, incluziunile lui Valer Neag, spre exemplu. Printre-o tehnică anume, dar perfect realizabilă tehnologic el include în transparența unui „bloc“ de sticlă, cizolat parcă de daltă unui mare sculptor, „statuete“ fin lucrate din sticlă

cîștiga rapid piele, putem să ne impunem. Totul e ca factori de decizie din producție să asume pregătirea necesară tehnologică și a unui grup de muncitori capabili să le execute. Din acest punct de vedere Simpozionul de la Tg. Jiu este imperfect și de aici inefficient. Toate ideile, îndrăznelile, „găselnițele“ tehnice și artistice propuse în expoziție meritau (și era firesc să se întimple așa) să fie analizate, dezbătute, amendate sau aplaudate tocmai de potențialii beneficiari, de specialiști și tehnologi din fabricile de sticlărie din țară. Dar n-au fost prezenți. Totodată și de către cei ce decid pentru noi, cumpărătorii, de specialiști în marketing, de reprezentanți ai comerțului. Nici ei n-au dat curs invitației. Reprezentanta Ministerului Comerțului Interior, directoarea Georgeta Dabu, foarte mult așteptată, n-a sosit. Economistul Florian Nicolaeșcu, șeful serviciului desfășurare al Centralei industriale a sticlei și ceramicii fine, mă informează că ritmul de înnoire totală a producției unei întreprinderi este cincinalul, așa că în fiecare an trebuie să realizeze cel puțin 20 la sută produse noi. Fără design, nu se mai poate azi. Com-

CICI IORDACHE ADAM

„În literatura română nu există încă o carte despre Lazăr-Leon Asachi“. Cu această remarcă începe prima carte apărută la noi despre Lazăr-Leon Asachi în cultura română (Sibiu, 1985, 520 p.), cartea cuprinzînd un amplu studiu evismonografic și o antologie selectivă (Addenda). Pînă acum, enciclopediile, tratatele și manualele noastre ni-l prezentau în prim plan doar pe Gheorghe Asachi, marele întemeietor de școală și presă românească. Tatălui acestuia, Lazăr-Leon Asachi (1757—1825), i se consacrau doar cîteva rînduri, cum se poate vedea și în voluminoasa Istoria literaturii române de la origini pînă în prezent a lui G. Călinescu. O relativ bogată prezentare a lui Lazăr Asachi ne oferă Dicționarul literaturii române de la origini pînă la 1900. Ce-i drept, Lazăr Asachi este prezentat, aici, exclusiv ca „traducător“. Dar aflăm că era un învățat, cunoscător al mai multor limbi — rusă, polonă, franceză, germană, la care de adăugat este cel puțin greaca, așa cum rezultă dintr-un Indice al scriitorilor neogreci (Leipzig, 1825). Dicționarul reține aggiornamento-ul lui generis profasat de Lazăr Asachi, care considera că talmăcirea în limba română numai a cărților bisericești nu ajunge, că „și din politicele cărți o samă sînt folositoare“. Se subliniază, deasemeni, vocația patriotică a lui Lazăr Asachi, după care „înda-

torirea către societate“ a cărturarului este de a semăna „cite un grăunte în țărna cea puțin lucrată“, răspunzînd astfel la „înalta chemare de a înainta luminarea patriei“. Ipso facto, L. L. Asachi ne apare un exponent al iluminismului românesc. Moștenirea culturală a lui L. L. Asachi a fost pînă în prezent, dacă nu total ignorată, cum se constată în Dicționar Enciclopedic Român, în cel mai

urmă la Biblioteca Academiei Române, fără nici o indicație asupra traducătorului. Traducerea este datată: 1818, deci este a doua traducere românească de logică, după aceea din 1799 și aparținînd iluministului ardelean Samuil Micu-Klein. Textul original, ca și traducerea, erau pătrunse de un spirit antidogmatic. În locul unor sterile „boscorodituri“ cu privire la „oarecare ființă“ făcătoare de „miracole“, Condillac

inaugurată la noi de Nicolae Milescu. Un adevărat pionier în istoria religiilor, L. L. Asachi traduce „Istoria bibliotecii biserică“ a lui Filaret Drozdov. În concepția luminatului moldovean, istoria religiei urmărește dramatic efort al omenerii de ridicare de la particular la general, evoluția „de la particulare povestiri

rii lui N. Iorga despre L. L. Asachi ca „Demostene“ al poporului român, ni se va îngădui să vorbim de un nou Antim Ivireanu. Astfel, moștenirea culturală a lui L. L. Asachi, ca urmare a descoperirilor făcute în urmă cu cîteva ani, ajunge mult îmbogățită: de la cele 8 titluri cunoscute pînă acum se ajunge la un total de 60! Să mai adăugăm valoarea diferitelor Prefețe, a Vocabularului adăugat la Bordeciul indieneș și a marelui număr de „Sholli ale traducătorului“, unele dintre ele veritabile esuri. Chiar și o sumară trecere în revistă a moștenirii culturale a lui L. L. Asachi confirmă aprecierea făcută de fiul său, Gheorghe Asachi, anume că L. L. Asachi „prin a(le) sale numeroase lucrări, înția dată au deschis la noi cariera literaturii moderne și au așezat în limba română „cuvinte strămoșești“. Iar pentru întreaga activitate pătrunsă de „spiritul luminilor“ — „curentul național-româneș dominant“, profesînd „credința în națiune, în idealul unei uniri... sub una și aceeași Constituție liberală“ (cum se exprimă N. Iorga în Istoria poporului românesc, 1985) — L. L. Asachi poate fi considerat cel mai mare reprezentant al iluminismului moldovean, de același nivel cu „marii corifei ardeleni“. Prof. IULIU BUD Doctor în filozofie

Iluministul moldovean Lazăr-Leon Asachi

fericit caz limitată la numai trei traduceri, dintre care două tipărite (Jucăria norocului, Iași, 1816, și Bordeciul indieneș, Iași, 1821), iar una rămasă în manuscris (Plingerea lui Yung, 1819, aflată la B.A.R., ms. 1771). Autorul lucrării menționate la început are privilegiul descoperirii părții celei mai valoroase din moștenirea culturală a lui L.L. Asachi. Fiindcă două pachete de manuscrise, care au rămas îngropate, putem spune, mai bine de un secol și jumătate au fost descoperite în 1984. Primul pachet cuprindea, mai întii, traducerea Logicii lui Condillac, partea I, după care s-a putut identifica și partea a II, care a ajuns în cele din

— Asachi preconizează o neostoită cercetare privind „acomodațiile ce au lucrurile între sine și între noi“. Spiritul obscurantist-mistificator este respins ca unul care „voe dar a crede fără să cerceteze“. A doua piesă din primul pachet este traducerea din Epictet, socotită de mult pierdută. Traducerea lui L. L. Asachi se inscrie pe linia tradiției ce-și leagă începutul de numele lui Dimitrie Cantemir. Acesta, în Sistema religiunii mahometane, îl evocă pe „Epictet al nostru, capul filosofiei morale“. A treia piesă este un eseu filosofic intitulat „Pentru (a se citi: despre) filosofia chinejiilor“. Se continuă, astfel, tradiția

cătră de obște inchipuiri ridicată și cătră lucrătoare povățuire îndreptată... Impresionează strădania lui L. L. Asachi de a raționaliza mitul biblic al genezei, cu ajutorul paradigmaticii idei, după care „luminarea celorl întii vremi și poate căuta și nădăjdui în înțelegerea vremilor din urmă“. Idee pe care Eminescu o va prelua! Alte piese din acest pachet sînt și ele pătrunse de un preapronunțat spirit reformator-luminist. Al doilea pachet de manuscrise descoperite ne pune în față unor scrieri cu totul originale. Este vorba de regestele predicilor lui L. L. Asachi, cîteva integrale. În prelungirea aprecie-

„Ideea de dreptate este fundamentală”

(Urmare din pag. 9)

— Ați întâlnit mulți oameni, ați meditat mult la destinul omului. Aveți și o memorie neobișnuită. Ați cunoscut o ființă perfectă?

— Nu. Așa ceva n-are cum să fie. Dar există semeni de-ai noștri care se apropie de perfecțiune. Și în însăși dorința lor de a se autodepăși se întrevede sublimul. Ce poate fi mai frumos ca un om atent la cei din jurul său, atent la tot ce se petrece în preajma lui și care încearcă, în fiecare zi, în fiecare clipă, să devină tot mai desăvârșit, fără măcar să-și propună, la modul declarativ, la modul demagogic, acest lucru? Acesta însă nu e un om proiectat în eprubetă, utopic, ci are frământări, are năzuințe, cunoaște eroarea și luptă s-o înlăture. El nu poate să rămână indiferent la durerile celorlalți și caută, uneori chiar cu sacrificii, să se dăruiească binelui obștesc. Din păcate mai există înșiși satisfăcuți doar de ei înșiși, mulțumiți doar de ceea ce fac ei și care, ascunși în carapacea lor impenetrabilă, nu se sinchiesc de efortul colectiv, de sudoarea altora și așteaptă să le vină totul mură în gură și chiar rid de cei care, așa cum se zice pe șleau, pun osul la treabă. Trăim o vreme în care a rămâne în izolare și automulțumire e o vină. Și asta e valabil la scara planetei.

— Oamenii pe care i-ați cunoscut la începutul secolului se deosebesc de cei de azi?

— Nu știu ce să răspund. Uneori îmi vine să spun că parca sînt mai buni. Alteori însă îmi aduc aminte de cei lingă care, mic fiind, mergeam la coasă sau la culesul porumbului. Și-atunci îmi plec fruntea cu venerație pentru aceștia.

— De dumneavoastră s-a vorbit deseori în termeni extrem de elogioși.

— Nu-mi plac laudele. Te rog să mă crezi. Eu mă consider un om de rînd. Și mă interesează oamenii de rînd.

— Cu ei vă înțelegeți cel mai bine.

— Dacă mai există neînțelegeri între oameni asta e datorită numai și numai lipsei lor de educație. Deși avem

tot ce ne trebuie pentru a ajunge la o înțelegere deplină: simțăm înzestrați cu o rațiune pe care alte ființe de pe planetă nu o au; avem un limbaj cu ajutorul căruia putem să comunicăm. Și totuși, oricît s-ar discuta, la cele mai înalte nivele, tot nu se ajunge la un consens unanim, care ar stinge focarele de discordie și de neliniște ce amenință însăși existența Pămîntului.

— Poate. Nu știu sigur. Dar dacă măcar o conștiință am înfruntat cu versurile mele, dacă am reușit măcar pe un om să-l fac mai bun, mai grăjuliu față de cei din jur, mai fericit, înseamnă că n-am scris în zadar, n-am înnegrit degeaba atîtea coli de hirtie.

— Uneori nu vi se par cam multe?

— Ba da. Dar sînt ale mele

— Scrierile dumneavoastră vă arată intim legat cu istoria acestei țări din secolul XX din care, iată, ați străbătut opt decenii.

— Numai legat de destinul poporului și al țării sale un poet se poate impune. Am fost totdeauna credincios țării mele, convins că asta avem și de apărut și de iubit. Iar în afară de țara mea, am știut foarte mult la ceea ce se

despre lume. N-am nici o îndoială și nimeni nu trebuie să aibă vreo îndoială: capitalismul va fi învins pînă la urmă și se va face dreptate celor ce muncesc. Eu însă, cu toată părerea de rău, n-am să apuc să văd așa ceva. Dealtfel, am trăit destul. Nu sînt deloc convins că eu va trebui să fac parte dintre acei care vor saluta primul an din al treilea mileniu. Iar anii sper că nu mi-i invidiază nimeni. Sînt ani bătrîni. Dar urmașii vor afla, fără îndoială, ce-a fost bun și ce-a fost rău în ei. Atunci se vor limpezi apele. Și pot să-ți spun ceva cu toată sinceritatea: că dacă ar trebui să mă găsesc în fața lor și să-i privesc în ochi, nu aș avea de ce să roșesc. Am trăit curat și am dorit ca și ceilalți să trăiască la fel.

— În secolul XX demnitatea omului a fost însoțită în repetate rînduri, poate mai cumplit și mai inexplicabil decît în alte secole. Iată, nu de mult am fost la Auschwitz despre care citisem mii de pagini, despre care văzusem filme și ascultasem confesiunile unor martori oculari. Credeam că n-o să mai fiu impresionat. Ei bine, n-a fost așa. Și am plecat de-acolo cu o singură întrebare, de o simplitate ce frizează absurdul: cum de-a fost posibil să se creeze un astfel de mecanism de distrugere a omului pe toate planurile?

— Atîta vreme cît există concepția după care unele nații sînt mai presus decît altele, totul e posibil. De altfel, unul din marile păcate ale omului dintotdeauna a fost trufia. Care, chiar dacă pe moment i-a dat cîștig de cauză, pînă la urmă l-a pierdut.

— Cum credeți că va fi milenul următor?

— Nu sînt profet, mi-e imposibil să prevăd ce se poate întîmpla. Mergem spre infinit, trăind într-o lume infinită. De ce să nu sperăm că mergem spre mai bine? De aceea, în încheiere, aș vrea să-ți aduc aminte două versuri de-ale mele:

„Mă rog la toate cîte sînt
Să fie bine pe pămînt”.

— Mihai Beniuc, lecția s-a terminat. Dar, să precizăm mai bine rolurile: dumneavoastră ați fost profesorul, iar eu rămîn în continuare un elev care ia sirguincios notițe.

Poeme de Mihai Beniuc

Să n-o faci lată

Cuvinte-mperecheate ca doi fluturi
Ori ca albina cu pistilul florii,
Frumoasă floare, pînă nu te scuturi
Și ai polen nectar, cînd vin cocorii
Din țările de sud îndepărtate,
Precum se cere ca să fiți cîntate.

Dar este oare de chitară coardă
Cînd e atînsă de un bun maestru
La inimă pe oameni să nu-i ardă
S-o facă să pornească în buiestru?

Își are coasa cîntecele ei
Cînd taie brazde aurii în spice
Și ea din jar pornesc în vînt scintei
Cînd un țigan din diplă-ncepe-a zice.

Cînd nu tocești cuvînt lingă cuvînt
Cum un băiat s-așează ling-o fată
Mai bine stai turcește pe pămînt
Și zi-ți în sine c-ai făcut-o lată.

La focul poeziei noastre
Aduc și eu un braț de lemne,
Scintei s-arunce-n zări albastre,
Prin flacăra să facă semne.

Printre scintei ori fi și stele
Iar printre semne și idei
Și încă multe alte cele —
Cenușa, serumul oare ce-i?

Loc de odihnă

Ești singură rămasă-n geam
O violeta mea de Parma,
Ca-n cîmpul de bătaie arma
Unui soldat ce nu-l mai am.

Privești în ulița-nșesată
Cu foile de aur fals,
Ce vîntul le tirăște-n val
Și nu le-duce niciodată.

Tu te așezi pe-un virf de creastă
Cu pietre-aduse de potop
Și cu hîrtop lingă hîrtop —
Cu ochii spre cîmpia vastă.

Să urci mai sus e doar spre virf
Și n-ai s-ajungi cît o fi veacul,
Ori poate mergi de-a berbeleacul
Și pentru vulturi fi-vei stîrv.

Dar nici să-ți faci pe creastă vatră,
Pribeag cu vîre arogant
Urcînd mai girbov sus pe pantă,
Nu poți clădi din stînci de peatră.

Pentru mormînt n-ai flori de stîncă
Cu foile catifelate
Ca să te plîngă-nduioșate —
Mori între virf și valea-adîncă!

Ceaslovul iubirii

Ceaslovul tău, cînd îl deschide omul
Îi inflorește sufletul ca pomul
Într-o nepămîntescă primăvară
În care-un pisc începe să tresară
Și cartea se deschide ca o vale
Cu negrițe farmecele sale.
Acolo e fîntina fermecată
Ce-atuncea toată vraja și-o-arată,
În ritmul ce de-odată spune na!
Și-și varsă toată dulcea osană.
Ce liniște se face mai apoi
Că cititor și carte nu sînt doi,
Ci cald suvoi de lapte și de miere —
Dar și-unul și-altul încă cere.
Și s-a făcut unirea-ntr-o mistere
Și poate s-a iscat o înviere.

tului. Unora din lumea contemporană le place să-și socotească semenii drept simple marionete pe care le mină pentru a-și realiza scopurile lor ignobile: acelea de a-și asupri pe cîți mai mulți, de a se înavuți și de a nu da socoteală nimănui. Împotriva unor astfel de exemplare degradante ale umanității și a samavolnicilor pe care le săvîrșesc cuvîntul meu s-a ridicat adeseori.

— Cu sorți de izbîndă?

și nu le reneg.

— La fel de dragi v-au fost și oamenii pe care i-ați cunoscut?

— Foarte puțini oameni au făcut ceva care să-mi displace. Fac parte dintr-un popor harnic, care dorește să-și aibă vatra lui în care să poată să muncească și în care să trăiască în pace. Că sînt și la noi lacomi, și leneși, și fățarnici, asta e cu totul altă poveste. Din fericire, cei mulți sînt de alt soi.

numește dragoste. Pe femeile pe care le-am iubit le-am numit pe toate „Ane”.

— „Ții minte, Ana Kelemen...”

— Într-adevăr, poezia asta a cunoscut un succes extraordinar. A fost mult tradusă.

— Ce-ați vrea să se mai știe despre dumneavoastră?

— Ceea ce se știe deja: că rămîn în continuare, „printre poeți bătrîn haiduc”. Că rămîn în continuare credincios concepției mele comuniste

Prin expoziții

tre motive folclorice, admirabil interpretate, și cele de factură marină, sau zoomorfă, obiectele sale poartă în ele nestatornicia focului, a flăcărilor de sub care s-au născut. Insolite, pe-alcouri bizare, oprite la un pas de ceea ce s-ar numi serie mare, sobre sau, dimpotrivă, bufe, lucrările lui Nicolae Gadonschi-Tepeș ne întuiesc locul, pentru o clipă, fascinandu-ne cu strălucirea smălțurilor viu colorate, sau, în același timp, altele, născute parcă dintr-o stare de ghiduşie, de joacă artistică, ne fac să zîmbim. Adăugînd acestor două calități și pasul, deocamdată încă sfios, ca să nu spunem temător, pe care ceramica sa îl face spre o interpretare mai eliberată de convenții a realului, spre acel teritoriu la modă azi, al fantasticului, configurăm în linii mari un profil de artist aflat în permanentă căutare a noului. Cel de-al treilea expoziție, Mircea Taflan, completează în mod fericit această expoziție aflată sub semnul cumințeniei, în cazul picturii Nataliei Tofan, sau al jocului. În cazul ceramicii lui Nicolae Gadonschi-Tepeș. Acuarelele și pastelurile sale, marcate de o stare strict poetică, ușor elegiacă pe alcouri, în care peisajul de toamnă, cu arbori desfrunziți, sau amurguri violete, joacă rolul principal, vin să etaleze un meșteșug pe care Mircea Taflan îl stăpînește cu tot mai multă siguranță. Nu ne-am oprit în fața unor mici stîngăcii, deși le-am zărit, ci am citit dincolo de ele, deslu-

șind strădania și bucuria unui om ce se descoperă, prin pictură, pe sine. Lucrările sale au ceva din ceea ce s-ar numi o radiografie sufletească. Iubitor al naturii, în care vede o oglindă a mai tuturor sentimentelor omului, Mircea Taflan reface, prin acuarelele și pastelurile sale, teritoriul de adîncă simțire al unei clipe. Notațiile sale cromatice au calitatea primordială de-a fi mărturia reală a unei stări de spirit, a unui lirism curat și cald.

Maestrul Corneliu Baba

Jocul continuă

Desenele lui Costel Badea, artist plastic dotat cu o fenomenală memorie vizuală de tip grafic, dar și cu un acut simț al amănuntului semnificativ, au stîrnit, prin cele câteva expoziții de pînă acum, organizate la Constanța și la București, un interes ce-a depășit însăși intenția autorului. Șarjele sale colegiale, născute în rîstimpul liber al ceramistului de excepție care este Costel Badea, atrag atenția nu numai prin raportarea, mai mult sau mai pu-

Maestrul Ion Irimescu

țin exactă, reală, a desenului la personajul pe care îl reprezintă (fapt ce-ar putea interesa doar în măsura în care cel ce privește este familiarizat cît de cît cu personalitățile vieții artelor plastice), cît mai ales prin calitatea în sine a crochiurilor, a topologiilor umane asupra cărora s-a aplecat, în ultimă instanță, artistul. Jocul, atît de liber și de lipsit de convenționalisme, a fost tot timpul dublat, chiar fără știrea artistului, de cea gravitate a lucrului în curs de elaborare, o gravitate sau, dacă vrei, o atitudine specifică artistului școlit, sută în sută profesionist. Desenele lui Costel Badea, de parte de-a fi doar zglopii, doar vesele și sîrîntare, alcătuiesc o galerie de portrete ce fac deliciul iubitorului de artă, de grafică în mod special. Am retrăit acest sentiment cu prilejul unei recente expoziții a lui Costel Badea, în Galeria de Artă din Ploiești, unde, alături de mai vechi desene ale sale, artistul expune o nouă serie de portrete care fac și mai mult dovada că „jocul” său continuă cu aceeași exuberanță, cu aceeași nestăpînită plăcere a liniei. Iar faptul că n-a obosit să-și „vadă” confrății, să-și întreprindă și să le smulgă și cite un zîmbet, este, dincolo de toate acestea, imbucurător, pentru că, așa cum spunem, jocul său are, în aceeași măsură, și gravitatea unui demers artistic în toată puterea cuvîntului.

VICTOR NIȚA ■

● Sesizări, propuneri, soluții — un dialog fructuos între cetățeni și autorități ●

■ **Consiliul popular al județului Neamț — Direcția pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale:** „Vă restituim scrisoarea adresată redacției dumneavoastră de către Dafina Istrate din Piatra Neamț, str. Bistriței, bl. 24, apart. 7 — prin care a această solicită sprijin în vederea încadrării în muncă — înfrumundându-vă următoarele: D.I., avind vîrsta de 23 ani, iar ca pregătire avind 10 clase, a fost repartizată recent la Intreprinderea legume-fructe din Piatra Neamț ca muncitoare.”

■ **Ministerul Educației și Învățămîntului:** „La scrisoarea semnată de Stela Ștefănescu din Cluj-Napoca, scrisoare prin care solicită transferarea fiului său Lucian Ștefănescu, de la Școala generală din Andreiașu-Răchitașu, județul Vrancea la Casa de cultură din Gherla, județul Cluj, vă facem cunoscut că, analizîndu-se situația, s-a aprobat acest transfer prin Ordinul M.E.I. nr. 8280/1987.”

■ **Nu! Scrisoarea nu aparține unui... umorist, iar autorul ei nu și-a propus nicidecum să ne înveselească relatîndu-ne întîmplări pline de haz! Cert este însă că această scrisoare — cu, sau fără voie — poartă pecetea umorului, chiar dacă fondul problemei la care se referă nu poate fi considerat drept un subiect de amuzament...**

■ **Așadar, din Slatina ne-a scris Vasile I. Neagoe, Str. Primăverii, bl. FA 23B, sc. A et. 2, apart. 11:** „Aș pune pariu cu oricine, că puțini la număr sînt acei muritori care știu ce este acela un... Concentrator! Nu! Nu apelați la dicționare, că nu veți găsi nimic! Pînă mai deunăzi, vă mărturisesc că nici eu n-am știut, dar „ale vieții valuri” m-au purtat pe întortocheatele cărări ale „cunoașterii” și, iată, am aflat! Și să vedeți cum...”

Postul meu telefonic a avut dintotdeauna numărul 12106. Dar într-o bună zi, Direcția județeană de poștă și telecomunicații m-a înștiințat că, datorită unor lucrări, numărul de apel se va schimba în 21441. Bun! Ușor de memorat și acest număr! Numai că, telefonul, odată cu această schimbare, a amuțit. Am apelat la „deranjamente”, iar de la masa de verificare mi s-a făcut cunoscut că... s-a revenit la 12106! Mai bine — mi-am zis, Asta nu presupune nici un efort al memoriei! Totuși, ca într-un joc, mi se comunică din nou că numărul de apel... rămîne tot 21441! E bine și așa; rămîne numărul, dar ore întregi telefonul nu are ton, prezintă „ocupat”, sau, pur și simplu, tace! Situația evoluează însă: ridic receptorul, și fără să formez vreun număr, robotul îmi indică ora exactă; sau sînt pus la curent cu toate noutățile (nu numai din Slatina): că purcelul cutăruit bunic de la țară de cîteva zile „s-a stricat” la stomac, că nu știu care nepoțel a plîns tare mult în prima zi de școală, că varza se murează altfel decît știam pînă acum... Desigur, am reclamat.

— Păi nu știți că ați fost introdus în... concentrator?
— Eu?!? Păcatele mele!...
— Nu dumneavoastră! Telefonul!

A mai trecut o vreme...
— Știți... eu...
— Trebuie să vă obișnuiți cu acest fel de a fi al telefonului pentru că sîntei băgat în concentrator!
Un glas mai amabil, într-o zi, a spulberat misterul:
— Să vă spun cum e cu povestea cu concentratorul: dacă într-un moment dat folosește telefonul 12 abonați, iar dumneavoastră doriți o convorbire — fiind al 12-lea — concentratorul, comandat de computer, nu vă va permite să o faceți decît după ce unul dintre cei 12 abonați și-a încheiat convorbirea. Deci... răbdare și tutun! Și să vă mai spun ceva: reclamații și dumneavoastră cît mai des, că poate se va desființa concentratorul!

... Prin multe am trecut prin viață, dar asta-mi mai lipsea: concentratorul! Ce să vă mai spun? Doar că e păcat ca sistemul nervos, refăcut în concediu, să cedeze din nou datorită... concentratorului!

■ **Consiliul popular al jude-**

țului Tulcea: „Privind soluționarea scrisorii adresată redacției de către Andrei Porneală, domiciliat în localitatea Niculițel — care relatează că a solicitat în repede rînduri sprijinul organelor locale în vederea procurării unei butelii pentru gaze lichefiate — vă comunicăm că, din verificările întreprinse s-a concluzionat că numitul are într-adevăr nevoie de butelie, și intrînd condițiile cerute i s-a aprobat acordarea acesteia.”

■ **Consiliul popular al județului Iași:** „Referitor la aspectele semnalate de Vasile Vițel, cu domiciliul flotant în Iași, str. Roman Vodă nr. 2 bis, bl. F 2 bis, sc. B, et. 3, apart. 14, care solicită stabilirea domiciliului stabil în municipiul Iași și sistarea evacuării din spațiul deținut din fondul locativ de stat, precizăm că din examinarea scrisorii rezultă că Vițel Vasile este om al muncii la C.F. Iași, transferat aici în interesul serviciului de la Depoul Simeria încă din anul 1981, și îndeplinește funcția de ajutor mecanic. Susnumitul, deși nu are domiciliul stabil în municipiul nostru, îndeplinește totuși condițiile prevăzute de dispozițiile art. 2 și 5 din Decretul nr. 68/1976, și ca atare urmează să primească aprobarea necesară stabilirii domiciliului în Iași. Intrucît s-a constatat că locuința pe care o deține din fondul locativ de stat i-a fost atribuită la cererea Regionalei C.F. Iași, iar susnumitul a achitat cu regularitate chiria și cheltuielile de întreținere, s-a solicitat conducerii I.G.C.L. Iași să reanalizeze oportunitatea măsurii de evacuare pe cale administrativă dispusă prin decizia Comitetului Executiv al Consiliului popular județean.”

■ **Din nou, un răspuns din partea Ministerului Educației și Învățămîntului:** „La adresa dumneavoastră nr. 1188/1987, vă facem cunoscut că, cererea educatoarei Emilia Dăscălescu din municipiul Piatra Neamț, privind încadrarea sa în continuare la Casa de copii nr. 3 din municipiul Piatra Neamț a fost reanalizată la Inspectoratul școlar județean Neamț și a fost soluționată favorabil.”

■ **Semnăturile celor 13 locatari ai blocurilor 46 bis și 47 situate pe Alea Petrochimicilor din Ploiești** ne-au convins că lucrurile nu stau tocmai bine în zona acestor blocuri, datorită unor lucrări ce au drept scop modificarea centralei termice situate în preajmă. Aflăm astfel că deteriorarea aloci dintre blocurile amintite a determinat, printr-o defectuoasă organizare de șantier, imposibilitatea accesului locatarilor în locuințele proprii, demersurile lor adresate șefului de șantier neavînd nici un rezultat. Ca de altfel, nici cele înaintate Consiliului popular municipal. Nu credem, desigur, că poate fi vorba despre rea-voință, ci, dimpotrivă, despre bunăvoință față de neregulile semnalate de cetățeni, față de aspectele negative ce conduc la nemulțumirile oamenilor. Oricum, rezolvarea situației se impune în mod imperios!

■ **Ministerul Sănătății — Direcția asistenței medicale,** cu aceeași grijă față de oameții aflați în suferință, ne informează că, urmîre scrisorii semnată de Neculai Mihăilă din Birlad, str. Slerian Dumbravă nr. 17, bl. D 17, apart. 73, care acuză diverse simptome ce nu au fost încă diagnosticate, s-a organizat consultul petentului în comisie, în vederea stabilirii unui diagnostic ferm și a unei conduite terapeutice adecvate.”

■ **Consiliul popular al județului Călărași:** „În scrisoarea sa, Nicolae Dima din comuna Lehliu Gară relatează că Biroul Executiv al Consiliului popular comunal a repartizat I.P.P.C. — unitatea unde petentul își desfășoară activitatea — un apartament în blocul nr. 7. apartament care deși i-a fost atribuit acestuia, nu a putut fi preluat de către chiriaș datorită faptului că spațiul respectiv a fost ocupat în mod abuziv de o altă familie. În aceste împrejurări, un

Scrisoare comentată

Anonimă exceptată

■ **Deși în chenarul din finalul acestei pagini se precizează în mod ferm că revista noastră nu ia în considerare scrisorile anonime, vom face o excepție, de această dată, cu gîndul că întimplarea care ne-a fost relatată recent într-o asemenea scrisoare va constitui un avertisment suficient de convingător pentru amatorii de... chilipiruri, dispuși să întreprindă tranzacții la colț de stradă cu diverși indivizi certați cu munca, aceștia, la rîndul lor — în căutare de „chilipirgii”. Așadar...**

„Nu știu cum să încep, pentru că, fiind victima propriei mele naivități vă mărturisesc că îmi este și rușine să-mi aștern semnătura pe această scrisoare. Ceea ce am pățit, însă, merită cred să se știe, pentru a-i scuti pe alții să devină — ca mine — victime ale propriei credulități. Iată despre ce este vorba: locuiesc în Constanța și, în plină zi am fost acostat de doi indivizi — care se pretindeau a fi navigatori — și care mi-au propus să-mi vindă, printre altele, un carton de țigări de proveniență străină la un preț de cîteva sute de lei. Fiind fumător, m-a tentat această ofertă și fără să stau prea mult pe gînduri le-am numărat banii — după care s-au grăbit să plece. Desfăcînd însă „cartonul” — de altfel, perfect sigilat — nu mică mi-a fost mirarea cînd am constatat că în el se aflau 10 pachete de... „Mărășești”. Relatînd colegilor întimplarea, aceștia nu s-au arătat deloc surprinși, consolidîndu-mă că așa au mai pățit-o și alții! Sincer vă spun, m-a durut faptul că la prosperitatea unor asemenea paraziți am contribuit și eu, dar consider totuși că oricum m-am ales cu ceva: eu învățătura de mînte pe care am plătit-o, e drept, destul de scump cu bani cîștigați prin muncă cinstită. Dacă veți crede că este cazul să inserați în paginile revistei dumneavoastră situația pe care v-am relatat-o, v-aș fi recunoscător, și totodată aș fi mulțumit că am putut să ofer „pe gratis” un sfat — de-acum competent — celor care s-ar mai gîndi să procedeze așa cum am făcut-o eu. Cu mulțumiri, U.N.”

Adică ni se dă în continuare traducerea pe care o puteam face, firește și noi. „Un naiv”. Că n-ar fi mulți!

C. BALACCIU ■

colectiv alcătuit din membri ai Consiliului popular județean s-a deplasat în comuna Lehliu Gară, constatîndu-se încălcarea Legii nr. 5/1973 privind administrarea fondului locativ de stat și reglementarea raporturilor dintre proprietari și chiriași. Ca atare, în temeiul art. 23 din Legea nr. 5/1973, s-a emis decizia nr. 22/1987 prin care se stabilește evacuarea familiilor care au ocupat apartamente fără a deține contracte de închiriere. În prezent, familiei Dima i s-a reparat apartamentul nr. 10, din blocul cu 20 de locuințe, petentul declarîndu-se mulțumit.”

■ **Primim de la Procuratura Generală a R.S.R.:** În legătură cu scrisoarea cetățenei Georgeta Stan din București (Sos. Giurgului nr. 122, bl. 15, ap. 116, Sectorul 4), transmisă nouă spre verificare cu nr. A/1210/1987, vă comunicăm că asupra cauzei la care se referă aceasta s-a declarat recurs extraordinar, care a fost trimis pentru soluționare la Tribunalul Suprem.

■ **Mulțumind factorilor de resort pentru înțelegerea și solicitudinea de care au dat dovadă în privința soluționării cererilor unor cetățeni care ni s-au adresat cu rugămintea de a fi sprijiniți în vederea obținerii de locuințe, încercăm cîteva răspunsuri în acest sens:** **Consiliul popular municipal Bacău** răspunde că lui Pavel Solean, om al muncii la UJCM Bacău (Cooperativa „Tehnic”), i s-a atribuit un apartament cu două camere și dependințe, situat pe str. Violetei nr. 3; **Consiliul popular al Sectorului 3 București** ne înștiințează că Maria Copoieru a primit repartiție pentru o locuință situată pe strada Laboratorului nr. 12, bl. 40, ap. 74, unde s-a și mutat; **Consiliul popular al municipiului Buzău**, în răspuns la 746/1987, ne face cunoscut că Savetei și lui Nicolae Holeoleo li s-a atribuit un apartament cu două camere confort I, situat pe str. Unirii, bl. 3, ap. 23, iar petiționarei — **Zenaida Simon**, om al muncii la Cooperativa „Prestarea” Buzău, i s-a repartizat o garsonieră confort I, situată pe aceeași stradă, în blocul 18 I.

■ „În ziua de 12 noiembrie a.c. am făcut drumul de-acasă la serviciu în două ore și jumătate. Cum așa? Iată: unul dintre autobuzele liniei 105, care

asigură legătura între cartierul Drumul Taberei și Piața Științei — fiind foarte aglomerat la cea oră de vîrf a ajuns cu chiu, cu vai, în Calea Griviței, unde o explozie a roții din față l-a imobilizat. Au urmat multe minute de așteptare. În sfîrșit, urcăm în alt 105. Dar, înainte de a ajunge la Piața Chibrit soferul ne poartă jos din mașină. De ce? Chipurile, i se defectase frîna. Adresez o întrebare conducerii I.T.B.: dimineața, înainte de plecarea în cursă, mașinilor nu li se face măcar o sumară revizie tehnică? Dacă da, de ce atîtea „evenimente” nedorite pe traseu? Mai fac propunerea legată direct de acest traseu aglomerat: autobuzul 205 ar putea să urmeze exact traseul „omoniului” său 105. Prin urmare, să nu facă doar cursa Gara de Nord — Aeroportul Băneasa, preluînd și el o parte din călători. Cred că astfel, cele două linii de autobuze (105 și respectiv, 205) ar face față în mai bună măsură acestui traseu solicitat”. (Ioan Alexandru, str. Ion Creangă nr. 6 A, bl. 91/20, sectorul 5, București).

■ **La scrisoarea lui Petre Anghel din Poșta Cîlnău,** primim un răspuns de la Consiliul popular al județului Buzău: Potrivit dispozițiilor art. 38 din Decretul 69/1984, persoanele inapte de muncă ce nu locuiesc cu alte persoane apte de muncă sînt scutite de obligația de a contracta și preda la fondul de stat produse agroalimentare. În cazul în speță, cu prilejul cercetărilor s-a constatat că atît petentul cit și soția sa, datorită vîrstei și stării de sănătate sînt inapți de muncă și nici nu locuiesc cu alte persoane apte de muncă. Ei au fost solicitați totuși ca în acest an să livreze la fondul de stat 320 kg de struguri de pe suprafața de 0,08 ha vie pe care o dețin în foloșință. Analizînd acest caz, Biroul executiv al Consiliului popular comunal și conducerea Intreprinderii de vinificație și produse spirtoase Buzău au procedat la anularea contractului prin care Anghel Petre se obligase să predea cele 320 kg de struguri la fondul de stat.

■ **Primim de la Procuratura municipiului București:** Vă restituim alăturat memoriul cetățeanului Vasile Burlacu din București, făcîndu-vă cunoscut că aspectele sesizate în memo-

riu fac obiectul dosarului penal nr. 1389/P/1987 al Procuraturii municipiului București, în care susnumitul Victor Ispas, autorul faptelor relatate, este cercetat pentru tentativă de omor și violare de domiciliu.

Precizăm că, intrucît susnumitul a dispărut de la domiciliu, sustrăgîndu-se cercetărilor, împotriva sa a fost emis mandat de arestare în lipsă, fiind sesizate organele competente pentru punerea în executare.

Pagină realizată de CONSTANTIN BALACCIU ■

Poșta redacției

Tudose Elena — Focșani: Scrisoarea dv. este la Ministerul Sănătății, dar se pare că nu ați menționat adresa completă. Telefoanați-ne urgent. **Dumbravă Teodor — Iași:** Cum am putea să răspundem noi unor întrebări pe care le-ați adresat altora? Pur și simplu nu știm despre ce e vorba. **Ștefănescu Radu — București:** În conformitate cu prevederile Decretului 246/1958 și ale Decretului 871/1969, invalizii și accidentații de război, indiferent de gradul de invaliditate, beneficiază în mod gratuit de asistență medicală ambulatorie și în condiții de spitalizare, ca și în sanatoriile balneare din subordinea Ministerului Sănătății și a direcțiilor sanitare, inclusiv costul transportului la și de la sanatoriile balneare. Se mai acordă unele gratuități pentru transportul invalizilor și accidentaților de război încadrați în gradul I, precum și marilor mutilați de război și insoțitorilor acestora. **Salvan Liviu — Alba Iulia:** Absența nemotivată nu este sancționată. **Hălmăgean Mărioara — Oradea:** Paralel cu inițiativa importantă realizată în această toamnă pentru rezolvarea definitivă a alimentării cu apă caldă și rece a zonei, conform prevederilor Legii 5/1973 și H.C.M. 860/1973, locatarii au obligația să repare instalațiile interioare pentru diminuarea pierderilor. **Crișan Iuliana — Cluj-Napoca:** Femeile cu o vechime în muncă de 25 ani, care au născut cel puțin 3 copii și i-au crescut pînă la vîrsta de 10 ani pot cere pensionarea înainte împlinirii vîrstei de 55 ani, cu un an pentru 3 copii, cu 2 ani pentru 4 copii, cu 3 ani pentru mai mulți copii (Legea 3/1977, art. 18). **Talpău Octavian — Galați:** S-a dispus amnarea executării pînă la rezolvarea situației dv. locative. **Luptacu Ilie — Alexandria:** Angajații aflați sau trimiși pentru executarea unor lucrări unde primesc indemnizație pentru lucrări de montaj, de șantier sau spor de izolare, pentru condiții speciale, nu au dreptul la ziarnă de delegare pentru executarea acestor lucrări (H.C.M. 822/1959, art. 15 al. II). **Gherasim Victoria — Pașcani:** Adresați-vă conducerii Ocolului silvic pentru angajare la secția de împletitură. **Rosculeț Ion — com. Cotofenesti (Bacău):** 1) Nu este posibil. 2) Trimiteti corespondența pe adresa redacției. **Niță Ilie — București:** Locatarul Panaitescu Florin a fost sancționat contravențional conform Decretului 153/1970. În cazul cînd va continua să aibă același comportament, asociația locatarilor poate cere instanței de judecată evacuarea din imobil. **Ungureanu Constantin — Iași:** Nu se poate încheia această căsătorie. **Silaghi Adalbert — Petrosani:** Calculul este corect. **Asociația locatarilor Bl. 107, str. Apostol Mărgărit nr. 2 — București:** Racordul a fost reprogramat pentru acest trimestru. **Nechifor Costică — Botoșani:** problema este de competența instanței de judecată.

REGHINA VĂRVICI ■

● „Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 11—14.

„Ce e rău
și
ce e bine,
Tu
te-ntreabă
și
socoate”

Printre primele țări din lume, în ceea ce privește acțiunea de electrificare a căilor ferate, se numără și țara noastră prin porțiunea de linie „ARAD-PODGORIA” dată în exploatare electrică la 13 aprilie 1913, cu 15 electromotoare „GANZ” la tensiunea de 1500 V, care au circulat remorcând trenuri mixte, adică având în compunere vagoane de călători și marfă.

Darea în exploatare a liniei electrice „ARAD-PODGORIA” ne-a situat cu cinste pe locul opt în lume ca țară, după S.U.A., ELVEȚIA, FRANȚA, ITALIA, NORVEGIA, AUSTRIA, UNGARIA lăsând în urmă țări mult mai dezvoltate tehnic și economic, cu justificată pretenție ca: GERMANIA, SUECIA, ANGLIA și multe altele — și pe locul al 14-lea, în ordinea cronologică a dărilor în exploatare a liniilor de cale ferată electrificată din lume, care pe secția de mai sus de 43,6 km. la ecartament de 1 000 mm preluau întregul transport de călători, bagaje, mesagerii și marfă.

Prima linie de transport feroviar electrificată din țara noastră străbate localitățile: Micălața, Tudor Vladimirescu, Mindruloș, Căicir, Simbăteni,

Ghioroc, Cuvin, Covirșinț, Șiria, Calsa, Misca, Miniș, Păuliș, Barațca și Cladova, toate din actualul județ Arad.

Linia era dotată atunci, pe lângă cele 15 electromotoare a 125 C.P. cu vagoane clasă, 15 vagoane de marfă descoperite și

pe raza municipiului Arad, circulația lor limitându-se la stația Micălața, iar din iulie 1977 și până la 14 mai 1978 circulația lor a fost din nou prelungită până în incinta depoului de automotoare Arad, dată de la care circulația trenurilor e-

lectrice și restul liniei electrice „Glogovăț-Podgoria” bineînțeles numai pentru transportul de călători și în această situație se găsește și în prezent.

Astăzi cind din cele 15 electromotoare mai sînt în exploatare doar 5 și ele numai pentru transportul de călători, cel al bagajelor, mesageriilor, al mărfurilor fiind rezolvat pe linia „transportului auto” (care este mult mai costisitor) considerăm că ne înscriem pe linia indicațiilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, de a utiliza cât mai rațional combustibilul și energia electrică, avînsind ideea reanalizării temeinice a situației liniei electrice Arad — Podgoria în vederea preluării din nou a transporturilor de călători și marfă, afirmînd și cu mîndrie patriotică, în acest mod redăm auzului național un bun care aparține patrimoniului nostru național, demn de a fi prezentat ca „obiectiv turistic” și vizitelor străini care vin în țara noastră.

DUMITRU CARAMAN ■
dispecer central Direcția
Mișcare și Comercial Departamentul Căilor Ferate

Un specialist din transporturi ne reamintește o informație peste care nu putem trece ușor: România este a opta țară din lume care a avut o linie ferată electrificată. Această remarcabilă realizare nu-i doar filă de enciclopedie, ci continuă să aibă o existență de realitate productivă. Fapt pentru care, sub semnul eficienței și economisirii, criteriile de cea mai mare actualitate, colaboratorul nostru avansează în această pagină o propunere demnă de interes.

Nu există linie moartă!

4 vagoane acoperite de marfă.

Linia de cale ferată electrificată „ARAD-PODGORIA” la început a fost administrată de o societate de acțiuni, iar în 1946 a fost naționalizată, trecînd la întreprinderea de cale ferată electrică ARAD-PODGORIA din cadrul regionalei de căi ferate Timișoara. În anul 1964 trenurile electrice mixte au fost scoase din circulație

lectrice pe această secție a fost din nou limitată la comuna Glogovăț (actualul Tudor Vladimirescu) însă numai pentru transportul călătorilor, care de la Glogovăț la Arad era preluat de tramvaie ale întreprinderii județene de transport local Arad. Aceasta pînă la 1 ianuarie 1983, cînd întreprinderea județeană de transport local Arad a preluat în exploa-

Ilustrata alăturată și încă multe alte tipărituri care ne fac cunoscută imaginea sau istoria gării din Rîmnicu Sărat poartă peste vreme o eroare în ceea ce privește proiectantul frumosului edificiu. O eroare veche, pe care, iată, scrisoarea de mai jos o înalătură, restabilind un adevăr binefăcător pentru memoria unor oameni de merit cit și pentru dreapta istorie a patrimoniului nostru cultural.

Cine a făcut gara din Rîmnicu Sărat

Oricine trece prin orașul Rîmnicu Sărat poate cumpăra vînderi cu gara orașului, cu mențiunea că este făcută de ing. Anghel Saligny, lucru însușit de Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor. Dar monumentala gară din Rîmnicu Sărat nu este opera inginerului Anghel Saligny — cum este îndobște cunoscut — ci a arhitectului Nicolae Michăescu.

Citind însă în Nr. 4/1986 al Arhitecturii R.S.R. despre arh. N. Michăescu (1863—1934) în articolul „Restaurare la casa Mița Biciclista” din str. Cristian Tell nr. 9, București, scris de arhitecta Doina Constantinescu, în care este dată și biografia sa, constatăm cu uimire că nici acum nu se cunoaște paternitatea gării din Rîmnicu Sărat, căci nu figurează printre lucrările arhitectului în cauză. În acest fel am crezut de cuviință să se cunoscă adevărul, fiind în posesia documentelor necesare, avînd în vedere că trebuie totuși odată și odată operată modificarea de rigoare în lucrările de specialitate.

Fiind arhitect la Consiliul popular oraș Rîmnicu Sărat din 1981, m-a preocupat problema paternității acestui frumos edificiu din urbea noastră. După stăruitoare căutări am descoperit un document edificator; o publicație de epocă intactă și anume: „GAZETA SĂTEANULUI”, Nr. 2 (242), 5 martie 1896 — Anul al XIII-lea, tipărită la Rîmnicu Sărat.

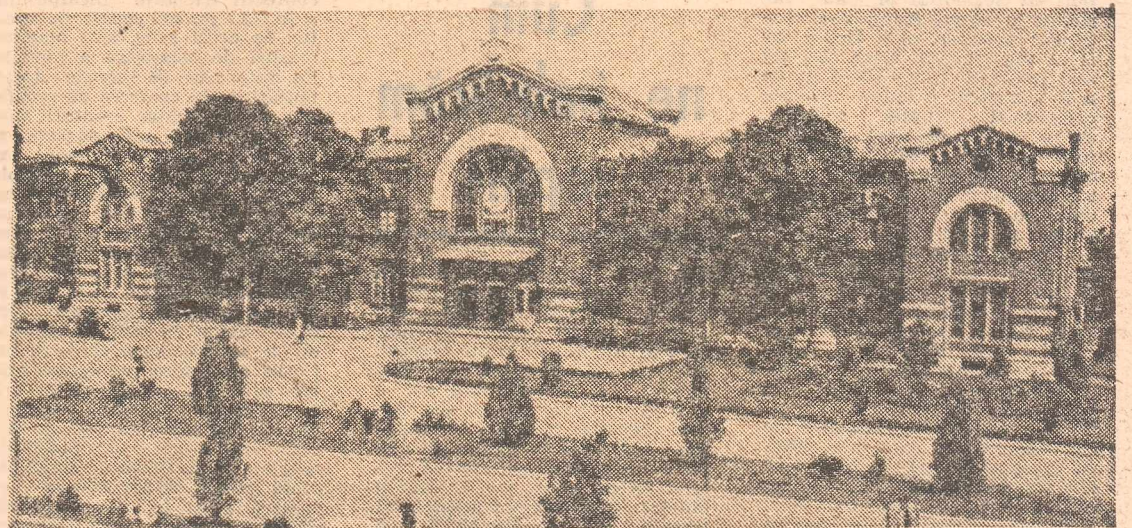
Director-proprietar era C. C. Dăculescu (un patriot al vremii, ce a murit sărac în urma falimentului revistei) publicație de „instruire, informare și moralizarea poporului Român”, care apărea „la a 5-a și a 20-a a fiecărei luni” și în cazul nostru începea de la pag. 32 pînă la 70 cu sumar și toate filele în stare ireproșabilă, neuzate. Al

4-lea articol din publicație la pagina 38 este publicat „Proiectul Gării din Rîmnicu Sărat”, semnat de LUDOVIC DOLINSKI, cu o fotografie excepțională a planșei originale, a fațadei principale a gării semnată „NIC. MICHAESCU ARHITECT”, în stînga. În acest articol se arată că o gară trebuie să aibă o estetică superioară, corespunzătoare, iar noua gară tocmai asta are, fiind și în oraș, cea veche fiind la circa 3 km în cîmp, prea departe. Ori „distanța aceasta a dat naștere noului proiect” (citit din articol). În continuare se arată că din însărcinarea Direcțiunii Generale a C.F.R.-ului, arhitectul Nicolae Michăescu a făcut un proiect cu adevărat reprezentativ, construcția fiind gata la sfîrșitul anului 1897. Partea de rezistență a fost făcută de (cităm): „inginerul șef de lucrări L. Pisă, care a executat și podul de peste Argeș, a liniei noi Pitești—Curtea de Argeș și a concursului activ dat de d-l inginer Răileanu Constantin care sînt însărcinați cu conducerea pentru executarea lucrării.”

Atunci de unde această „paternitate” atribuită ing. Anghel Saligny?

În anul 1879 s-au pus bazele studiului primei căi ferate Buzău — Mărășești incredințată în întregime, pentru prima dată specialiștilor români, astfel că la 18 octombrie 1881 este inaugurată, deci fiind acum construită și gara orașului Rîmnicu Sărat, făcută de ing. A. Saligny, care însă era la fel ca și gara Filaret, departe de oraș în cîmp și care semăna cu o cazarmă (la care face aluzie articolul, însă fără să numească numele ing. A. Saligny!) Gara avea acces din șoseaua Rîmnicu Sărat — Pufestii — Galați în partea de Nord-Vest a orașului, în zona actualment industrială.

Deoarece însă Rîmnicu Sărat

era reședința prefectului județului, s-a făcut memoriu la Guvern, astfel ca să se facă gara în oraș, orașul avînd un avantaj — ministrul de finanțe era rudă cu primarul MENELAS KIRCU, figură cunoscută în epocă, mare iubitor de arte, prieten al lui Vlașuță, Delavrancea, Grigorescu ce veneau adeseori pe aici. Concomitent însă s-au făcut lucrările de sistematizare Gară — Consiliul actual (Prefectura executată de arhitecți și meșteri italieni ca un palazetto, foarte frumoasă), parcul adiacent, creîndu-se parcul public și bulevardul gării cu piața aferentă. Este deci clar că această gară inițial executată foarte departe de oraș fără pretenții estetice, fapt remarcabil de toți contemporanii, meritîndu-se a se face mai aproape, dar cu un ocol al căii ferate.

Anghel Saligny, unul din președinții „Societății Politehnice” înființată în acei ani, Șeful serviciului de poduri din Administrația C.F.R. și profesor la noua Școală Națională de Poduri și Șosele avea un prestigiu deosebit, recunoscîndu-i-se chiar în epocă rolul de pionier, promotor și activ factor al dezvoltării, afirmării științei românești, fapt confirmat prin realizările de seamă de mai tîrziu de răsărit european; marele pod metalic de la Cernavodă, Silozurile prefabricate din portul Constanța etc. Este clar că o asemenea personalitate nu putea fi criticată în presă, pentru greselna comisă cu gara din Rîmnicu Să-

rat.

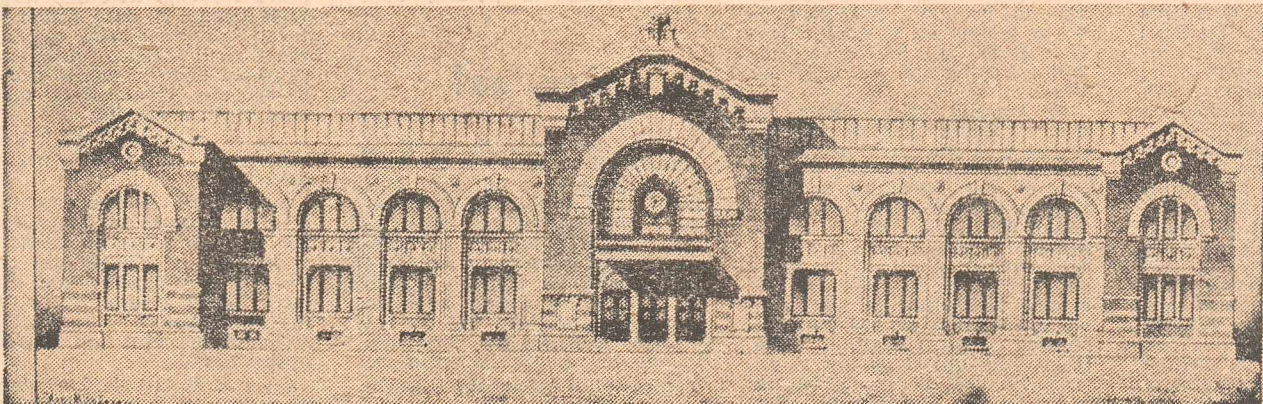
La 3 ianuarie 1898 se dă în folosință gara nouă proiectată de această dată de talentatul arh. Nic. Michăescu, gara ce făcea un tot unitar cu noul bulevard și prefectura (Consiliul de astăzi), dat în folosință în 1897. Trebuie de remarcat că de fapt acum se croia și orașul (și alte orașe) deoarece era o perioadă de cea mai mare importanță pentru țara noastră, organizarea vieții românești pe baza dezvoltării cu mijloace proprii: statul făcea mari investiții în toată țara, reclamate de conjunctura de modernizare, dotare și consolidare, a tînrului stat abia format în 1859 (Unirea celor două Principate) perioadă și de mari reforme (sistemul metric și crearea a tot felul de organisme de stat inițiate în faza de început de primul domnitor Al. I. Cuza). Dacă ne punem întrebarea de ce în mod cu totul surprinzător a rămas în „tradiție” că gara este făcută de Saligny, se observă că încă din articolul amintit în mod voalat, că ing. Saligny cu toate meritele incontestabile n-a fost inspirat cînd a plasat gara reședinței celui mai mare județ al țării, la mare distanță față de oraș — o gară nearătoasă — în final rezultînd o risipă de bani. Ori această proiectare defectuoasă afecta prestigiul ilustrului nostru înaintaș și pentru a nu i se știrbi reputația, „afacerea” a fost clasată, nu s-a vorbit despre ea, dar odată cu ea a fost îngropată și adevărata pa-

ternitate a noii gări. Localnicii nu aveau nici ei interes să-l știrbească prestigiul, deoarece Saligny era om al „locului”, născut la Serbănești — Focșani, ulterior tatăl său Alfred Saligny deschizînd chiar un pension de copii la Focșani, unde a învățat Saligny și fratele său Alfiș Saligny, celebru fiind și el, deoarece a condus primul laborator de analize și încercări de materiale de construcții din localul nou înființat al Școlii Naționale de Poduri și Șosele, fiind profesor-doctor.

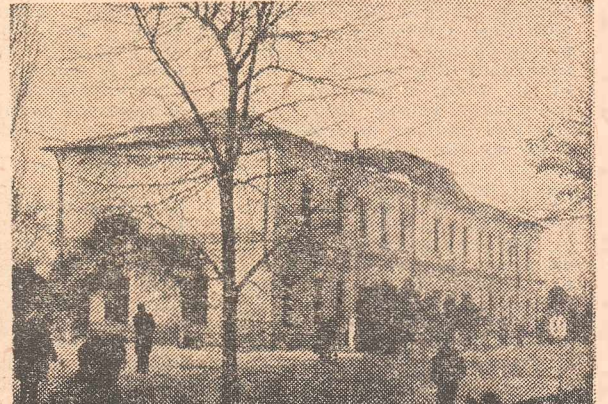
Se vede apoi în ceea ce privește arhitectura cum se leagă compozițional și ca elemente structurale celelalte creații ale arh. Nicolae Michăescu cu gara din Rîmnicu Sărat. Astfel, este izbitoare asemănarea fațadelor „casei Mița Biciclista” amintită la început, cu cea a gării din Rîmnicu Sărat — apare un stil propriu cu un limbaj arhitectural specific — ancadramele rotunde — cel mai izbitor dar și interesat fiind similitudinea între ferestrele de la al 2-lea etaj al casei amintite cu vitraliul imens al holului gării.

Se poate considera astfel ca prin repararea nedreptății — care dăinuie de aproape un secol — ce i s-a făcut arhitectului Nicolae Michăescu, istoriei arhitecturii i se restituie o filă interesantă dar pînă acum neștiută, iar conștiinței naționale i se dă o dimensiune nouă.

MUGUR CERNESCU ■
Arhitect

Acesta este proiectul gării conceput de arh. Nicolae Michăescu, prezentat în „Gazeta Săteanului”

Iar aceasta este adevărata gară realizată de ing. Saligny, în afara orașului

Ca în fiecare toamnă, centrul comercial al Bucureștiului cunoaște agitația specifică începutului de sezon rece. Vremea o însoțește în timpul anului; dimineața și seara, însă, amintesc apropierea iernii, așa că toată lumea se grăbește să cumpere haine groase. Mai ales pentru copii.

O privire fugară în raioanele de confecții pentru copii crează o imagine de relativă abundență. Te-ai fi așteptat, însă, la o explozie de culori, la o amelioreare bogăție de modele, vesele, originale, demonstrând bun gust, rafinament. Nu e nici o noutate faptul că în educarea a copiilor a bunului gust, a dragostei pentru frumos, vestimentația joacă un rol deosebit; ideea prevenit, constant, la fiecare din creatorii și factorii de decizie din Ministerul Comerțului Interior, Ministerul Industriei Ușoare, UCECOM pe care l-am întâlnit, cu care am discutat în aceste zile. Ideea corectă și generoasă, pe care ar fi firesc să o regăsim și în practică. Nu întotdeauna, însă, se întâmplă așa. Multe raioane cu confecții pentru copii au încă un aer tern, mohorât, oferind modele bătrânești, demodate, stin-gace, provinciale. „Prea mulți părinți pleacă încă din magazine mulțumiți că au găsit ceva potrivit sezonului și au încheiat în sfârșit alergătura căutării obositor, când firesc ar fi ca toți, sau, în orice caz, cel mai mulți să plece încântați de a fi cumpărat o haină ușoară, călduroasă, frumoasă colorată, cu un model original, modern” (din discuția cu Elisabeta Filip, mamă în căutarea unui înlocuitor de palton pentru fiica sa, pe care l-a găsit, „în sfârșit”, în magazinul „Cei trei ursuleți”).

Vizităm, împreună cu Doina Dănescu, șef compartiment creație îmbrăcăminte copil la Centrul de cercetare și proiectare pentru îmbrăcăminte al M.I.U., cadru didactic la Institutul de arte plastice, și Camelia Vlad, creator la Centrul de îndrumare a producției și creației din UCECOM, raioanele de confecții pentru copii ale citorva mari magazine: „Materna” din strada Bărăției, „Romarta copiilor”, „Cei trei ursuleți”, „Unirea”, „Cocor”. Sint privilegiate, unele chiar analizate în detaliu, zeci de modele de înlocuitori de palton, jachete matlasate, rochii. În topul alcătuit ad-hoc, se impun prin croiala îndrăzneată, culoare, gciia pentru fiecare detaliu regăsită în armonia întregului, jachetele îmblănite pentru băieți, de la I.C. Curtea de Argeș, impermeabilele pentru fete și bluzoanele pentru băieți ale I.C. Iași, ca și cele ale Cooperativei „Progresul” — Reghin, I.C. Vaslui sau „Tricotextil” Oradea; deasemenea, pantalonii și salopetele matlasate, în culori pastelate sau frapante, confecționate la I.C. Baia Mare. La polul opus, câteva dintre rochițele cooperativede „Arta meseriașilor” Pitești, „cu broderia foarte urit aplicată, cu druguri, care dau o notă bătrânească, demodată, cu linia groasă, ca și costumele pentru băieți realizate de I.C. Dorohoi, pe care comerțul se încapățânează să le solicite, deși sint urite, nu mai sint de mult la modă și, pe deasupra, nu sint nici funcționale”. Comentariile aparțin Doinei Dănescu. „Sint

încă prea multe mici neglijențe — intervine Camelia Vlad — care poartă modele ce ar putea fi reușite — o manșetă nefericit aleasă la pantalonii ecosez realizați de I.C. Rimnicu Sărat, pense „uitate” de pe tiparul de bază la rochițele pentru fetițe de patru ani (I.C. Călărași) pantalonii matlasați negri cu fermoare albastre foarte prost montate, cu nasturi albi, mult mai mari decât butonierele (I.P.P.C. Brașov), înlocuitori cu vata de matlasat ieșită prin materialul de bază” (Coop. „Drum nou” — Tirgu Jiu, de la care au fost „remarcați” în aceeași categorie a neexistenței și pantalonii pentru băieți prost finisați, cu un aspect ce mai curind s-ar potrivi unui om în vîrstă).

Greu de crezut, dar nici una din creatoare n-a recunoscut în magazine vreunul din modelele create de ea sau de colegii ei, ori acceptate de către centrele lor.

Care este, care ar putea fi explicația acestui fapt? Creațiile celor două centre sint, în marea lor majoritate, realizări de de înută, și ele ar trebui să se regăsească, identice, în magazine... „Centrul de creație al M.I.U. elaborează periodic stu-

lipsa bunului gust. Necazul începe mai tîrziu, cînd așteptăm modelele alese și primim în schimb, de la întreprinderile producătoare, scrisori explicative, enunțînd cauzele care împiedică realizarea produsului în condițiile inițiale. Din păcate, nu totdeauna ne putem permite să anulăm un contract „onorat” astfel; sintem obligați să acceptăm noile condiții pentru a nu rămîne fără fond de marfă în magazine”.

Iată, așadar, o rază de lumină. Însă pînă la descoperirea luminii care să clarifice lungul drum al confecțiilor pentru copii de la creație la magazine, sint multe aspecte ce se cer încă investigate. Iată, în primele trei semestre ale anului, au fost refuzate la recepție, pentru calitate necorespunzătoare, peste 170 000 piese de diverse confecții. În ce constau defectele semnalate? Butoniere festonate neatent, gulere și mînci montate incorect, buzunare asimetrice, defecte de țesătură pe părțile vizibile ale confecțiilor, țighele inegale, fermoare neasortate, căptușeli de culori nepotrivite. „Li se adaugă și unele din modelele provenite de la unitățile CENTROCOOP-ului și ale consiliilor populare care, arată Ion Mazilu, director adjunct al Direcției comerciale confecții tricotate încălțăminte a M.C.I., nu au centre de creație. În acest sens, sint necesare măsuri de asigurare a modelelor după care să lucreze aceste unități de la centrele de creație. Din păcate, chiar creatorii noștri foarte buni uită adeseori că țesătura e primul element ce trebuie creat, că este nevoie, pentru confecțiile destinate copiilor, de materiale specifice vârstei, că există sarcini expresse și în privința utilizării materialelor refolosibile. Și o altă problemă — restanțele în livrări, ce dereglează grav aprovizionarea magazinelor cu marfă, obligîndu-le, adesea, să accepte și articole executate necorespunzător, pentru a nu rămîne cu rafturile goale”. Citeva exemple numai: I.C. Turnu Severin datoră comerțului, la începutul acestei luni, 11 000 pantalonii stofă băieți, 68 000 cămăși cu mîncă lungă, I.C. Oradea, 24 000 pijamale finet, I.C. Călărași, 50 000 rochii de stofă și 19 000 fuste.

Către magazine continuă să sosească mașini încărcate cu marfă. Toată lumea, fără nici o excepție, ne-a asigurat că printre hainele groase de sezon, ce se vor găsi în aceste săptămîni în magazine, multe vor fi deosebite. Cu condiția să semene cu modelele contractate, au adăugat. Peste o lună vor avea loc contractările de măr-furi pentru semestrul întîi al anului viitor. Colectiile sint definitivitate, se finalizează contractările. Nu ne rămîne decît să sperăm, împreună cu Nicolae Gănculescu, directorul Direcției comerciale confecții, textile, încălțăminte din M.C.I. că de această dată, comerțului i s-au oferit „colecții reale”, din materiale la îndemîna producătorilor, și că aceștia își vor respecta întocmai contractele, alît ca termen de predare, cit și ca fidelitate și calitate a reproducerii modelelor.

ROXANA PAICU
MANOLESCU

Note

cit au putul, cum au putut de această bătrînă, au și ei familie, copii, poate unii dintre ei sint chiar extenuați. Toată stîmna pentru gestul lor, toată căldura sufletească pentru Valentina Banu care este acum cea mai apropiată ființă de pe lume pentru această nefericită bunică. Ea se zbate pentru Zoe Gheorghiu deoarece acel hîd „pentru că” intervine în această viață singură. Valentina Banu a scris redacției Flacăra: „În ziua de 5 iulie am fost chemată la sedința comitetului de bloc din Soseaua Pandurii, nr 60, subsemnata avînd calitate de cenzor în asociația de locatari. Pe ordinea de zi „problema Zoe Gheorghiu”. Din discuții am aflat că este o fostă profesoară de istorie, cu o scleroză avansată și cu toate că are o pensie de 1973 lei trăiește din mila vecinilor. Singura nepoată care ar fi putut s-o îngrijească a refuzat și a dat o declarație care în momentul de față se află atașată la dosarul de punere sub interdicție, nr. 317-12 A care se află la judecătoria sectorului 5, la Procuratura sectorului 5, pentru a verifica și audia martorii. În procesul-verbal mi-am luat obligația să-i administrez

pensia și să am grijă de Zoe Gheorghiu pînă la definitivarea formelor de internare într-un cămin-spital. Așa am cunoscut-o pe fostă profesoară Gheorghiu Zoe, un om liniștit, la care clipele de eclipsare a rațiunii se intercalau cu momente de luciditate, o bătrînă cuminte care nu crea probleme. La întocmirea formelor de punere sub interdicție, fără de care nu poate fi internată pentru a fi îngrijită și avea o viață normală, au intervenit probleme complicate, cu care mă zbat”.

Pe această cale, poate, cei care au inimă fierbinte, care se consumă și pentru durerea altuia, vor găsi un mijloc s-o ajute pe Zoe Gheorghiu să poată ajunge repede într-un cămin-spital. Valentina Banu, acest minunat suflet, care a luat-o sub aripa ei ocrotitoare pe blînda și singuratică bătrînă, are nevoie, în multe ei drumuri pe la autorități, de usi deschise pentru urgența inițiată. Zoe Gheorghiu are 62 de ani și un organism uzat de boală. Nu se poate ca un cămin-spital s-o primească pe această bătrînă pînă la rezolvarea actelor legale? Avem cunoștința de bătrîni

Mai de preț decît tot aurul lumii

Regăsire

Nenorocirea a venit ca din senin. De fapt nu chiar! Tuna și fulgera în acel mai din 1942 de parc-ar fi fost în luna lui cup-tor. Un trăsnet a ucis o femeie ce ieșea la munca cîmpului. Și în familia lui Bercea s-a așternut jalea. Cinci copii rămăseră orfani. Nu erau singurii orfani din Giulești Maramureșului în anii negri ai războiului și ocupației horthyste. Dar orfani de mamă erau puțini. Și un tată nu se descurcă asemenea unei mame. Cu atît mai greu, cu cît cel mai mic dintre cei cinci orfani din familia Bercea avea doar nouă luni. Era Ana. Se născuse după Vasile, care abia împlinise doi ani. Ceilalți, ceva mai mărișori, între nouă și cinci ani. Așa că Bercea a hotărît...

Dar s-o lăsăm pe Maria, fetița care avea șapte ani în acea vreme, azi Maria Gogotă, să povestească în graiul colorat al plaiurilor din apropierea confluenței Izei cu Mara. „Tata s-o socotit că nu ne-ar putea ține și s-o gîndit să ducă doi, care-s mai mici, la Casa de copii. I-o luat, le-o făcut acle și i-o dus dincolo de Siret, la Mukacs, care era tot sub ocupație. Pe ceilalți, doi, i-o luat bunicii. După aceea, săracu tata, s-o căsătorit și o avut cu cea de-a doua firmice încă șase copii. Da cînd i-o dus la Mukacs pe mine m-o dus la Sighet să am grijă de băiatul femeii care l-o însoțit. Că era musai să fie o femeie cu el, că Ana avea numai nouă luni; că un tată nu poate să meargă atîta distanță cu un copil mic...Și aveam o durere în suflet cînd i-o dus...! Și o trecut anii și mă gîndeam tătă ziua, da și noaptea mă trezeam cu gîndul: trăiesc or, or murit? Că n-am știut de ei, că ce s-or fi făcut cu ei”.

Și totuși, Maria mai credea că cei doi — frate și soră — sint încă în viață. Această credință i-a susținut-o și Ștefan Gogotă, cu care s-a măritat. Amîndoi au început să scrie în Ungaria, în Ceboslovacia, în Germania, apoi în U.R.S.S. Iar cînd a aflat că în timpul războiului Casa de copii a rămas printre puținele clădiri care n-au fost distruse, Maria și-a întetit demersurile.

Și iată că, după 37 de ani de la război, Maria Gogotă a primit o „carte” de la Crucea Roșie din U.R.S.S. „Că cei doi trăiesc! Vasile Bercea la Novosibirsk, iar Ana la Sambor, în regiunea Lvov.

Maria Gogotă povestește:

„Le-am scris, le-am trimis fotografii... Da' eu mă gîndeam că nu mai au încredere că ei sint pe aici...” că răspunsul în-tîrzie. Eu nu știam dacă mai vorbesc românește. P'ormă am aflat, cînd o vînt carte de la Vasile din Novosibirsk. Și el o crezut, și s-o bucurat. S-o văzut din scris că se bucură. Și l-am întreat că, dacă vrea să vie încoace și mi-a răspuns că să le fac o chemare. O căutat pin' o găsit un om acolo, la Novosibirsk, care o vorbit românește, om de suflet... O trecut un an-doi și o venit. Apoi la noi o fost sărbătoare. Neamurile or venit, că avem neamuri și pin' satele vecine, multe neamuri or venit, să-i vadă. Că Vasile o venit cu femeia lui și cu o „coconă” de trei ani și jumătate... Apăi tati or venit să-i vadă. S-așa semăna cu tata, că toți or observat. Și el o gîndit așa: o vrut să-l vadă din prima clipă pă tata că, dacă nu-i adevărat, că ei nu s-o știut de unde-s... Și tata era la pat nu s-o mai putut ridica și de două ori pe zi mergea la tata... Și to sputu o zis: vai ce samănă cu tata, ce samănă... S-așa că o bine s-o aflat aice. Au plecat după două săptămîni. Înainte ne-a luat datele și apoi ne-o făcut chemări, Mie, la Vasile Birlea, un ficior de aici ce știe vorba rusăște, și la ficioru noster. Ne-am dus și noi acolo. D'apă dacă el așa o vrut. Ne-am dus să vedem cum stă el acolo. Ii tare departe. Am mers cu avionul nu știu cite ceasuri... Eu eream îngrijorată că niciodată n-am fost în avion... Și ne-om dus și om văzut. Și ne-o ajutat acolo un om bun, care a plîns primul cînd o citit scrisoarea mea dintii către Vasile...”

Grea povară a dus această femeie simplă în sufletul ei. Un suflet de țărancă maramureșeană, un suflet hrănit cu speranță și forță de rezistență, moștenite de la moșii și strămoșii ei, care au păstrat neclingite valorile națiunii noastre în pofida vitregilor istoriei. Războiul a trecut de mult, dar cite răni, multe încă necicatrizate, a lăsat el în viața și sufletul oamenilor. Și oamenii speră. Speră și cred că nu le va mai fi dat să mai trăiască marile drame ale războiului și nicei drame mai „mici” ca și cele pe care le-a trăit Maria Gogotă, o femeie simplă, dar cu suflet mare, din Giulești de Maramureș. Sănătate fie Marie!

MARIN DRAGOȘ

Nu sînteți singură, Zoe Gheorghiu!

Vine clipa cînd, mai mult sau mai puțin avem nevoie nemijlocit de ceilalți. Viața unei femei bătrîne este lăsată pe seama deciziei unor acte și a mi-losteniei unor vecini. Octogena-ra Zoe Gheorghiu a urcat muntii în pas alergător, a dansat pînă-n zori, s-a luat la trîntă cu viața, a fost ani în sir profesoară. Dintre fosti ei elevi nici unul nu s-a mai înteresat de Zoe Gheorghiu, bătrî-nul lor dascăl care le-a deschis gustul pentru istorie, i-a făcut să fie mîndri cînd oștile române înăltau tricolorul pe o-redută. Nu cred că aceste pretenții de ordin moral sint exagerate, dar oricum, mă întreb, legăturile de sînge nu mai fac doi bani? Zoe Gheorghiu are o nepoată, Ecaterina Crisăescu, care nu i-a mai deschis usa de nu se mai știe cînd pentru că „are de îngrijit un băiat și nu poate, nu poate, e extenuată” (sint chiar cuvintele dînsel).

Vecinii de bloc s-au îngrijit

care au familie și totuși au fost acceptați în aceste cămine-spital. Inimioasa Valentina Banu, pe lingă problemele familiei ei, merge la notariat, la judecătoria, la spital, la cumpărături, păstrează fiecare bon pentru decontare, petrece ceasuri întregi stînd de vorbă cu Zoe Gheorghiu. S-o lăsăm singură numai pentru că este singura care a vibrat la necazul unui semen?

Așa, nu!

Lume neobișnuit de multă la Nulăru, centrul nr. 7. Un bărbat este încărcat cu două plăpumi grele, o bătrînă abia răsuflă cu doi saci care o cocăresc, multe gospodine au geamantanul doldora de haine și lenjerie. Nimic deosebit pentru un centru specializat în afara anuntului, nelocul lui, de la intrare: „Mă întore imediat”. Lumea în stradă, așteptînd, se întreba joi, 5 noiembrie, la orele 16.00, cit de „imediat” se va înapoia lucrătorea de serviciu, care și-a permis, încă nu știm

din ce motiv, să tragă oblonul în timpul programului. La ora 16.30 apare, în profesionalul halat bleu, peste care și-a tras în grabă o vestă, cu o plasă pe care abia o cară. Cartofi și alte cumpărături. Remarcile, firești, din partea celor care o așteptau în stradă, o lasă indiferentă. Niçi un cuvînt din partea „mult prea așteptatei”, măcar o scuza formală. Descuie lacătul magazinului și cu cel mai natural comportament, parcă atunci ar fi început programul, primește lenjeria într-o perfec-tă detașare de starea de indignare a celor din jur.

„Si ce o să-mi faceți? Ii cl-tesc gîndul. Ați inghitit-o și pe asta!”

Sigur, șefii compartimentelor de producție de la Nulăru nu pot trece în orice moment de „eclipsă” a activității prin centre, dar vor lua cunoștință, măcar în acest fel, de fragmentarea nepermisă a timpului de producție de către unii lucrători nedisciplinai.

Cum ar fi fost dacă și vînzătorul de la aprozar ar fi pus un bilet „mă întore imediat”, cu gîndul să-si ducă rufe la Nulăru?

Un bun al tuturor, în grija fiecăruia:

ENERGIA

S-o producem potrivit planului!

S-o folosim potrivit normelor!

C.I.L. Pipera,

o gospodărie bine chibzuită

Amplă acțiune de înregistrare a consumurilor de energie ● Au dispărut sustragerile, dar au apărut restanțierii ● Blocuri care așteaptă legătură directă pentru a economisi energie ● În întreprinderi — măsurile ferme pentru încadrarea în cote au generat chiar economii ● La C.I.L. Pipera, a fost economisită energie echivalentă a două zile de muncă ● Rumeșul folosit drept combustibil pentru producerea curentului electric ● Măsuri ferme pentru înlăturarea oricărei forme de risipă.

Pe cunoscuta platformă industrială bucureșteană Pipera, Combinatul pentru prelucrarea lemnului are o poziție aparte. Este unicul furnizor de energie tehnică din platformă.

El asigură pentru întreaga platformă agenții termici necesari pentru termoficare și tehnologie, inclusiv apa fierbinte. Combinatul este un mare consumator de energie electrică și de gaze naturale. Este de așteptat ca, mai ales în aceste cazuri, soluțiile tehnice, buna organizare a procesului de producție, disciplina fermă în toate sectoarele de activitate, angrenarea fiecărui om al muncii în această campanie de economisire a fiecărui KW și metru cub de gaz metan, lansată încă odată în termeni clari, imperativi de recentul Decret, să dea roadele scontate.

Pentru a înlătura un fals suspens, să spunem că la Secția mecano-energetică a combinatului aflăm de la primele cuvinte că într-adevăr așa se întâmplă aici. Ne lămurim mai în amănunt inginerul Nicolae Lucian.

— Pentru a ne referi la cea mai apropiată perioadă, decada 1—10 noiembrie, spunem că am încheiat-o cu o economie față de cotele planificate de 84 000 KWh și 125 000 metri cubi gaze naturale, ceea ce ar însemna consumul normat pe două zile. Deci, două zile din zece am funcționat, e un fel de a spune, fără să consumăm energie. Centrala noastră, dotată cu grupuri turbogeneratoare, este racordată la sistemul energetic național, iar energia electrică pe care o producem este destinată consumului propriu. Sistemul interesat să producem cât mai mult curent electric, degețind rețeaua IDEB, la un preț avantajos din punct de vedere al consumurilor specifice de combustibil. În centrală, în

afară de gazele naturale, se folosesc combustibili extrem de ieftini, deseori lemnoase neindustriale — rumeșul și praful de lemn.

La C.I.L. Pipera, sezonul rece a găsit pe toată lumea pregătită. Încă din vară toate capacitățile, instalațiile și agregatele energetice, au fost revizuite și reparate. În paralel cu reparația capitală a cazanelor a fost făcută și modernizarea cazanelor recuperatoare care folosesc resurse energetice combustibile refozibile.

Din experiența anilor trecuți, am constatat că cele două cazane recuperatoare pot funcționa cu o singură pompă și cu un singur ventilator. În vară am adaptat schema și tubulatura în consecință. Rezultatul a fost o reducere a puterii absorbite cu 160 kw. Asta se petrece în cadrul CET. Tot din vară am revizuit toate instalațiile termice ale conductelor. De altfel, aceasta este o preocupare permanentă de-a noastră. În paralel, au fost finalizate și o serie de măsuri tehnologice, vizând modernizarea proceselor de fabricație, cu repercusiuni asupra calității produselor, a indicatorilor, dar și a reducerii consumului de energie. S-a extins și se extinde în continuare exhaustarea locală, prin folosirea sacilor de colectare și a ventilatoarelor lângă fiecare mașină. Asta împiedică exhaustarea aerului cald din hala de fabricație. Automatizarea operațiilor de pulverizare lacuri elimină timpul morții din tunelul de uscare.

În încheiere, să subliniem câteva măsuri organizatorice, care deși nu au în ele un caracter de noutate, ele mai pot fi întinse și în multe unități industriale, sunt stipulate prin chiar Decretul apărut, prin alte indicații ale conducerii de partid și de stat, la C.I.L. Pipera sint

aplicate cu maximă răspundere și fermitate. Aici poate fi căutată în mare parte cheia succesului. La începutul fiecărei luni cota primită este defalcată pe secții. Consumul de energie se urmărește pe palier, nivelul secțiilor și pe ore la nivelul combinatului, asigurându-se posibilitatea luării măsurilor operative în caz de depășire a puterilor. Este pus în funcțiune un program strict pentru aplicarea tranșelor de limitare a consumului cu nominalizarea receptorilor ce vor fi deconectați. Imediat după apariția Decretului, s-a reactualizat Comisia energetică. S-au înființat subcomisii pe secțiile de producție. Acestea urmăresc încadrarea în consumurile aprobate,

fiind răspunzătoare de eventualele depășiri. S-a acționat în continuare pentru reducerea consumului neproductiv cu 30 la sută, așa cum impune Decretul prin reducerea iluminatului în birouri, magazine, culoare, în spații rar folosite.

În tot ce se întreprinde în combinat, se mizează pe spiritul muncitoresc, pe disciplină și înțelegerea exactă a nevoilor economiei noastre, pe aportul fiecăruia la locul de muncă.

Aici, ca și în multe alte locuri de muncă, s-a demonstrat că ceea ce se cere de la noi privind gospodărirea energiei este posibil. Este nevoie de participare totală, de seriozitate.

OPREA GEORGESCU ■

Atitudini ferme și muncă susținută

La această oră, toți oamenii muncii de la centralele de incalzire ale I.D.E.B.-ului sint pe teren, în vederea citirii contoarelor de la populație pentru stabilirea indexului zero, de la care se va porni în contabilizarea consumurilor stipulate de recentul decret privitor la energie. În vizita făcută la câteva centre din Capitală, aceeași activitate febrilă de aducere la zi a caietelor de evidență. La Centrul numărul 8 Grand nu l-am găsit decât pe șeful centrului, subinginerul Dan Ștefan Oprisan, ceilalți oameni fiind în plină activitate pe teren. O primă remarcă îmbucurătoare. Pe baza înregistrărilor făcute în zilele precedente și a constatărilor pe teren, oamenii centrului n-au sesizat nici un caz de sustragere a energiei. Au fost descoperiți unii cetățeni cu consumuri peste cele obișnuite și, de la caz la caz, au fost avertizați sau au avut loc discuții privind reducerea consumului de energie. Imediat după încheierea acestei operațiuni, lucrătorii centrului vor începe o vastă acțiune de control al consumurilor exagerate, în vederea stabilirii unor modalități de reducere a acestora și de înlăturarea risipei. În plus, această evaluare a consumurilor individuale a dus la constatarea că pe raza centrului 8, pierderile la consumul casnic sint foarte foarte mici. Ace-

leași răspunsuri le-am primit și de la subinginerul Liviu Stănescu, șeful centrului nr. 6 din cartierul Drumul Taberei. La centrul nr. 1 din strada Braziliei, subinginerul Gheorghe Lăzărescu făcea aceeași constatare: cazurile persoanelor care au sustras energia este extrem de rar, față de alți ani, cind el era mult mai frecvent. Doar în zona Calca Griviței există o serie de consumatori care nu și-au achitat contravaloarea energiei folosite. După scurgerea termenelor legale, lucrătorii centrului au purces la intruperea energiei și, mai apoi, la demontarea instalației. Cu toate acestea, cei în culpă, în loc să-și achite datoriile, au refăcut sau improvizat instalații și, în ciuda intervenției organelor de miliție, ei continuă să beneficieze de energie electrică, numai că de data aceasta fără contor, în mod abuziv și ilegal. Pentru sumele datorate, I.D.E.B.-ul i-a acționat în judecată pe debitorii, a câștigat și a obținut sentința executorie. Cu toate acestea, întreprinderea nu reusește să-și recupereze banii. Numai la centrul nr. 1 facturile neachitate se ridică la aproximativ două milioane lei. În plus, a apărut și situația blocurilor noi din cartierul Aviației. Sint 15 blocuri noi, racordate la energia electrică, dar neracordate la rețeaua de gaz. Avind aceste probleme

create de constructor, locatarii blocurilor sint obligați să recurgă la energia electrică pentru toate cele necesare gospodăriei, situația transformându-i automat în mari consumatori casnici.

La centrul de distribuție energiei Nord, aflat tot pe strada Braziliei, maistrul Adam Păunescu, șeful de centru, răspunde sesizărilor instituțiilor și oamenilor muncii. Bunăoară, un cetățean de pe Șoseaua Ștefan cel Mare nr. 36—37, scara 1, sesiza faptul că la parterul blocului se află doi stâlpi din beton, abandonati fie de constructor fie de I.D.E.B.. Urmează o lămurire — cui aparțin — și ridicarea lor. Două sint lucrurile cele mai importante la această oră, la centrul Nord. Primul este controlarea și verificarea consumurilor la marile întreprinderi, atit la încadrarea în cotele de energie repartizate, cit și în palierele (consumul pe ore) indicate. În procesul verbal încheiat de Nicolae Ionescu la I.A.E.M.I. de pe strada Fabrica de glucoză 9—11 se consemnează faptul că amintita întreprindere se încadrează în cotele repartizate, ba chiar a reușit să obțină unele economii la consumul de energie. De altfel, șeful centrului ne spune că dintre toți marii consumatori de pe raza centrului, doar unul singur, Moara Dimbovița, a avut unele depășiri pe palier, la nivelul cotelor repartizate, ea reușind totuși să se încadreze. Celelalte întreprinderi (I.T.B. — URAC, Întreprinderea de avioane etc.) încadrându-se corect în cotele repartizate. Dar centrul controlează și alte 20 000 de cooperative, ateliere meșteșugărești, magazine, mici consumatoare de energie, dar care trebuie controlate îndeaproape. O a doua problemă privește reducerea iluminatului public la 20%, în vederea reducerii consumului de energie. Pentru aceasta, lucrătorii centrului, cei care au în grijă rețeaua de distribuție a energiei de la stația de transformare pină la consumatori, constituți în echipe, procedează la reducerea iluminatului public, fără a afecta intersecțiile și trocerile de pietoni.

La toate cele patru puncte vizitate se lucrează din plin. Gospodărirea energiei și înclădirea porților risipei sint cuvinte de ordine care au generat atitudini ferme și o muncă susținută.

BOGDAN NISIPOLU ■

Note

Nu abandonați parcul...

Nu abandonați parcul, sau grădina de lângă casa dumneavoastră, nici toamna, nici iarna... Am trecut ieri prin Herăstrău, de la Piața Științei pină la Piața Aviatorilor. Crezusem că au căzut toate frunzele copacilor, că acum sint golasi și tristi... Crezusem că florile sint îngropate pentru iernat, că a început amortirea pământului...

Ce minunat m-am simțit singură printre hectare de natură! Ici-colo, cite un trecător — care saluta, deși nu ne cunoașteam, dar în această imensitate era nevoie de o apropiere. Parcul nu mai era, ca vara, o Cale a Victoriei.

Prin frunzele copacilor goarele decupa o dantelă unică, mă călcat pe covorașe moi, vegetale. Minunată ideea că nu au fost măturate mii de frunze, este un splendid tablou galben spart doar de albastrul cerului. Alea trandafirilor, fără nici una din podoabele care i-a dat numele, e solemnă și îndeamnă la reve-

derea conturilor personale. Lacul încremenit, fără bărci — podoaba lui — e adânc în meditație pină la primăvară. De culoarea otelului, cu scilpiri roșietice, nu mi-am putut lua ochii de la el, cit am traversat parcul. Grădinarii lucrau, ca-n luna mai, puneau în pământ plântuțe, nu le știu numele, dar, spuneau ei, „în ciuda fârturii lor minuscule sint atât de rezistente la frigul și ploile toamnei”.

Eram singură dar înconjurată de vocile naturii. N-aș îndrăzni să afirm așa ceva în fata unui psihiatru, dar dumneavoastră mă înțelegeți altfel...

O plimbare în fiecare zi, de o jumătate de oră, printre copaci, ființe tăcute și discrete, face cit un pumn de medicamente, normalizează tensiunea, pune pace-n gânduri, le ordonează...

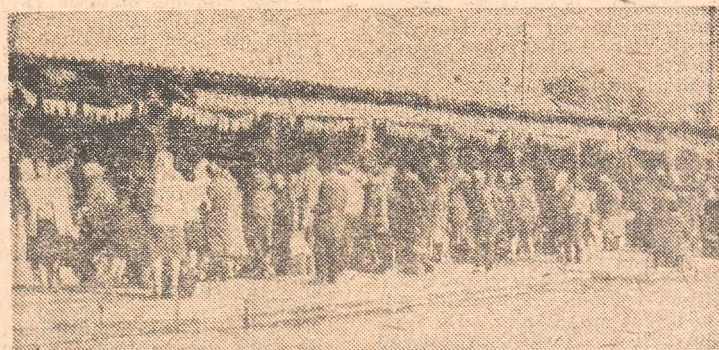
Reintrarea în fluxul circulației, în zgomotele orașului, în strigătele, uneori nemanierate, ale oamenilor de pe un trotuar pe celălalt se face lin, pe neobservate, pentru că ochii mei păstrează un cimp galben cu un soare roșu, ca într-un tablou de Van Gogh.

CARMEN DUMITRESCU ■

Tîrgul — bucuria unei sărbători

Fiecare tîrg intră în tradiția unui anotimp. Fiecare tîrg adună, în forfota sa, bucuria unei sărbători. Fiecare tîrg de toamnă adună belșug în casele oamenilor.

Zilele acestea, la Vălenii de Munte, în spatele gării, pe un loc viran, pe iarbă, peste noapte, prin ploaie, s-a ridicat un adevărat bazar cu... de toate. Rolul său? Mai buna aprovizionare a populației, prin concentrare, într-un spațiu de aproximativ 300 de metri pătrați, a tuturor produselor ce interesează cetățeanul; precum și diminuarea stocurilor de mărfuri prin realizarea unei viteze de circulație crescute. „Tîrgul cooperatist de toamnă-jarnă” organizat de Depozitele UJECOOP Prahova din Vălenii de Munte, din inițiativa șefului de depozite Nicolae Diaconu,

povoazat ca un iarmaroc, la alte dimensiuni, fireștii, și cu alt design, a atras în citeva ore sute de vizitatori, fie ei doar trecători, fie simpli curioși, dar care n-au plecat fără să cumpere ceva. Pentru că, toate vîrstele, cu toate gusturile, găseau în acest „bazar” ceva să le placă. Se află aici, bine ordonate, toate la vedere, ca-ntr-o expoziție, de la ace și ață, lanțuri și cuie pină la articole de lux și podoabă, de la mici unelte agricole pină la mașini de spălat ultramoderne, de la stambă metraj pină la confec-

ții elegante, de la lină în gheme pină la tricoteje în linie modernă; televizoare, aparate de radio, produse casnice, de parfumerie, produse alimentare, de patiserie, cofetărie, caramange-rie etc., etc.

Nicolae Diaconu, „cap de comerciant” apreciat în toată zona era fericit pentru această aranjare apreciind că tîrgul cooperatist este un mijloc eficient de confruntare cu cetățeanul, de consultare a gusturilor acestuia și de satisfacere a lor.

ELENA ȘTEFĂNESCU ■

În concepția României, a președintelui Nicolae Ceaușescu, noua gândire, determinată de noile realități complexe ale lumii contemporane, trebuie să vizeze rezolvarea, cât mai urgentă, pe calea dialogului, a negocierilor, a problemei fundamentale a epocii noastre — asigurarea păcii, prin măsuri susținute de dezarmare, în primul rând de dezarmare nucleară. Totodată, secretarul general al partidului a atras atenția, în repetate rânduri, asupra necesității de a se elimina fenomenul subdezvoltării, unul din motoarele perpetuării relațiilor inechitabile între state, al exacerbării tensiunilor pe plan mondial, impactul negativ al acestui fenomen fiind potențat la dimensiuni insuportabile de criza economică mondială.

Subdezvoltarea este rezultatul secolelor de dominație colonială, care au condamnat majoritatea popoarelor lumii la o economie de subsistență sau „de supra-viețuire”, cum o mai denumesc unii economiști. În anii '60 și '70, țările în curs de dezvoltare au obținut o serie de realizări în eforturile majore de atingere a independenței economice. Acest lucru este evidențiat de dinamica și nivelurile unor indicatori economici principali, referitori la creșterea economică, dezvoltarea industrială și agricolă, participarea la diviziunea internațională a muncii. Astfel, în anii dezvoltării independente au crescut considerabil ritmurile de ansamblu ale creșterii economice în țările din Asia, Africa și America Latină, care au depășit de peste 2,5 ori ritmurile din perioada precedentă, de exploatare colonială. Dacă în anii 1913—1950, ritmul mediu anual de creștere a Produsului Național Brut a fost în aceste țări de 2,1 la sută, în anii '60 s-a ajuns la un ritm de 5,6 la sută, iar în anii '70 de circa 6 la sută.

Criza care a afectat întreaga economie mondială a lovit, în prima parte a anilor '80, în primul rând țările în curs de dezvoltare, unde fenomenele de criză au căpătat dimensiuni fără egal în perioada postbelică, cu efecte devastatoare și cu consecințe care pun în pericol întregul proces al dezvoltării lor economico-sociale viitoare.

Statistici ale Organizației Națiunilor Unite, ale altor

organizații relevă marile decalaje ce continuă să existe între lumea bogată și lumea săracă, între țările industrializate și cele în curs de dezvoltare. Astfel, statele dezvoltate obțin jumătate din producția mondială agricolă, folosind doar circa o zecime din forța de muncă din această ramură a economiei mondiale. Țările slab dezvoltate — considerate „agricole” pentru că în proporție de 60 la sută populația lor depinde de agricultură — realizează mai puțin de jumătate din producția agricolă, deși utilizează 55 la sută din terenurile cultivate și peste 9 zecimi din forța de muncă agricolă pe plan mondial. Datorită slabului lor nivel tehnic și metodelor ineficiente la care sînt nevoite să recurgă, statele în curs de dezvoltare

Realități noi, o nouă gândire (II)

sînt pe ansamblu importatoare de cereale. S-a calculat că animalele din lumea bogată consumă cam tot atâtea cereale cit 2 miliarde de locuitori din țările slab dezvoltate. Asimetria gravă se înregistrează în domeniul tehnologiilor — un sfert de omenire, concentrată în țări dezvoltate dispune de 5/6 din echipamentul mondial de producție. Aceste realități nu rămîn fără consecințe — a zecea parte din populația lumii — reprezentînd lumea bogată — realizează și își însușește din produsul național brut aproape tot atît cit restul celorlalte 9/10. Deși în țările în curs de dezvoltare trăiesc trei sferturi din locuitorii planetei, numai 1/7 din creșterea produsului brut pe ansamblu a revenit în ultimele două decenii acestor țări. Pentru o jumătate din populația lumii, venitul zilnic se situează sub 1 dolar pe locuitor.

Aceste cifre și date statistice se concretizează în realități dramatice: aproximativ 800 de milioane de oameni care suferă de malnutriție, circa 850 milioane de pămînteni care nu au acces la luminile științei și

culturii, neștiind să scrie și să citească, peste 2 miliarde de oameni care nu beneficiază de apă potabilă și alte consecințe la fel de tragice.

Un impact deosebit de negativ l-au avut nivelurile nejustificate de înalte la care au ajuns ratele dobînzii pe piețele internaționale de credit, amplificarea crizei datoriei externe, totalul lor fiind estimat la uriașă cifră de 1200 miliarde dolari, persistența unor masive deficite bugetare în țările capitaliste dezvoltate, mai ales în S.U.A. Crahul de la bursele de valori și devize din Occident, care a alarmat în ultimele săptămîni întreaga lume economică capitalistă, constituie un avertisment că o asemenea politică nu rămîne în cele din urmă fără consecințe chiar asupra promotorilor ei.

Așa cum arată secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, o țesere din actuala situație nu mai poate fi bazată pe vechile practici de exploatare a unor țări de către altele, fiind nevoie de o politică nouă, de relații noi, prin care să se susțină cauza dezvoltării economico-sociale independente a popoarelor. Popoarele din țările în curs de dezvoltare trebuie să li se asigure cît mai curînd accesul la cuceririle științei și tehnicii. De asemenea, aceste state au nevoie de ajutor pentru a-și pune în valoare bogățiile în cadrul unei noi diviziuni internaționale a muncii, pe bază de deplină egalitate, în care să fie stăpîne pe bogățiile proprii. Pornind de la cerințele coexistenței pașnice, se impune ca toate statele să renunțe la vechea gândire în ce privește relațiile de inegalitate, pentru că numai așa se poate deschide o perspectivă nouă spre secolul viitor, spre mileniul al treilea. În acest sens, tovarășul Nicolae Ceaușescu relevă că este stringent necesară o schimbare de atitudine față de țările în curs de dezvoltare: „Să se pună capăt situației în care acestea sînt exploatare de către un grup de țări! Această problemă cere într-adevăr o soluționare nouă, comună, o abordare și o gândire nouă”.

ION VIRGIL ■

Adepții lui Belzebut

Lucifer nu și-a pierdut adoratorii în Occident. Potrivit unui sondaj al prestigiosului institut Gallup, 17 la sută din persoanele consultate din Franța, 38 la sută din Norvegia și 67 la sută din Grecia cred în existența „îngerului căzut”. Circa 10 milioane de americani au luat parte, cel puțin o dată în viață, la ședințe de magie, la „mese negre” și chiar la „orgii ale vampirilor”.

Un pastor din Rock Island (statul american Illinois) aprecia că acest val de credință în demon „constituie o epidemie, similară cu toxicomania și pornografia”. În Statele Unite, pentru 2—3 dolari, se poate achiziționa un manual complet de magie neagră sau chiromanție. Mai mult chiar, tehnica modernă nu a întîrziat să-și spună cuvîntul și în acest domeniu: pe piața produselor electronice se pot cumpăra dispozitive complexe de înregistrare a mesajelor venite direct din Infern !!!

Cei mai zelosi adepți ai lui Belzebut sînt cei din Europa occidentală. La Manchester se găsește sediul „Bisericii lui Satan”. „Societatea lui Asmodeu” și „Biserica judecării de pe urmă” au „parohii” în diferite orașe din Italia, R.F.G. etc. Potrivit experților, circa 20.000 de locuitori ai Republicii Federale Germania sînt adepți fideli ai lui Lucifer, iar 6,8 milioane de persoane (circa 11 la sută din populație) cred în eficiența vrăjilor. Iar vrăjitoarele și vrăjitorii nu ezită să se manifeste. Mai exact, „vrăjitorii la modă”. Au fost constituite societăți secrete în peste 70 de localități occidentale. Schimbînd mătura tradițională cu un Mercedes mult mai contemporan, adoratoarele lui Satan se adună în păduri pentru a organiza baccanale, în timpul cărora femeile cad în transă, dansează în veșminte cît mai sumare dacă acestea există în general, în jurul focurilor de tabără, chipturile pentru „a intra în contact cu natura și forțele Cosmosului”.

Această diavolomanie i-a contaminat și pe copii și pe tineri. Circa 7.000 de adolescenți sînt adoratori ai „Răului”. De fapt, un cult al forței degenerînd adeseori în violență pură. Astfel, în luna iunie, într-o pădure din apropierea localității Lüdighausen (în vestul R.F.G.), René, 16 ani, și Elsa, 14 ani, membri ai grupării „Prietenii lui Lucifer”, au tăiat venele de la mina unui tovarăș de-al lor în vîrstă de 15 ani, în cursul unui sacrificiu ritual.

Annual, în R.F.G. se înregistrează 60—70 de procese în cadrul cărora se judecă acțiuni criminale determinate de pre-judecăți religioase care au dus la asasinare și incendii, mutilări și vandalism. Nici anima-

lele nu au scăpat fervei luciferice, presa relatînd actele de cruzime la care se dedau aceștia în cursul unor sacrificii magice. Totuși, în întreaga existență a R.F.G. nici un profesionist al științelor oculte nu a fost încă condamnat pentru asemenea fapte. Poate pentru că acum, spre deosebire de Evul Mediu, nu poți judeca pe vrăjitoare fără să condamni societatea.

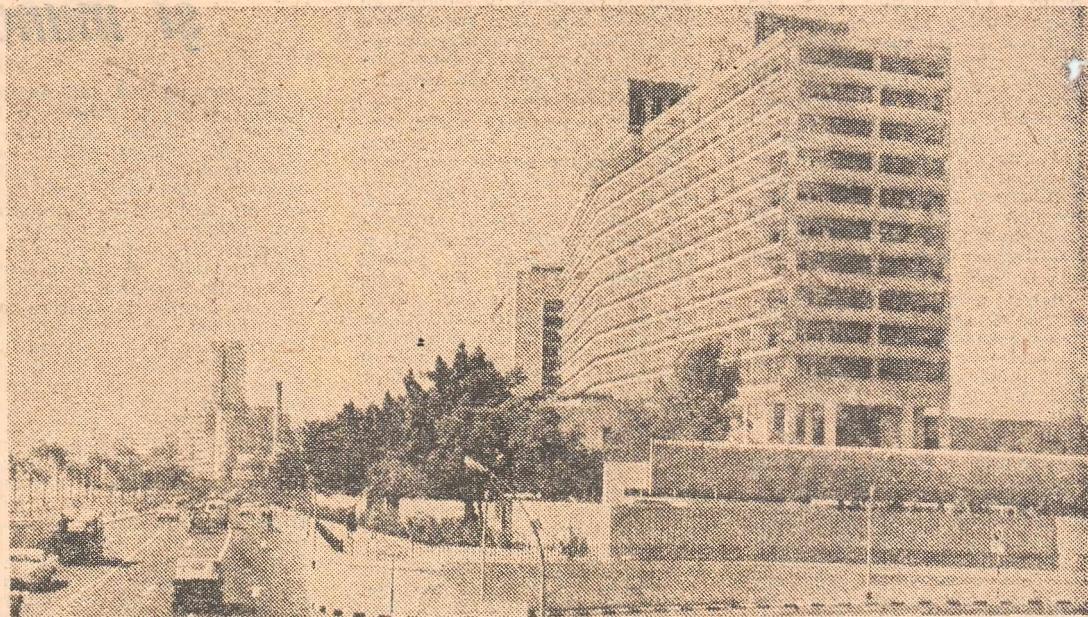
ROMEO NADAȘAN ■

Transcontinentalul

Încet dar sigur, din saloanele de curiozități, noutățile trec în vitrinele magazinelor. Este la rînd magnetoscopul numeric. Cu piesa lui de bază — caseta audio numerică. Și unul și celălalt au depășit faza declarațiilor patetice, de bune intenții. Ținîndu-se de mină, au pășit sub ochii reflectoarelor, considerîndu-se a fi pregătiți pentru a purta dulcea povară a gloriei. Sub denumirea prescurtată DAT, japonezii și-au avîntat cumpărătorii să se caute în buzunare. Prin Europa, „Grundig”, filiala infatigabilului „Philips” a avansat la rîndul-i către beneficiar.

Cu DAT — Digital Audio Tape — numerizarea mai cîștigă o rețuță pe aliniamentul audiovizualului. Momentul este spectaculos. Există un disc compact numeric, Sateliții TV-SAT (vest german) și TDF-1 (francez) au sarcina să lucreze intrînd în horă pentru D-MAC-Paque. Victoriosul numeric în fața deja fosilitelor PAL și SECAM. Totul vine de se leagă pe magnetofonul numeric DAT, se vor putea înregistra emisiuni vehiculate prin televiziune numerică.

Paradoxul apare atunci cînd se constată că de undă discul numeric urma sau trebuia să facă o cum nu se poate mai bună casă, pe neașteptate s-a instituit o stare de război civil care cine știe cum poate fi sfîns. Și iată de ce. Discul video a ridicat clasa înregistrărilor și a avut grijă să se pună la adăpost de infractorii de ocazie, gata să copieze pe casetă tezurul înregistrat pe disc. La trecerea disc-casetă, calitatea scade mult, descurajînd antrepriza în cauză. Dar vine caseta numerică și se poartă ca un frate vitreg de cea mai belicoasă specie — de pe discul numeric pe caseta numerică trecerea se face fără denivelări, fără probleme. Ce s-a cîștigat mai devreme, se pierde peste noapte. Fabricanții de discuri au sărit în sus. Asociațiile drepturilor de autor, și etc. Cui îi place să piardă banii, ca siguri, pe discurile din mină din cauza casetei ivite peste gard? Pentru că nu sînt greu de făcut prognoze: pirateria va da în floare, cîștigurile vor da înapoi

Imagine din Cairo

și pas de mai rentabilizează o activitate în care partea financiară este la ea acasă. S-a propus și antidotul: magnetofonul DAT să fie echipat cu un dispozitiv care să facă imposibilă copia. Japonezii refuză cooperarea. Urmarea: producătorii de discuri din S.U.A. au cerut președintelui Reagan să interzică apariția lui DAT în prăvăliile nordamericane, dacă nu vor dispune de sistemul contra copierii. Europeanii s-au înțeles, să refuze licențe pentru prelucrarea pe casete DAT a programelor făcute de ei.

Cine ar putea acum spune cum se va lămuri războiul — intercontinental — al casetelor?

NEAGU UDROIU ■

„Brain drain” pentru S.D.I.

Cînd, în 1963, a fost anunțat proiectul american S.D.I. („Inițiativa de apărare strategică”), numit de fantezia gazetărilor și „războiul stelelor”, după cunoscutul film științifico-fantastic, o parte a mass-mediei de peste ocean l-a prezentat, pe baza materialului propagandistic furnizat de Administrație, drept „mijlocul cel mai sigur de apărare împotriva unui atac nuclear”. Se încerca astfel să se acrediteze ideea în rîndul maselor cititorilor (în fond, cel care suportă povara unor cheltuieli absolut fantastice, ce-

rute de sus aratată program), că realizarea unui așa-zis scut spațial va anihila rachetele „inamice” la scurt timp după ce ele vor fi lansate, făcîndu-le, deci, neputincioase, inoperabile.

Concomitent cu difuzarea proiectului S.D.I., recomandat marilei public în culori atît de trandafirii, a fost adresat și un apel, nu lipsit de accente patetice, oamenilor de știință, chemați să sprijine „inițiativa”. Iată însă că efectul acestei chemări a fost contrar celui așteptat de inițiatorii ei. Pînă la ora actuală, peste 7.500 de savanți — atomiști, experți în fizică, matematică, informatică, electronică etc — au refuzat categoric să contribuie la înfăptuirea proiectului, acuzînd Pentagonul că l-a prezentat în mod deliberat simplist, escamotînd, ocolînd aspecte esențiale. Ei au declarat că apreciază S.D.I., ineficient și extrem de periculos” (Linus Pauling, laureat al Premiului Nobel), „imposibil de realizat” (prof. Davis Parnes), „cumplit de costisitor” (Robert W. Wilson). Pentru ilustrarea acestei ultime ipostaze, să cităm opinia autorizată a lui Robert McNamara, fost șef al Pentagonului, care a declarat: „Odată declanșată, competiția cursei înarmărilor în Cosmos va necesita alocarea a 100—200 de miliarde de dolari anual!”.

Examinînd cu luciditate și înaltă competență șansele S.D.I., mulți alți oameni de știință de primă mărime, nu numai din S.U.A. dar și din țările europene aliate, Marea Britanie, R.F.G., Italia, Olanda, au refuzat să participe la S.D.I., considerînd proiectul „scut cosmic” doar o primejdioasă amăgire.

Flacăra album

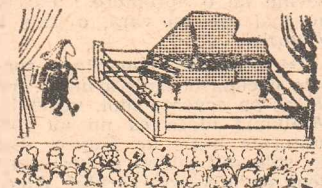
„Să presupunem — argumentează fizicianul Desmond Lawrence — că această pavază ar fi un fapt împlinit. El nu va putea distruge absolut toate rachetele lansate de adversar. Efectele a doar unei infime fracțiuni din amele nucleare stricurate, totuși, ar fi catastrofeale”. Completînd ideea de mai sus, să spunem că aceste „infime fracțiuni” vor fi oricum, mai puternice decît bomba care, în acea cîmplită zi de 6 august 1945, a transformat Hiroshima în scrum, ucigînd sau rîndînd grav 20.000 de persoane, dezvoltînd în centrul sinistrei „ciuperca” o temperatură de 50 milioane de grade C!

M. VAȘILIU ■

Recorduri cinematografice

Intrate de cîțiva ani buni în viața noastră cea de toate zilele, recordurile, trecute sau

Lumea se amuză

După „Panorama”, R.P. Polonia

nu in anuarul englez, care le este consacrat, ne intimpină peste tot. Nu putea rămâne evident, fără recorduri nici lumea filmului. Citeva din ele au fost relevate de curind de revista franceză „Elle”.

Mai întâi, care este personajul prezent in cele mai multe filme? Statisticile sint ferme: Sherlock Holmes. In rolul faimosului detectiv de pe Backer Street au jucat 67 de actori, printre care și unul de culoare. Din 1900 pînă in 1981, cu privire la aventurile lui Sherlock Holmes și ale prietenului său credincios Watson au fost turnate 164 de filme. Pe locul doi se situează Dracula, personaj care, se știe, nu are comun cu bravul Vlad Tepeș decit numele; lui Dracula i-au fost consacrate 138 de filme. In continuare, lista arată astfel: Frankenstein apare in 96 de filme; Tarzan — in 94; răzbuțitorul și împărțitorul de dreptate Zorro — in 68; Robin Hood — in 55.

Cel mai lung sărut pe ecran a ținut 3 minute și 5 secunde, iar cel mai mare număr de săruturi il conține filmul „Don Juan”, realizat in 1926 (din păcate, revista amintită nu ne spune și care a fost acest număr); cei mai mulți figuranți au fost utilizați in scena inormintării din filmul „Gandhi”: 300 000 (scena a durat însă pe ecran numai 2 minute și 5 secunde). Statisticienii s-au interesat și de actorii care, debutind pe ecran încă din copilărie, au făcut ulterior o strălucită carieră cinematografică (spre deosebire de cei care s-au remarcat doar ca actori-copii, dispărind ulterior din lumea filmului, cum este și cazul „Pistruiatului” nostru). Printre aceștia sint citați Elizabeth Taylor, care a început să filmeze cind avea 10 ani, Nathalie Wood și Mickey Rooney, intrați pe platourile de filmare înainte de-a începe să meargă la școală. Încă un element investigat: timpul consumat pentru a machia un actor. Recordul a fost stabilit cu prilejul filmării pentru „Omul tatuat”, cind actorul Rod Steiger a fost machiat timp de 10 ore de 9 oameni.

N-au fost trecute cu vederea nici recorduri realizate de spectatori de film. Unul dintre ele — de cite ori un spectator a văzut același film — aparține englezoaiciei Mira Franklin: ea a vizionat filmul „Melodia fericii” de 940 de ori. Este clar că numai o femeie putea să dea dovadă de atita răbdare și tenacitate. După citeva vizionări, in intenția de record, un bărbat s-ar fi plictisit de moarte, ar fi lăsat totul baltă și ar fi intrat urgent intr-o circumă.

ION CODRU ■

Martorul abandonat

Legea de bază a Mafiei este „omerta”. „Cine nu vede, nu aude și nu vorbește va «trăi» 1000 de ani” spune un dicton mafiot. Datorită „omertei” ani de zile eforturile oamenilor legii s-au risipit in van. In ultima vreme „omerta” a fost căcată. Printre cei care au făcut-o se numără și Aladina Fratiano, un mafiot de pe coasta de vest a Statelor Unite, cunoscut sub porecla de Jimmy Nevăstucă. Din anul 1977, Fratiano a „fraternizat” cu forțele de ordine făcînd să ia loc, după grații, o serie de mafioți. Mărturiile lui au constituit probe serioase in o serie de procese. Mai mult, a scris și 2 cărți despre Mafie (in deplină cunoștință de cauză). Departamentul Justiției a cheltuit 1 milion de dolari pentru a asigura deplina securitate a acestui nepretuit martor. El a fost plasat intr-un loc secret, sub o identitate falsă, ceea ce a făcut ca timp de 10 ani să scape de răzburarea foștilor confrăți. De curind însă, același departament al Justiției a ajuns la concluzia că Fratiano nu mai prezintă interes și a hotărît să ridice măsurile de securitate. La auzul veștii, ex-mafiotul a declarat: „Am trimis la închisoare 30 de persoane, dintre care 6 boși. Sint un om mort!”. Toată povestea scamănă cu un film văzut și de noi pe ecran. Oricum, măsura nu are darul să-i încurajeze și pe alții să calce „omerta”.

DAN DĂNUȚ DORU ■

Cronica șoselei

Salvați la timp

Elevii, care in cadrul practicii aveau misiunea de a decupa glii, erau mai mult decit incințați de munca pe care o făceau. „Tăierea acestor felii de pămînt imi amintește de mama cind decupează plăcinta cu mere, cu nuci sau brinză”, remarcă un elev. Altul face referiri la fabricarea cărămizilor sau chirpicilor. Pe unul mai hitru il duce gîndul la partea finală a operației și anume cind brazele vor da viață terenului de fotbal căruia ii sint destinate. „Acum cind Ghiță, faimosul nostru inaintaș, pornește de la centrul terenului in teribila lui cursă, trecind cu nonșalanță printre apărătorii adversari rămași „ca la dentist”, nu-l mai vezi din cauza norilor de praf pe care ii stirnește”. „Dar denivelările?”, întreabă altul. „Asta-i cauza pentru care pasele jucătorilor noștri ajung mereu la adversari”. „Să știi că-mi plac, dar ale lor de ce nu ajung la ai noștri?” „Simplu, pentru că joacă mai bine, remarcă brunetul poreclit pentru frumusețea lui Rudolf Valentino. Nu terenul, așa cum e el, e de vină, ci unii ca Roibu, Barbu, Ghinea care nu vin la antrenamente, ori cind participă fac tot posibilul să transpire cît mai puțin”. Intervine împăciitorul administratorul stadionului: „Principala e altul, băieți. Munca voastră modestă va da aripi echipei. Să joci, să faci antrenamente pe un teren perfect plan, verde, frumos e cu totul altceva, in comparație cu scrințitul picioarelor pe un mașină plin de gropi”. După ce au stivuit in remorcă brazdele dreptunghiulare, cu laturile perfect drepte, cu forme aidoma unor prăjituri peste care s-a presărat fistic, elevii, mulțumiți de treaba făcută in prima etapă, discută despre partea a doua a operației, „montarea” gliilor pe terenul dreptunghiular. „Tovarășe administrator, acolo, și elevul arată cu mina in direcția stadionului, lucrurile se complică, trebuie să ne arătați cum să așezăm plăcintele astea paralelipipedice. Altminteri, terenul va ieși valuri, valuri”. „Nici o grijă, Gelule, avem asistență tehnică de înaltă calificare”. A urmat imbarcarea, după care tractoristul a demarat spre platforma industrială a orașului unde se găsea și stadionul. In cabină, omul de la volan, susținător infocat al echipei locale, începe o dispută aprigă cu administratorul. Tema? Permanentul subiect al microbiștilor: valoarea jucătorilor, selecționarea lor, tehnica antrenamentelor etc. Pînă la urmă, administratorul, ca și in cazul disputei între elevi, a ajuns și cu nea Trică, tractoristul, la un compromis, admitînd că in unele cazuri antrenorul, ce-i drept, nu se orientase prea grozav in alcătuirea echipei. „De acord, dragă Trică, Vultur, ținut la începutul campionatului in rezervă, poate concura cu

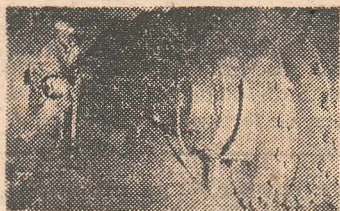
aproape orice jucător din „A”. Bucuros că i s-a dat dreptate, tractoristul se inseninează la față, jubilează. Conchide apoi sentențios: „Nu-i justă părerea că noi, dacă sintem oameni mai simpli, trebuie neapărat să n-avem habar de ce inseamnă fotbalul”. „Ai dreptate, Trică, ai dreptate”, sublinie la rîndul său administratorul. Se apropiau de drumul care ducea direct la stadion, reducînd apreciabil distanța, șosea, ce-i drept, neasfaltată, dar bine întreținută. „Domn administrator, ce-ar fi s-o luăm pe scurtătură. Ajungem in 10 minute in loc de 20”. Omul stătu un pic pe gînduri, apoi rosti cu indoială. „Știu că-rarea aceea abruptă. E dificilă, vorba aia, și pentru cei ce merg pe jos, darmit...”. Trică n-asteptă incuviințarea celui din dreapta sa. Viră brusc la stînga, înscriindu-se pe panta puternic înclinată, plină de mărcini. Se auzi vocea unui elev din remorcă: „Ce-i cu picajul ăsta, nea Trică? Parcă am fi la un concurs de acrobație aeriană”. Omul de la volan nu-i răspunde. Se adresă administratorului: „Vreau să vedeți performanțele extraordinare ale animalului ăsta! Uite teribil, cum coboară dar, mai ales, cum se cațără pe cele mai ale dracului dealuri”. Interlocutorul se făcuse galben la față. Nu intenționa cituși de puțin să-l incite pe Trică, dar nici de dat inapoi nu mai putea da. Aștepta ca tractoristul să-și termine numărul său periculos. Planul extrem de înclinat, greutatea mare transportată imprimară trenului rutier in coborire un început de derapaj. Apoi, tractorul și cele două remorci luară forma șerpuitoare a unei reptile. Băieții sesizară pericolul. Cițiva săriră din remorcă. Peste trei dintre ei se prăbuși una din remorci, prinzindu-i ca intr-o capcană. Pericolul sufocării lor era iminent. Dubița ce se îndrepta la o intervenție, avînd drept pasageri șase specialiști in depanarea rețelilor electrice, rula la cițiva kilometri distanță de locul unde Trică începuse faimoasa lui demonstrație. Șoferul opri mica mașină și se dădu jos de la volan. „Asta-i nebun, uite ce face!”, se adresă el oamenilor din echipă, care intre timp, curioși să afle motivul opririi, coborîră și acum se aflau pe micul derdeluș de lingă șosea, privind spre locul indicat de pilot. Fură cu toții mărtorii răsturnării remorcii, ce de departe arăta ca o cutie de chibrituri intoarsă pe dos. Ca la semnalul de plecare din start a unei curse, așa o luară la fugă cei șase muncitori și șoferul. Forța, tinerețea lor, dar mai ales dorința, voința de a-și salva semenii invinșeri. Remorca a fost ridicată cu brațele, iar captivii, plini de zgîrieturi și vînații, urcați in dubiță, fură trimiși la spital. Medicii n-au constatat vătămări grave la nici unul dintre copii.

VICTOR BEDA ■

Breviar științific

Carburant din cărbune

Lichefierea cărbunelui, in vederea obținerii de țitei, este realizată in unele țări, printre care U.R.S.S. și R.F.G. Cărbunele măcinat fin, ceva mai mic de 0,1 milimetri in diametru, deci cam de mărimea unui bob de

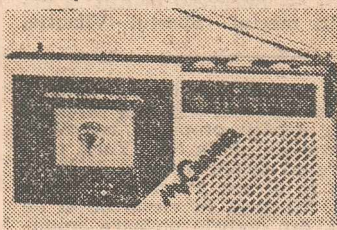

gru, se amestecă cu un catalizator și cu o parte din petrolul realizat din șarja anterioară. Reacția are loc la temperaturi cuprinse între 430 și 480 grade Celsius și la presiuni cuprinse între 100 și 300 bari. Rezultă un amestec de hidrocarburi și gaze ce sint despărțite intr-un separator la cald. In timp ce o parte din petrolul de cărbune este dirijat din nou in rezervoarele de amestecare, pentru prepararea unor noi cantități de cărbune măcinat, gazul este condensat intr-un separator rece și apoi

separat prin distilare in petrol greu, ușor și mielociu. Din trei tone de huiilă sau zece tone de cărbune brun se obține o tonă de țitei din care se poate extrage benzină, precum și alte derivate de hidrocarburi. Astfel „aurul negru solid” prin instalațiile de hidrogenare devine „aur lichid”.

Minitelevizor portabil

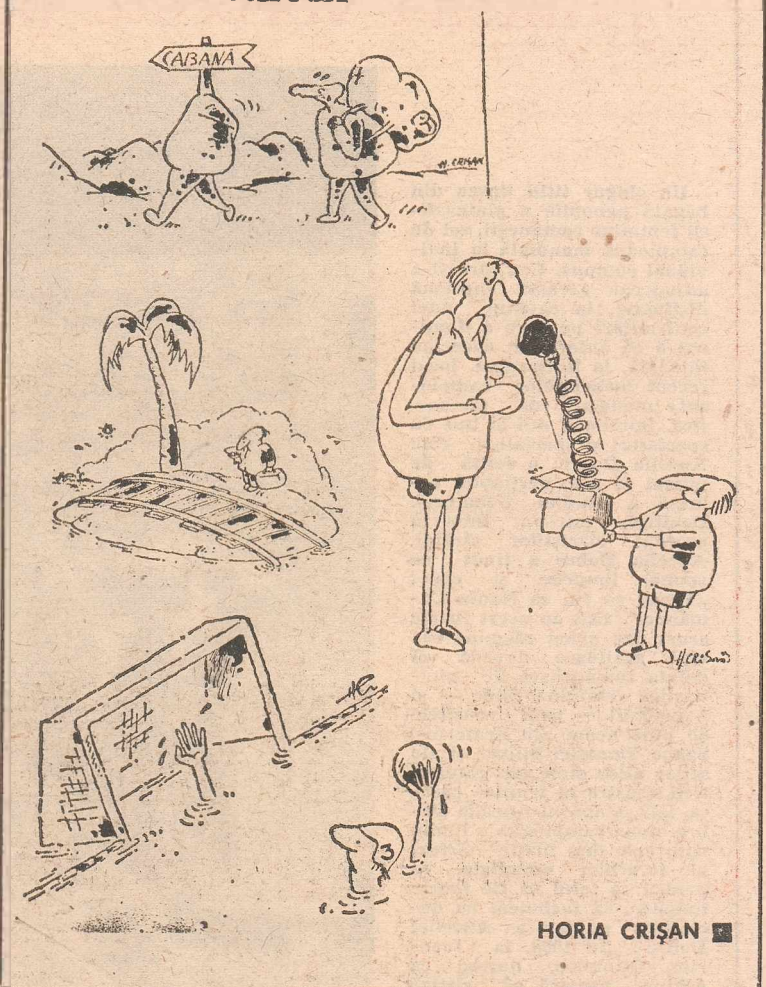
Specialiștii japonezi au creat un televizor in culori, pe bază de cristale lichide, plat, portabil, numit „T-101” cu dimensiunea de 135 x 7,5 x 2,3 centimetri. Deși ecranul are diagonala de numai 7 centimetri, se pot urmări pe el emisiunile TV cu

usurintă, datorită clarității sale deosebite. Pentru aceste calități televizorul este considerat ca ultima realizare in acest domeniu. Așa cum se vede in imagine, el este epluat cu un aparat de radio tranzistor, ce funcționează pe două lungimi de undă.

AUREL DIANU ■

Ratul

HORIA CRIȘAN ■

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											
12											

De vis

ORIZONTAL: 1) Poetul-actor (Emil, 1912—1977), din a cărui lirică menționăm poeziile „Somnul” și „Dormind” (vol. „Un dor fără sațiu”) — A ațipi cu intermitențe, sezind sau stînd in picioare. 2) A te cuprinde somnul — „adormit”, peliculă din filmografia regizorului francez René Clair, avînd ca interpreți pe Albert Préjean și Madeleine Rodrigue (neart.). 3) Mic afluent al riului Tirnava Mică — Divan îngust, pe care se poate trage un pui de somn — Din neamul anților. 4) A dormita — Pictor român (Iosif, 1881—1958). 5) Paul Everac — Înălțuri de imagini care apar in timpul somnului — Simbolul radiului. 6) „...de adormit Mițura”, poezie inclusă de Tudor Arghezi in volumul de versuri „Cuvinte potrivite” (pl.) — Păhărel (reg.). 7) Vargă — Localitate in Japonia — A exista. 8) In somn! — Riu in R.S. Cehoslovacă — Stil de inot. 9) Compozitor român (Aurel, n. 1916), din creația căruia amintim cunoscuta serenadă-tango „Ochi frumoși somn ușor”, pe un text de Constantin Cișcan — Costache Negruzzi. 10) Silicat tricalcic — Alexandru Toma — Între opt și zece. 11) Compozitor francez (Maurice, 1875—1937), autorul melodiei „Un greu somn negru”, pe versuri de Paul Verlaine — Scriitor român contemporan (Teodor, 1930—1980), semnatarul comediei „Treziți-vă in fiecare dimineață”. 12) Starea celui care nu doarme — Dormitor (reg.).

VERTICAL: 1) Prozator român (Vasile, n. 1931), care a publicat in 1968 volumul „Întimplări din primul vis” — Actor american (Humphrey, 1899—1957), partenerul actriței Lauren Bacall in filmul „Somnul de veci”. 2) Giuvaer — Alt scriitor român (Eusebiu, 1910—1965),

prezent in tematica noastră cu poeziile „Din somn” și „Somnul și timpul”. 3) Moleșit de somn — Localitate in Italia. 4) Perete! — Sufix cu sensul „om” — Acestui scriitor (Demostene, 1893—1973) ii aparține volumul de proză „Noaptea luminată”. 5) Peștișor de mare — Fructul țigvei — Litiu. 6) Ioan Oprea — A nu dormi in timpul nopții. 7) „...de somn”, volum de poezii semnat de Traian Reu — Atmosferă (abr. uz.). 8) „Întreținerea produse alimentare” (siglă) — Seleniu — Barbu Niculescu — Posezi. 9) Calciu — Bluză femeiască — Poet contemporan (Dumitran, n. 1929), din al cărui volum de versuri „Viața in lucruri” cităm poezia „Somnul Australului”. 10) „Cind... doarme”, film realizat de John Huston avînd ca protagonistă pe actrița Marilyn Monroe (neart.). — Sora doctorului Dalton din recentul roman „Somnul” al scriitorului Nicolae Neagu — „Organisation Internationale du Travail” (siglă). 11) „Insomniile...”, poezie inserată de Ion Crînguleanu in volumul „Minus durerea” — A trezi din somn. 12) Poet contemporan (Gheorghe, n. 1940), care a debutat in 1968 cu volumul „Măștile somnului” — Bui-măcit de somn.

DICTIONAR: ROR, DET, IGA, BLH, ALIT, RIVE, MEN, AMSI, TILV, OIT.

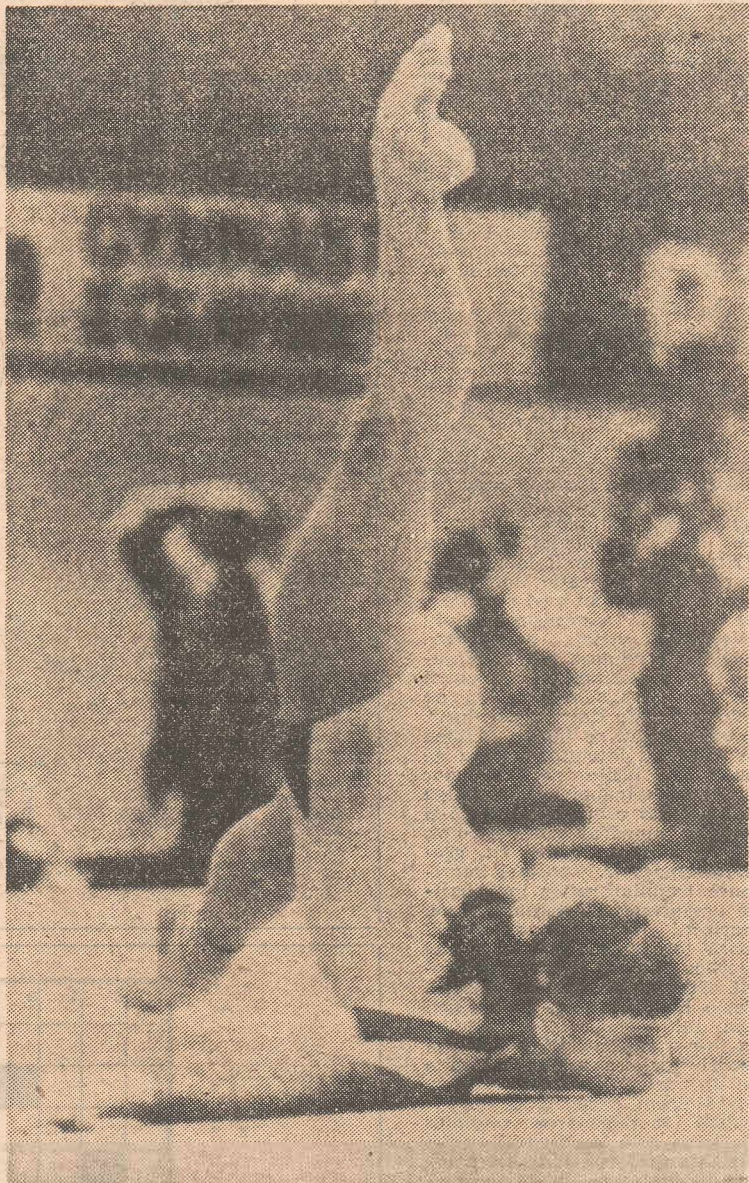
IANCU PANTALON ■
GH. AL. KISSLING ■

Dezlegarea careului din numărul precedent: PISTE: FRATE; IMPERMEABIL; POAME; RIURI; ABRAZIV; ZAT; IT; INOT; NR; ALUNITĂ; VIE; MIRA; ORARE; ATA; INELE; A; TA; ABA; AJUN; OTET; RAM; ZT; REMUNERAȚIE.

Lumea-i vorbește pe cei buni

Un singur titlu lipsea din bogata panoplie a gimnasticii feminine românești, cel de campioană mondială la individual compus. Cea care și-a adjudecat această supremă distincție, la capătul unei confruntări pe care a dominat-o cu autoritate, cucerind totodată, la Rotterdam, locul recent încheiatelor campionatelor mondiale de gimnastică, inimile a mii și mii de spectatori și specialiști, este Aurelia Dobre, o fetiță de numai 15 ani, veritabilă urmașă a Nadiei Comăneci. Dealtfel, într-un interviu acordat ziariștilor străini, Aurelia Dobre a ținut să spună limpede și clar: „Vreau să fiu ca Nadia Comăneci“. Este în acest foarte scurt dar exact răspuns cea mai grăitoare dovadă că școala românească de gimnastică feminină tinde — și a izbândit — prin reușitele de până acum ale Ecaterinei Szabo, Danielei Silviș și ale altor stele ale gimnasticii noastre în fruntea cărora, iată, a apărut Aurelia Dobre, noua campioană a lumii, spre cele mai înalte virfuri ale ierarhiei mondiale. Și pentru ca totul să fie foarte limpede, să încheiem cu declarația publică a Aureliei Dobre: „În 1988, la Jocurile Olimpice, doresc ca echipa noastră să câștige medalia de aur, iar eu vreau să devin campioană olimpică“. Atât. Adică totul. Și sînt toate șansele ca dorințele Aureliei Dobre și ale colegelor ei să se împlinească într-un tot.

Civilizația sportului

Un-doi, trei-patru

„Omul nu moare, ci se omoară“, spunea Seneca. Și avea dreptate.

Un cititor consecvent al revistei Flacăra, dr. Radu Cărpinișanu, medic primar la Sebeș Alba, ne-a trimis recent o amplă scrisoare despre sport, civilizație, cultură, încercînd să ne convingă (deși nu mai era nevoie) că „exercițiul fizic și-a dovedit influența favorabilă în dezvoltarea armonioasă și viguroasă a corpului omnesc, asupra vieții psihice, asupra muncii manuale și intelectuale, asupra formării caracterului și a simțului de ordine, a perseverenței și disciplinării comportamentului în viață“. Exemplele din scrisoarea corespondentului nostru sebeșean sînt elocvente. Bărbați eminenți, oameni de cultură și savanți care au creat pînă la adînci bătrînețe s-au caracterizat printr-o viață activă, prin muncă susținută și neobosită, prin îndrăgirea exercițiului fizic: Hipocrate a trăit 104 ani, Voltaire — 84 de ani, Michelangelo — 89 de ani, marele inventator Thomas Edison — 84 de ani, biologul Micușin — 80 de ani, Pavlov — 86 de ani, scriitorul Victor Hugo — 83 de ani, Lev Tolstoi — 86 de ani.

Să ne întoarcem însă la... problemele noastre. Există printre noi mulți oameni destul de dotați care își neglijează sănătatea și pe la 50 de ani nu mai au forța fizică necesară pentru concentrarea intelectuală. Chiar dacă cea mai mare parte a vieții au petrecut-o la birou sau au efectuat o activitate care nu a necesitat eforturi fizice, un antrenament extrem de simplu le poate reda vigoarea și forța tinerească. Riscăm să repetăm lucruri cunoscute pledînd pentru gimnastica de dimineață, pentru alergare sistematică, pentru jocuri sportive. O facem însă pînă la urmă să ne pare civilizat să arătăm bine, aspectul fizic și vestimentar fiind unele din dovezile de respect față de semenii noștri.

Poate că vă jenați să apăreți în fața vecinilor în trening sau vara în șort? Vă deranjează prejudecățile lor? Există lucruri mai serioase decît glumele vecinilor. Cînd cei din jurul vostru se vor convinge că efortul depus v-a fost de folos, poate chiar vă vor însoți.

Așa s-a întîmplat într-un mic orășel românesc, la Vălenii de Munte. În urmă cu vreo 15 ani, cineva a avut o idee: ce-ar fi să ne întîlnim o dată pe săptămînă, cîțiva prieteni, la o partidă de volei? Ei bine, poate nu o să credeți, de atunci cei cîțiva prieteni, cărora cu timpul li s-au alăturat alți numeroși prieteni ai sportului, joacă volei ore întregi într-o anumită seară a săptămînii, indiferent de anotimp, în sala liceului din localitate transformată într-o „oază de sănătate“. Acești oameni — profesori, medici, ingineri, tehnicieni, militari, muncitori — au înțeles că adevărata bogăție a omului este sănătatea excelentă și nu numai că nu lipsesc de la întîlnirile lor săptămînale, dar cu timpul și-au lărgit aria preocupărilor sportive. Consecința? O bună dispoziție fizică și psihică — molipsitoare. Mă bucur că i-am cunoscut, mă bucur că mai sînt oameni care nu uită cuvintele unui filozof de prestigiu mondial („Valorificarea inteligenței a timpului liber este rezultatul civilizației și al educației“ — Bertrand Russel). Am scris aceste rînduri cu convingerea că nu trebuie să asistăm pasivi la stingerea entuziasmului pentru mișcare, pentru practicarea sportului.

CRISTIAN ȚOPESCU ■

Deja iubitorii fotbalului și, la ora apariției revistei, conducerea tehnică a Sportului studentesc știu foarte bine cine este Hellas Verona. Echipa italiană a fost văzută la lucru și, există deja casete înregistrate cu meciuri importante ale veronezilor. În ciuda faptului că multă lume și-a manifestat optimismul și bucuria în legătură cu tragerea la sorți, trebuie spus că Verona nu este un adversar comod, ba, pentru modul de evoluție al Sportului studentesc, e de-a dreptul dificil și cine se imbată cu apă rece se înșală amar. Verona este o echipă solidă, combinativă, plină de fantezie, interpretează unele partituri elegante, care se finalizează prin forța de șoc a citorva virfuri extreme de penetrante. E vorba în primul rînd de E. Larsen, de internaționalul italian Di Genaro și de mijlocașul Paccione. Club înființat în 1903, Verona a atins virful de performanță în ediția '85-'86 cînd a cîștigat campionatul italian, după ce, cu patru ani înainte, abia revenise în prima divizie. A fost anul în care Briegel și E. Larsen au făcut din Verona o stea, a fost prima participare la Cupa campionilor — nu de mare răsunet —, a urmat și prima participare în Cupa U.E.F.A. și apoi plecarea lui Briegel și achiziționarea vestgermanului Berthold — care nu va juca în primul meci cu Sportul din cauza celor două cartonașe acumulate. Anul acesta, Verona nu se află în virful de formă care i-a adus titlul din '86, dar continuă să fie o echipă extrem de puternică. Sosit vineri la București pentru a urmări meciul Sportul - Victoria,

● O recentă știre ne anunță că americanul Robert Wieland și-a depășit propriul record la maratonul de la New York, parcurgînd clasică distanță de 42.195 km în 81 ore. Precizări necesare: Wieland, în vîrstă de 41 de ani, are ambele picioare amputate, fiind un mare mutilat al războiului din Vietnam, și-a terminat cursa slujindu-se, practic, numai de brațe, protejate de două bucăți de cauciuc natural, în timp ce materialul care îi acoperea resturile picioarelor era făcut dintr-un material din care se confecționează vestele antigloante ● În altă ordine

„În cupa balcanică apele se vor limpezi mai înspre primăvară“

— Nu s-ar putea spune, stimate Florin Halagian, că nu sînteți un antrenor foarte, foarte ocupat.

— În ce sens?

— În primul rînd, nu-i așa, F.C. Argeș în campionat, apoi lotul de tineret, după ce ați preluat și lotul olimpic, și iar F.C. Argeș în Cupa balcanică.

— În fond, lotul olimpic sau de tineret sînt cam una și aceeași poveste. Cit despre F.C. Argeș, în campionat sau în Cupa balcanică, lucrurile sînt la fel de limpezi. Adică ne pregătăm așa cum trebuie să ne pregătim pentru meciurile din campionat...

— ...unde echipa din Trivale a făcut, pînă acum, o foarte frumoasă figură...

— ...da, pînă acum ne-au cam ieșit pasiențele, iar în Cupa balcanică, unde am jucat deja trei meciuri, stăm destul de bine.

— În fapt, microinterviul de față vrea să puncteze tocmai participarea Argeșului la Cupa Balcanică.

— Atît noi, cit și Corvinul Hunedoara am cîștigat dreptul de-a participa la Cupa balcanică prin rezultatele obținute în campionatul ediției '85-'86, cînd ne-am clasat imediat după participantele noastre în cupele europene. În ceea ce ne privește, vom participa și la ediția următoare a Cupei balcanice, drept urmare a locului 6 obținut la finele campionatului '86-'87.

— Înțelegem că pentru ediția viitoare F.C. Argeș este deja calificată. Care este, însă, situația echipei din Pitesti în actuala ediție a Cupei balcanice?

— Am disputat trei meciuri. Am pierdut, în deplasare, cu 2-0 la PAOK Salonic, dar am cîștigat cu același scor două meciuri, acasă, cu Luftetari și cu Slavia Sofia. Cu un plus de efort, pe care chiar și vrem să-l facem, am putea lua un punct în deplasare, poate chiar în fața lui Luftetari, principala noastră concurență, și ne-am instala comod în fruntea seriei, așa cum a făcut-o Corvinul, în

cealaltă serie, prin meciul, în deplasare, cu Eschişehir Spor.

— N-ar fi exclusă, deci, o finală românească în Cupa balcanică!

— Nu știu dacă putem vorbi chiar despre o finală.

— De ce?

— Pentru că mai există o serie, formată din trei echipe, adică Spartak Sliven, Samsun Spor și Heraklis Salonic. Cîștigătoarele celor trei serii vor continua, fără doar și poate, cursa, dar comitetul director de organizare a Cupei balcanice nu a stabilit, pînă la această oră, modalitățile de disputare a meciurilor de după încheierea seriilor. S-ar putea să se joace sistem turneu, cu acumulare de puncte, sau s-ar putea ca din seria noastră cu patru echipe, să se califice primele două, ceea ce ar însemna două semifinale și, firește, o finală.

— Ce va fi, va fi. Ce a însemnat pentru F.C. Argeș cele trei meciuri de pînă acum în această cupă?

— Am tratat și vom trata în continuare, cu toată atenția meciurile noastre în această cupă care este un bun prilej, mai ales pentru tinerii jucători, de-a acumula o oarecare experiență în meciurile internaționale. Mai mult decît atît, în respectivele meciuri au dat deplină satisfacție cîțiva tineri jucători ca Ghioacă, Vlădoiu, Șerban și Pană, aceștia prinzînd echipa pentru campionat tocmai ca urmare a comportării lor în Cupa balcanică.

— Un excelent rodaj, deci, pentru tinerii fără experiența meciurilor internaționale, dar și o șansă de-a se evidenția.

— Întocmai. Cit despre reușitele sau nereușitele noastre, pe Argeșului și-ale Corvinului, în această competiție, v-aș propune să vorbim mai înspre primăvară, pe la jumătatea returului, cînd vom încheia meciurile din serie. Atunci se vor limpezi, cu adevărat, apele.

VICTOR NIȚA ■

Emiliano Mascetti, directorul tehnic al clubului, spunea că „studentii ațesează în jocul lor trăsăturile fotbalului românesc, practicant și de echipa națională. Forță, calm, scheme tactice bine pregătite, echilibru între compartimente.“ Cit îl privește pe E. Larsen, „acesta continuă să joace la fel de bine, regăsindu-și verva de gol. În primele două tururi, Larsen a înscris trei goluri hotărîtoare iar în campionat altele cinci“. Cit îl privește pe celebrul Paolo Rossi, „acesta a

În Regie, despre cum va fi la Verona

fost operat și nu și-a reluat pregătirile. Există chiar dubii dacă el și le va mai relua vreodată“. L-am întrebant pe Emiliano Mascetti dacă se poate vorbi de un declin al Veronei? „Cîștigarea campionatului a fost marea noastră performanță. N-am putut-o repeta pentru că în Italia sînt multe alte societăți mult mai mari și mai puternice care sponsorizează echipe cu nume. Poate că sîntem singura echipă dintr-un oraș mai mic (270.000 de locuitori) numără orașul lui Romeo și Julieta) care a cîștigat titlul de campioană a Italiei.“ Pe ce mizează Verona în meciul cu Sportul studentesc? „Pe tehnică, inteligență, fantezie. Mă tem de forța de șoc a Sportului,

pe care n-am văzut-o în meciul cu Victoria. Dacă va juca tot așa și la Verona, nu ne facem probleme (chiar dacă a cîștigat, Sportul studentesc a făcut o partidă modestă, chiar mai modestă decît a învinșilor), deși sînt convins că echipa mai are o față și un potențial de luptă cu totul deosebite. Nu oricine poate elimina pe Brøndby.“ După același meci l-am întîlnit și pe Valentino Fioravanti, redactor la ziarul „L'Arena“ din Verona. L-am întrebat care sînt punctele vulnerabile ale echipei italiene. „În plan tehnic și tactic Verona cîștigă, dar dacă Sportul, pe stadionul Bentegodi, va forța, va avea mari șanse. Verona, agresivă, pe planul luptei încrîncenate, nu mai rezistă. Suferă, se pierde. Ea joacă pentru ideea de eleganță și cînd este mușcată scade, e derutată“. Echipa din Utrecht, în manșa a doua a turului doi, s-a apărut extrem de aspru la Verona și italienii au înscris golul victoriei și al calificării abia în ultimele minute. Cam acestea ar fi datele problemei pentru acest meci împotriva lui Elkjer Larsen, atacantul cu o alergare impetuoasă de cal de curse, a lui Di Genaro și De Agostini, doi internaționali italieni care sub bagheta antrenorului Osvaldo Bagnoli vor încerca să răstoarne marea piatră a turului doi, Sportul studentesc, o echipă teribilă și contradictorie, aflată într-un complex proces de căutare, dar care nu face nici un pas de lîngă inima spectatorilor de fotbal.

CORNEL NISTORESCU ■

de idei, dar tot cu referire la sportivii mai puțin obișnuiți se cuvine să salutăm inițiativa de-acum cunoscută a Asociației sportive bucureștene URBIS,

Toată lumea face sport

(președinte Florea Gherlan), care a fondat o secție de atletism pentru veterani, deosebit de activă, cu notabile participări la competiții internaționale peste hotare în curse de fond pe șosea. Veșnic tinerii iubitori ai

atletismului se întîlnesc adesea pe frumoasa bază sportivă de la URBIS, întrecîndu-se în aprige dispute. ● Noua carte a campionului mondial de șah, Gari Kasparov, a început să apară mai întîi în foileton, serialul publicat de ziarul spaniol „El Pais“ bucurîndu-se de un mare succes. Volumul, intitulat „Copilul schimbării“, va apărea la editura „Planeta“ din Sevilla, cuprinzînd, pe lîngă așteptatele referiri la „jocul minții“, și numeroase elemente autobiografice.

LUCIAN OPREA ■

CORNEL OȚELEA:

„Să clădim încet și sigur“

— Tovarășe Oțelea, vă zic, totuși, bun venit la echipa națională, deși situația actuală a acesteia nu e prea roză. Când ați preluat efectiv conducerea tehnică a primei reprezentative?

— La 9 noiembrie 1987, când a sunat goana reunirii lotului național pentru participarea la Supercupa mondială. Propunerea m-a bucurat și m-a onorat deopotrivă, întrucât mi se dă astfel posibilitatea să slujesc o ramură sportivă pe care am iubit-o și-o s-o iubesc în continuare, să contribuim la dezvoltarea unui sport ale cărui poziție și condiție niciodată nu mi-au fost indiferente.

— Pentru cititorii mai tineri, ar trebui să precizez că ați jucat de 98 de ori în echipa națională, cu care ați câștigat de trei ori titlul mondial, iar în 11 ani de antrenorat ați cucerit zece titluri naționale și două Cupe ale campionilor europeni. Sperați să întregiți acest palmares conducând echipa națională?

— Deocamdată, datele concrete ale echipei naționale sunt fără echivoc: pornim de la poziția a cincea în grupa B, numită și „de calificare“. Nu mai simțim în elita handbalului și pornim la drum cu intenția de a reîntra. Pentru asta, ne interesează mai mult ce trebuie să facem de acum încolo și mai puțin ce anume ne-a adus aici.

— Exact asta ne interesează și pe noi, deși asupra cauzelor regresului vom reveni, poate, într-o dezbateri viitoare.

— Misiunea este foarte grea tocmai din cauza poziției de la care plecăm. Dar sint convins că vom reveni în grupa de elită a lumii întrucât handbalul nostru dispune încă de valori autentice și de resurse care să-i permită acest lucru. Totul este să procedăm ca la o construcție ce se vrea și trebuie să fie trainică, să clădim încet, dar sigur pentru a putea urca pe treptele ierarhiei mondiale.

— Cîi de încet, tovarășe Oțelea?

— Primul concurs cu obiectiv al echipei reprezentative va fi în februarie 1989, în Franța: jocurile de calificare în grupa A. Pînă atunci, indiferent la ce competiții vom participa, nu ne propunem rezultate spectaculoase, ci urmărim doar construcția unei echipe valoroase care, ca prim pas, să repromoveze în grupa mondială A.

— Și cu ce ați început acest proces de construcție?

— Cu o „inventariere“, dacă se poate spune așa, a potențialului de care dispunem. Pe de o parte, Supercupa mondială și turneul din Olanda ne vor edifica asupra valorii și posibilităților de progres ale actualului lot A. Pe de altă parte, campionatul mondial de tineret, din decembrie, ne va arăta care sînt disponibilitățile de viitor din rîndul lotului de tineret pregătit de Oprea Vlase și Ștefan Birtalan. La încheierea acestor două acțiuni, tragem linie, socotim și vedem cu cine pornim la drumul care va avea drept primă etapă calificările din februarie 1989.

— Timp de o săptămînă ați putut vedea și pregătirile lotului de tineret. Întrezăriți vreo speranță?

— Sint chiar foarte optimist — numărul celor de la tineret care pot intra de pe acum în lotul mare fiind deloc neglijabil. Atmosfera și predispoziția spre

Handbalul, un nou început

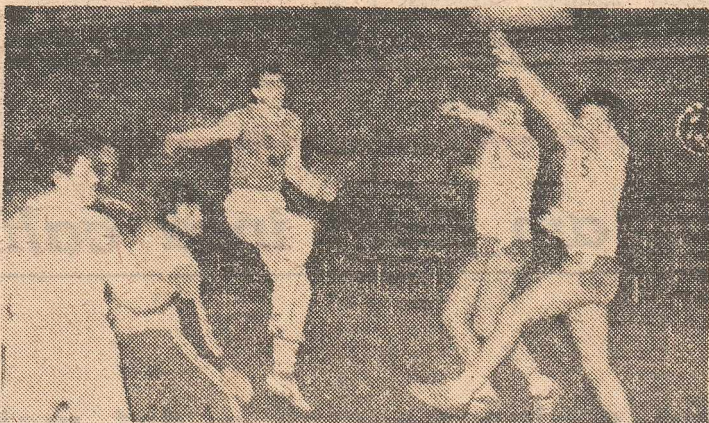
Reunim sub acest generic opiniile celor care se ocupă de loturile masculine național și de tineret ale handbalului nostru, Cornel Oțelea și, respectiv, Oprea Vlase. După cum rezultă și din interviurile de mai jos, alăturarea nu este deloc întâmplătoare, întrucît o relaționare a handbalului românesc în elita mondială a acestui sport depinde, între altele, de valoarea și pregătirea tinerilor care vor constitui, nu peste prea mult timp, nucleul viitoare echipe naționale.

Acum, cele două loturi luptă pe cîi paralele: seniorii — la Supercupa mondială ce se desfășoară în R.F.G.; tineret — la campionatul mondial ce va începe pe 3 decembrie în Iugoslavia. Dincolo de rezultatele ce se vor obține, mai importante vor fi, desigur, concluziile în urma acestor competiții pe baza cărora tot ce are mai valoros handbalul nostru la oră actuală să se reunească într-o posibilă nouă „echipă de aur“.

muncă, tonusul moral și spiritul de competiție deosebit al multor tineri sint benefice pentru ideea unei viitoare echipe naționale.

— E suficientă o bună atmosferă la lot pentru atingerea unei mari performanțe?

— Asta-i problema: nu atmosfera de la lot e decisivă, ci atmosfera din întregul nostru handbal. Preocuparea federației este tocmai de a instaura un climat de cooperare între toate forțele handbalului nostru, pentru că viitoarele succese nu pot fi decît ale tuturor, nu pot apărea decît prin munca tuturor. Între tehnicienii noștri trebuie să existe înțelegere reciprocă și raporturi civilizate, după cum este necesar mai mult respect și pentru munca celorlalți. Această lipsă de colaborare și chiar de înțelegere față de interesele echipei naționale a ros pe dinăuntru performanțele handbalului nostru. De pildă, noi am avut înțelegere pentru echipele de club angajate în cupele europene, lăsîndu-le la dispoziție în pregătire și jucătorii din lotul național. Dar reciproca n-a mai fost valabilă peste tot, existînd jucători de lot care s-au prezentat cu două-trei zile mai tîrziu decît ar fi trebuit. După cum va trebui să realizăm o unitate de idei în privința pregătirii jucătorilor din echipa națională, în așa fel încît ei să joace același lucru și aici și la echipele de club.

Un meci de antrenament, de verificare, între echipa noastră națională și reprezentativa de tineret, înaintea noilor confruntări internaționale.

Fotografii de VICTOR RADULESCU

— Spuneți-mi cîteva cuvinte despre Supercupa mondială care, la ora tipăririi acestor rînduri, se va afla în plină desfășurare.

— Am subliniat și față de jucătorii un lucru evident pentru toată lumea: am fost invitați la această competiție în virtutea performanțelor obținute nu de actuala generație, ci de generațiile trecute, cele care au reușit să cîștige în patru rînduri titlul mondial. Pentru că la Supercupa participă acele echipe care au cîștigat măcar o dată titlul mondial sau olimpic, adică: România, U.R.S.S., Iugoslavia și R.D.G. (care alcătuiesc o grupă) și R.F.G., Suedia, Cehoslovacia și Ungaria — în cealaltă grupă.

Ca urmare, sperăm ca jucătorii noștri să dovedească măcar prin valoarea handbalului practicat că merită să fie considerați printre cei mai buni din lume, chiar dacă clasamentele arată altceva.

Vom încerca, desigur, un rezultat cît mai bun, dar repet: pînă în februarie 1989 nu mai trebuie să fim judecați după rezultate.

— Am reținut, vă dorim succes, dar „scripta manent“: în februarie '89 vom răsfoi colecția cu speranța că timpul vă va fi dat dreptate.

OPREA VLASE:

„Avem forțe să revenim în frunte“

— În orice sport, cînd prima echipă e în impas, privirile se îndreaptă spre tineret. Ce putem „vedea“ acolo, tovarășe Vlase?

— În primul rînd că există această echipă națională de tineret. Ideea federației de a o reînființa a fost cît se poate de bună, fiind singura soluție de redresare în condițiile în care actuala generație de seniori a eșuat de trei ori în zece ani în a obține vreo performanță internațională. În plus, e prima dată, tot în zece ani, cînd participăm iarăși la un campionat mondial de tineret, pentru care a trebuit să ne calificăm.

— Jocurile se vor desfășura între 3 și 13 decembrie în Iugoslavia. Cu cine sintem în grupă și ce obiective avem?

— Sintem cu Cehoslovacia, Iugoslavia și Coreea de Sud — echipe pe care le vom întîlni în această ordine. Ne propunem să ne clasăm în primele șase, adică să ne menținem o participare fără calificări la viitorul campionat mondial, și ne mai propunem să furnizăm cît mai mulți jucători primei echipe reprezentative.

— Puteți face recomandări în această privință?

— Sint mulți jucători care s-au afirmat deja în echipele de club, beneficiînd de încrederea antrenorilor respectivi, și care pot aspira la tricourile echipei naționale. Printre ei — Cocuz, Zaharia și Licu (Dinamo București), Donosa (Dinamo Brașov), Neagu (Universitatea Craiova), Simbăoan (Universitatea Cluj), Chirilă (Știința Bacău). De pildă, în derbiul cu Steaua, Zaharia (6 goluri) și Licu (7 goluri) au marcat mai mult decît jucătorii din lotul național de seniori prezenți atunci în teren.

— Conduceți actualul lot de tineret de un an de zile. Ce constatări mai importante ați putut face?

— Prima și cea mai importantă este că avem forțe să revenim în plutonul frunții, tinerii de astăzi fiind asemenea celor din vremea cînd deveneam campioni mondiali. Nici una din generațiile pe care le-am cunoscut și cu care am lucrat nu s-a ridicat peste valoarea celei de acum. Deci premise există.

— Dar existența unui lot de tineret nu este suficientă în sine: acestui lot îi trebuie o perioadă de pregătire, iar pentru asta îi trebuie un calendar

competițional distinct. Or, într-un an de zile, tineretul n-a avut decît 4 jocuri internaționale în cadrul balcaniadei. Prea puțin. mă-nțelegeți?

— Da, mai departe.

— Cu patru jocuri nu se poate pregăti o echipă națională. Norocul nostru a fost cu cele încă 4 jocuri de calificare la mondiale și cu jocurile pe care o să le facem la această competiție. Vreau să spun că importanța verigii „tineret“ este extrem de mare și ea trebuie slujită cu un calendar pe măsură, așa cum au juniorii și seniorii — cite 30-40 jocuri pe an. La această categorie de vîrstă se discern valorile: jucătorul de la tineret, ori va crește, ori se va rata. Trebuie să ne dea de gîndit că avem extrem de puțini handbaliști fruntași născuți în perioada '57-'66 — și asta pentru că, la vremea respectivă, n-a existat un lot de tineret angrenat serios în activitatea competițională. Mă-nțelegeți?

— Desigur, mai departe?

— Mai departe așa vrea să spun că nici cluburile, cu puține excepții, nu acordă atenție tineretului. Pe cei de la cluburi îi preocupă rezultatul jocului din duminică următoare, și nu atât formarea jucătorilor. Or, dacă la club nu joacă, la lotul de tineret nu joacă, ne putem întreba: cînd și cum să crească în valoare un jucător tînr?

— De aceea s-a reunit lotul de tineret în pregătire centralizată?

— A fost unul din motive, și federația merită felicitată pentru această inițiativă al cărei bilanț este încurajator. Realitatea a dovedit că, în urma pregătirii de la lotul de tineret, jucătorii respectivi s-au întors la cluburi în progres evident, putînd prinde prima echipă și chiar afirmîndu-se, cum e cazul celor amintiți mai sus. Și ca să nu fiu luat în nume de rău de colegii de la cluburi, menționez că este vorba de avantajele obiective ale muncii centralizate: alte condiții, alt volum de muncă, atenție acordată pregătirii individualizate, eforturi pentru îmbogățirea bagajului de procedee tehnice ș.a.m.d. Cei din lotul național care nu s-au prezentat la aceste pregătiri, nefiînd lăsați de cluburi (dar nici acolo neajucînd prea mult), ulterior au lăsat de dorit sub toate aspectele — și era firesc să fie așa din moment ce, repet, pentru cluburi prioritar este nu să crească tinerii ci să obțină rezultat în jocul de duminică.

— Ați putut compensa la lot această lipsă de atenție?

— Sub multe aspecte. De pildă, primul pas a fost să-i obișnuiesc să muncească într-un cadru organizat și disciplinat. La început, cînd au văzut că facem trei antrenamente pe zi, nu le mai trecea mirarea; acum li se pare curios dacă facem numai două, și nu trei, ei obișnuindu-se deja cu acest volum de muncă absolut necesar în performanța pe care ne-o dorim cu toții.

— Si care-i concluzia, tovarășe Vlase?

— Că e foarte importantă participarea la acest campionat mondial de tineret, dar lucrurile nu trebuie să se oprească aici. Lotul de tineret trebuie să aibă o activitate continuă, mai ales că, așa cum menționam, acești tineri nu sint rulați suficient în echipele de club.

Acest prim pas făcut de, sau pentru, lotul de tineret trebuie urmat de altele; altfel n-au de unde să răsără handbaliștii care să ne readucă pe culmile de glorie deținute cîndva de handbalul românesc.

○CTAVIAN ȘTIREANU

„Coridă“

sîngeroasă (III)

● Avertisment organizatorilor!

Pentru a include în plic mutarea secretă 41. Td8 Kasparov a consumat 10 minute. Era clar că va cîștiga partida a patra și va egaliza scorul. A înscris mutarea pe fișă și, incredibil, mutarea secretă a devenit... publică. Făptușul? Indiscreta cameră de luat vederi a surprins momentul și a transmis-o tuturor spectatorilor, inclusiv lui Karpov! Regulamentul a fost încălcat. Lata că din nou Fischer a avut dreptate să refuze televiziunea în sala de joc! Kasparov avea toate motivele să depună un protest împotriva organizatorilor, dar n-a făcut-o. Poziția de pe tablă era cîștigată. Aștepta ca adversarul să cedeze. Într-adevăr Karpov a cedat, dar nu la ora 12, cum s-a afirmat inițial, ci la orele 14... înaintea partidei. Kasparov era convins că ex-campionul nu va relua jocul, dar nu și că „Tolea“ îl va „ține în sahu“... Organizatorii au respirat ușurați cînd totul s-a încheiat cu bine. ● Time-out. Karpov s-a folosit de unul din cele trei time-out pe care le are la dispoziție de-a lungul întregului meci. Partida a patra l-a consumat în mod deosebit mai ales că adversarul său nu l-a executat imediat la mutarea a 26-a, cînd putea cîștiga direct prin 28. e5! d:c5 29. d6 Td3 30. d7 Td8 31. Tf3! cu ideea 32. Nc6 decisiv. Respiro eficace, Karpov a reapărut plin de viață și de dorința de luptă ascuțită. ● Surpriza în deschidere. Karpov a jucat varianta schimbului în apărarea Crümfeld și a ales un plan considerat egalizator de teoria mai veche a deschiderilor. Sacrificiul de nebul de la mutarea a 12-a nu intra în vederile teoreticienilor din „tabără“ lui Kasparov pentru un joc neplăcut negrului. Kasparov a subapreciat analizele de acasă ale lui Karpov, s-a lansat într-un atac iluzoriu și, deși mutările sale agresive păreau decisive, Karpov s-a apărut precis și-a adăpostit regele nerocat și a profitat de criza de timp a campionului pentru a-și adjuca victoria. Partida rămîne un exemplu de joc excelent în apărare și atac al ex-campionului. Cu mult sîngere rece Karpov a distrus rețeaua de mat pe care Kasparov încercase s-o infiripe. Prin această victorie obținută la mutarea a 38-a Karpov a preluat conducerea în meci și a egalat scorul total al întîlnirilor sale cu impulsivul mare maestru. ● Ritm alert. Trei partide decisive din cinci este bilanțul de început. Cine va rezista acestui ritm infernal? Cine va fi primul care va acuza oboseala? Kasparov a încercat o revansă în partida a șasea, dar n-a reușit. Karpov a fianchetat nebulul în apărarea engleză și n-a jucat prea stralucit în jocul de mijloc. Totuși Kasparov n-a avut energia necesară pentru a transforma avantajul în victorie. Cînd s-a profilat un final egal cu multe piese ușoare, Kasparov a propus remiză. Karpov a acceptat, păstrînd în continuare avantajul unui scor favorabil.

● Aprecieri. Karpov a scăpat de „sindromul Kasparov“ și jocul său amintește de epoca sa de glorie. Îmbină fericit jocul psihologic cu tehnica sa matematică și reușește să profite de pe urma bunel sale pregătiri teoretice punîndu-l în inferioritate la capitolul timp pe Kasparov. Campionul a uitat, se pare, „lecția“ pe care i-a administrat-o Karpov în prima parte a meciului „maraton“. Criza de timp este efectul surprizelor oferite în deschidere de ex-campion. Cu aceeași metodă Kasparov l-a surprins pe „Tolea“ în meciul revansă, iar acum a căzut el însuși în mirajul calculelor... și nu are decît de pierdut. După cum evoluează scorul, meciul este deschis oricărui rezultat.

MARGARETA MUREȘAN

ULTIMA ORĂ

Succesul Galei il arată premiile

S-a încheiat recent la Timișoara, într-o organizare impresionantă a cărei ospitalitate a fost sporită de eforturile tuturor celor care lucrează la Teatrul Național (director Lucia Ni-coară) cit și de solidaritatea factorilor culturali și a marilor întreprinderi municipale, a IV-a ediție a Galei dramaturgiei românești actuale, manifestare bienală care a reunit valorile de seamă ale teatrului nostru contemporan. Timp de opt zile, scena teatrului timișorean a fost însuflețită de treisprezece reprezentări teatrale susținute de remarcabile trupe actoricești din Iași, Oradea, Tîrgu Mureș, București.

Un juriu avîndu-l președinte pe Radu Beligan și în componență pe Ion Cojar, Ion Toboșaru, Ileana Lucaci, Leni Pințea Homeag, Andrei Pleșu, Alexandrina Cornean, Ion Cădăreanu, Ionel Cioarec a acordat următoarele premii:

1. PREMIUL PENTRU CEL MAI BUN SPECTACOL — **Dalbul pribeag** de D.R. Popescu — Teatrul Național Timișoara.

2. PREMIUL SPECIAL AL JURIULUI, — **Io, Mircea Voievod** de Dan Tărchilă — Teatrul „Bulandra”.

3. PREMIUL JURIULUI PENTRU PARTICIPARE EXCEPȚIONALĂ — **Leopoldina Bălanuță** — **Respirări** cu Nichita Stănescu.

4. PREMIUL SPECIAL PENTRU INTERPRETAREA UNUI ROL FEMININ — **Olga Tudorache**.

5. PREMIUL SPECIAL PENTRU INTERPRETAREA UNUI ROL MASCULIN — **Victor Rebenigiu**.

6. PREMIUL PENTRU REGIE, EX EQUO — **Ioan Ieremia și Alexandru Tocilescu**.

7. PREMIUL PENTRU CEA MAI BUNĂ INTERPRETARE A UNUI ROL FEMININ — **Larisa Stase Mureșan**.

8. PREMIUL PENTRU CEA MAI BUNĂ INTERPRETARE A UNUI ROL MASCULIN — **Ion Haiduc**.

9. PREMIUL DE INTERPRETARE ACORDAT DE C.C.E.S. TIMIȘ — **Mariena Popescu și Traian Buzoianu**.

10. PREMIUL TINERELOR PROMISIUNI ACORDAT DE U.T.C. TIMIȘ — **Manuela Ciucur și Marian Rilea**.

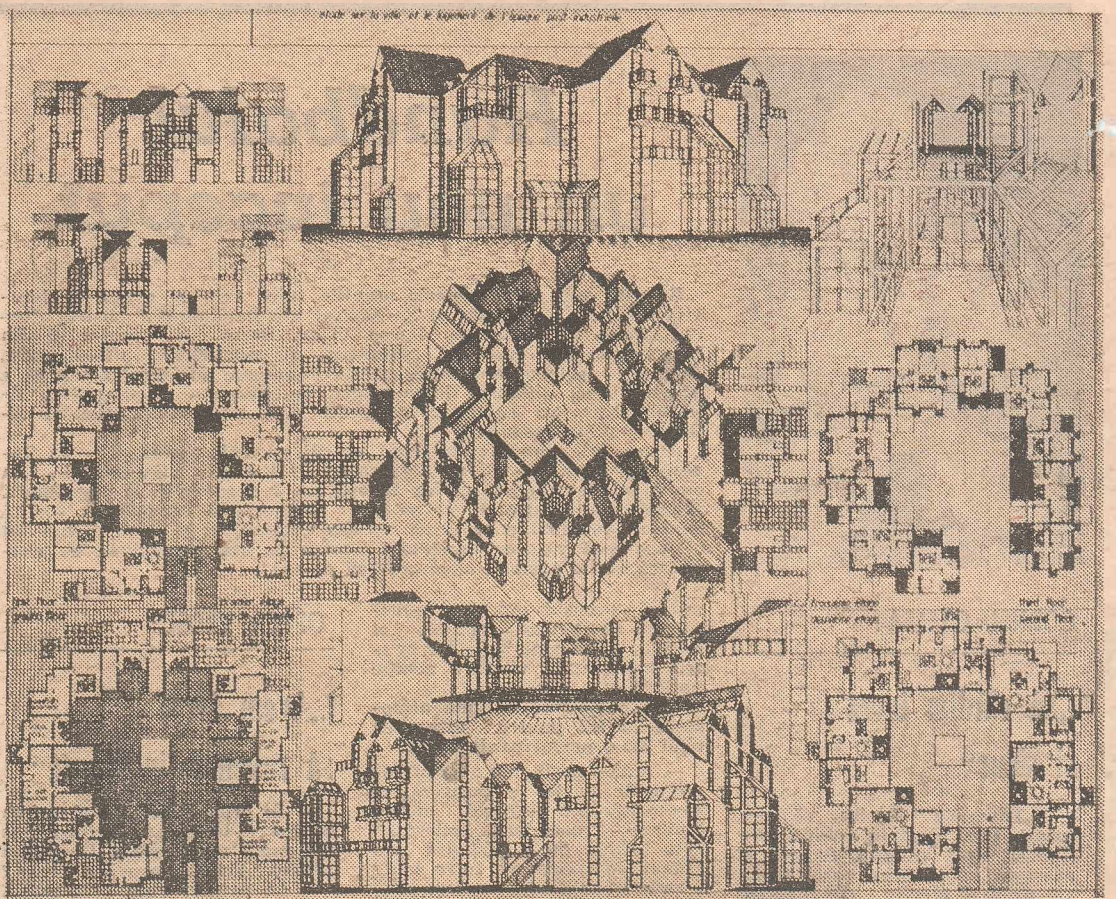
11. PREMIUL PENTRU CEA MAI BUNĂ SCENOGRAFIE — **Emilia Jivanov**.

12. PREMIUL PENTRU SCENOGRAFIE AL U.A.P. TIMIȘOARA — **Sever Frențiu și Dan Manoliu**.

13. PREMIUL PENTRU ILUSTRATIA MUZICALĂ — **Alexandru Tocilescu**.

În afara spectacolelor propriu-zise, oamenii de cultură prezenți la Timișoara s-au întâlnit cu elevii Liceului de filologie istorie și cu membrii Studioului de caragialelogie al Facultății de construcții.

Amănunte despre spectacolele susținute în Gala dramaturgiei românești actuale veți putea citi în numărul următor al revistei.

Aplauze la Operetă

Joi, 12 noiembrie, iubitorii muzicii, ai „Operetei” în mod special, au aplaudat cu multă însuflețire un spectacol de excepție, **Noaptea la Veneția**, de **Johann Strauss**. În fapt, un spectacol reluat. Și totuși, cum

spuneam, un spectacol de excepție. Un prim argument, distribuția, **Siminei Ivan** în rolul **Aninei**. Despre **Simina Ivan**, studentă în anul al V-lea al Conservatorului „Ciprian Porumbescu” din București, este suficient să reamintim că a cîștigat anul trecut, la Paris, un mare concurs internațional, plus faptul că a mai fost distribuită în numeroase alte roluri principale cărora le-a conferit o interpretare aparte. Un al doilea argument, distribuția, pentru prima dată într-un rol principal, **Carmello**, a unui alt tânăr student deasemenea, dar în anul al IV-lea, **Alexandru Bădea**, care a debutat, spun îndrăgostiții de operetă, magistral. În fine, un al treilea argument, conducerea muzicală aparține dirijorului **Valentin Gruiescu**, un muzician cu numai cîțiva ani mai în vîrstă decît protagoniștii mai sus amintiți.

Ne grăbisem să vă dăm de știre

Informația privind succesele obținute de arhitecții romani la Bienala Mondială de arhitectură de la Sofia, pe care am publicat-o într-un număr recent conținea, spre regretul nostru, o omisiune pentru care cerem scuze cititorilor noștri, grăbindu-ne s-o remediem. Alături de cei doi premianți pe care i-am menționat, la INTERARCH '87, încă un arhitect român s-a numărat în rîndul celor premiați. Este vorba de **Florin Biciușcă** de la Întreprinderea de aparate și utilaje pentru cercetare care a obținut premiul al treilea la secțiunea proiecte cu lucrarea: „In același timp, în același loc”. De menționat faptul că arhitectul român, la ediția prece-

dentă a manifestării (1975), a obținut alte două premii: medalia de argint și Premiul special al orașului Toulouse la secțiunea de realizări, și medalia de bronz la secțiunea de proiecte.

Cum redacția noastră va fi totdeauna bucuroasă să publice informații despre succesele valorilor românești pe meridianele lumii, sperăm că și Uniunea Arhitecților ne va sprijini mai prompt cu informațiile necesare privind activitățile și reușitele membrilor ei.

În fotografie, o schiță a proiectului premiat la Sofia, aparținînd arhitectului **Florin Biciușcă**.

La închiderea ediției

N-am pierdut meciul, am ratat însă calificarea

De ce?

Cînd trebuia să dea totul echipa noastră a dat mai puțin

Îmi este foarte greu să încep această corespondență după un joc și un eveniment în care comentariile sînt aproape de prisos. O imensă investiție de speranțe și încredere în menținerea naționalei de fotbal în elita europeană s-a spulberat odată cu ultimul șut al lui **Böloni** din ultima secundă a unui joc în care aveam numai șansa victoriei. Dar portarul austriac, mult prea zelosul **Lindenberger**, a plonjat nu numai în fața golului ci și în cea a unui întreg cortegiu de pregătiri menite să salveze o victorie în care speram și pe care aveam datoria s-o obținem. Calificările la fotbal se pierd acasă, și se cîștigă în deplasare (a se vedea cazurile recente ale **Bulgariei**, **Iugoslaviei** și chiar **Olandei**). Cu **Irlanda de Nord**, acum doi ani, acasă, ne era suficient un punct și le-am pierdut pe amîndouă; acum ne era necesară victoria și am obținut doar un egal. Desigur că în fața acestui eșec gîndurile se întorc,

De la trimisul nostru special, **Octavian Știreanu**, la Viena

chiar și pentru o succintă privire analitică, spre întreaga campanie de calificare. Și nu va fi foarte greu să constatăm că în cele 3 meciuri din deplasare am marcat un singur gol, și acela norocos, împotriva **Albaniei**. **Spaniolii** au marcat 6: unul la București, două la Tirana și trei la Viena. Măcar din acest punct de vedere sîntem obligați să recunoaștem că ei au meritat calificarea. Chiar dacă jocul din astă seară sugerează că, pe harta fotbalului, **Austria** s-a aflat timp de 90 de minute mai aproape de **Spania** decît de noi!

Pentru jocul de aici — cel mai slab din întreaga campanie de calificare — încerc să dau echipei noastre o circumstanță atenuantă, și anume aceea de a fi luptat simultan pe două fronturi: să nu primească gol și să marcheze gol. Un examen normal pentru o echipă competitivă, care merită

să se califice și pe care tricolorii l-ar fi putut trece numai dacă ar fi avut și astăzi seară aceea mentalitate de învingător, aceea combativitate care i-au făcut să triumfe la București în fața **Spaniei** și **Austriei**. Din păcate, lucrurile n-au stat așa, dorința de victorie a echipei noastre fiind subminată de o vizibilă stare de crispitate și nesiguranță. Examenul a fost prea sever pentru echipa noastră, jocul ei s-a măcinat între cele două lupte, reușind să nu primească gol, dar nereușind să înscrie.

Echipa nu poate fi decît sinteza evoluțiilor individuale — capitol la care mulți din jucătorii noștri au fost sub nivelul la care trebuia și chiar sub cel obișnuit lor în jocurile de campioană. Un exemplu la îndemînă îl oferă loviturile libere, de corner sau din preajma careului, pe care le-am risipit cu o ușurință de nepermis într-un joc cu o

asemenea importanță.

Amărăciunea din tabără noastră e imensă (puștimea vinează a ieșit din stadion cîntînd „Vivat Espana”). Pe toate canalele posibile, la jucătorii noștri au ajuns în aceste zile, inclusiv pînă în minutele dinaintea începerii partidei, onorante semne de incurajare și încredere, transmise din țară și din anturajul suporterilor aflați ad-hoc la Viena. Se înțelege că dezamăgirea tuturor este cu atît mai mare, iar cuvintele de consolare devin tot mai de negăsit.

Totuși, să acceptăm, că fotbalul, sportul în general, nu poate fi deturnat de la legile aspre de a crea învingători și învinși. De data asta sîntem învinși. În fond, n-ar fi nimic rău dacă n-am constata, însă, că la nivelul echipelor naționale sîntem învinși cam des (calificarea la Mondiale, preliminariile olimpice, calificarea la aceste Europene). Asta ar putea

oferi punctul de plecare în a găsi răspuns corect la întrebarea dacă eșecurile noastre pot fi puse doar pe seama legii firești a oricărei competiții sau mai au și niște cauze care frînează sau ne blochează accesul spre marea performanță, cauze care țin de mișcarea fotbalistică din țara noastră și pe care slujitorii ei au datoria să le depisteze și înlăture. Dar vom mai avea prilejul să discutăm despre problemele pe care le actualizează ratarea acestei calificări. Deocamdată ce să facem, ne amăgim cu gîndul că în curînd, la 12 decembrie, va avea loc tragerea la sorți pentru **Coppa del Mondo** — Italia '90; morișca fotbalului se învîrtește în continuare.

Aici, la „Konzerthaus”, la ora la care transmit încă nu s-a terminat recitalul lui **Gilbert Beaud**. Dar, din păcate, nimeni dintre noi nu poate gîndi acum la „Important c'est la rose”!

Flacăra, Redacția: București, Piața Științei 1, căsuța poștală 3 312, cod 71 341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20, interioare: Actualitatea politică: 25 66; Publiciști-comentatori: 14 53; Reportaj economie: 26 00; Știință: 21 28; Cultură-învățămînt: 14 57; Probleme moral-cetățenești: 17 00; Sport: 25 66; Scrisori-audiențe: 25 42; Foto: 25 28; Secretariat de redacție: 21 23; Secretariat redactor șef: 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Științei”. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA” — sectorul export-import presă P.O. Box 12-201, telex 10 876, prsfir București, Calea Griviței nr. 64-66.